

განმარტება
ბრძოლვის

1-2

ტფილისი

1928

ზ ი ნ ა ა რ ს ი

ზ. მახარაძე—კომკავშირი და მისი მონაწილეობა სოციალისტურ აღმშენებლობაში.

ს. ჩაქვაძე—საქართველოს ლენინური კომკავშირის მე-9 ყრილობის შედეგები.

ვ. იმედაძე—საბჭოთა კავშირის წითელი არმია და საქართველო. კანკინი—შენიშვნები მუშათა განათლების მტკიცეულ საკითხებზე.

გოდოშვილი—შრომის ნაყოფიერება, საწარმოო თათბირები და მუშა ახალგაზრდობის კვალიფიკაცია.

ჩაუხსკი—კინო და კომკავშირი.

დ. გვაზავა—საწარმოო ძალთა განვითარება სოფლად.

კოსტროვი—მეშენობა და კულტურა.

ბ. ნესტოროვი—მოზარდთა ჯანმრთელობის მდგომარეობა წარმოებებში:

კრიტიკა და გიგლიოზგაფია: ა. სულავა — „არიფიონი“ — კრებული პირველი თფილისი 1928 წ.

ახალგაზრდა ბოლშევიკი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცეკასი და კომკავშირის ცენტრალური კომიტეტის ყოველთვიური პოლიტიკური ჟურნალი.

1-2

სახელმწიფო გამომცემლობა

ტფილისი — 1928.

20/II-28. შეტ. № 612.
შთაუარლიტი № 393.
ტირაჟი 1200.

შ. მახარაძე.

კომკავშირი და მისი მონაწილეობა სოციალის- ტურ აღმშენებლობაში.

I

ჩვენი კომკავშირი როგორც რაოდენობით, ისე თვისებითაც, უკვე წარმოადგენს საკმარისად საგრძნობ ძალას. კომკავშირის წევრთა რაოდენობა დღეს საქართველოში აღწევს თითქმის 70.000-დე (1928 წ. 1 იანვარს იყო 69.964 წევრი). წარმოდგენილი ცნობებიდან ჩანს, რომ კომკავშირი იზრდება ჩვენში საკმარისად ჩქარი ტემპით: უკანასკნელი ორი წლის განმავლობაში 1926 წლის პირველ იანვრიდან 1928 წლის პირველ იანვრამდე მას მიმატებია 22.695 წევრი, ე. ი. გაზრდილა 48%. სქესის მიხედვით კომკავშირის შემადგენლობა ჩვენში ასეთია: ვაჟები 58.855, ე. ი. 84,1% და ქალები 11.109, ე. ი. 15,9%. ორი წლის წინედ კი ვაჟების რიცხვი იყო 40.755, ე. ი. 86,2%, ქალების — 6.514, ე. ი. 13,8%. ამნაირად უკანასკნელ დროს ქალების რიცხვი შედარებით საკმარისად გაზრდილა. ახლა რამდენიმე სიტყვა კიდევ კომკავშირის კლასობრივ შემადგენლობაზე. შემდეგი ცნობები მოგვცემენ ამის შესახებ დაახლოებით სურათს:

მომატება

სოციალური მდგომარეობა:	1926 წ.	1928 წ.	აბსოლ.	% %
1. მუშები	7.444	10.728	3.284	44,1
2. მოჯამაგირეები	1.364	2.532	1.168	85,6
3. ღარიბი გლეხები	27.673	40.831	13.158	47,5
4. საშუალო გლეხები	6.509	10.013	3.504	53,8
5. ხელოსნები	1.010	1.595	585	57,9
6. დანარჩენები	3.269	4.265	996	30,5

69.964 47.269 22.695 48,0

რომ უფრო ნათლად წარმოვიდგინოთ ჩვენი კომკავშირის სოციალური შემადგენლობა, მოვიყვანოთ აქ ეს შემადგენლობა პროცენტულად.

სოციალური შემადგენლობა	1926 წ.	1928 წ.	მატება თუ დაკლება
1. მუშები	15,8	15,3	—0,5
2. მოჯამაგირეები	2,9	3,6	+0,7
3. ღარიბი გლეხები	58,5	58,4	—0,1
4. საშუალო გლეხები	13,8	14,3	+0,5

5. ხელოსნები . . .	2.1	2,3	+0,2
6. დანარჩენები . . .	6.9	6.1	—0,8

100,0 100,0

აქედან ჩვენ ნათლად ვხედავთ საქართველოს კომკავშირის სოციალურ შემადგენლობას და ამასთანავე იმ ცვლილებებს, რასაც ადგილი ქონებია ამ მხრით უკანასკნელ ორი წლის განმავლობაში. როგორც ხედავთ, 72% მეტი ლარიზი და საშუალო გლეხობაა. მოჯამაგირეებს გარდა, და დაახლოვებით 15%-ზე ცოტა მეტი მუშები. შედარებით 1928 წელს 1 იანვრისთვის მუშების მონაწილეობას ოდნავ დაუკლია (0,5%), სამაგიეროდ უმატრია ოდნავ მოჯამაგირეებს და საშუალო გლეხებს (0,7% და 0,5%). საერთოდ ზევით მოყვანილი სურათი, რასაც იძლევა საქართველოს კომკავშირის სოციალური შემადგენლობა სავსებით შეეფერება ჩვენი ქვეყნის ეკონომიურ სინამდვილეს, სადაც ჩვენ გვაქვს გლეხური მეურნეობის დიდი სიჭარბე მრეწველობასთან შედარებით — მაგრამ ჩვენ ვხედავთ, რომ უკანასკნელ დროს მრეწველობის როლი და მნიშვნელობა ჩვენი ქვეყნის სახალხო მეურნეობაში თანდათან იზრდება და მატულობს. ასე, მაგ., თუ ამ სამი-ოთხი წლის წინედ ჩვენი მრეწველობის მონაწილეობა სახალხო მეურნეობაში გამოიხატებოდა დაახლოვებით 15%, დღეს ეს მონაწილეობა უკვე აღემატება 25%-ს. ეს ფაქტი მოწმობს ჩვენი მრეწველობის საკმარისად ჩქარი ტემპით ზრდას. ჩვენ გვაქვს სრული საფუძველი ვიფიქროთ, რომ ამ ახლო მომავალში მრეწველობის ზრდა როგორც საბჭოთა მთელ კავშირში საერთოდ, ისე საქართველოშიც კერძოდ, საკმარისად ჩქარი ტემპით წავა წინ. ამის და მიხედვით მუშათა ახალგაზრდობის როლიც კომკავშირში სათანადოდ უნდა გაიზარდოს აუცილებლად. ამიტომ აშკარაა, რომ მომავალში საქართველოს კომკავშირის უმთავრესად აქეთკენ უნდა ექიროს გეზი. რა თქმა უნდა, ეს სრულებით არ ნიშნავს იმას, რომ ოდნავაც შემცირებულ იქნას ჩვენი ყურადღება გლეხების ახალგაზრდების მიმართ; განსაკუთრებით მოჯამაგირეების და ლარიზების მიმართ. საერთოდ კი ჩვენ გეზი გვაქვს იქითკენ, რომ კომკავშირში ჩაბმულ იქნას მთელი ახალგაზრდობა ასი პროცენტით. ეს ჩვენი იდეალია. მაგრამ აქ ჩვენ ვლაპარაკობთ იმაზე, თუ ამ ახალგაზრდობის რომელ ფენებს უნდა მიექცეს განსაკუთრებული ყურადღება პირველ რიგში. და ეს მხოლოდ იმიტომ, რომ მთელ ახალგაზრდობის ერთბაშად ჩვენ ჯერ კიდევ ვერ შევძლებთ კომკავშირში ჩაბმას.

მაგრამ რასაც უნდა მიექცეს ჯეროვანი ყურადღება კომკავშირის ზრდის საქმეში. — ესაა ახალგაზრდა ქალების შედარებით ძლიერ მცირე მონაწილეობა კომკავშირში: ეს მონაწილეობა დღეს გამოიხატება, როგორც ნათქვამი იყო ზევით, 15,9%. ჩვენ, რასაკვირველია, კარგად ვიცით, თუ რა აბრკოლებს ახალგაზრდა ქალების შესვლას კომკავშირში. თუ ავიღებთ,

მაგ., პარტიას. აქ გაცილებით კიდევ უფრო ცუდი მდგომარეობაა: ჩვენ პარტიულ ორგანიზაციებში საერთოდ ქალების მონაწილეობა გამოიხატება მხოლოდ 5—6%, და ეს გარემოება ერთობ ძლიერ აბრკოლებს ჩვენ მუშაობას. კულტურული ჩამორჩენა ერთი მხრით და ყოფა-ცხოვრების პირობები მეორე მხრით, ბევრად უფრო მეტად აბრკოლებენ ახალგაზრდა მუშა და გლეხ-ქალების ჩაბმას კომკავშირში. ვინემ ქაბუკების, რა თქმა უნდა ჩვენი ქვეყნის საწარმოო ძალთა ზრდა-განვითარება ერთის მხრით და მუშებისა და გლეხების კულტურული დონეს ამაღლება მეორე მხრით საგრძნობლად გაადვილებენ ახალგაზრდა მუშა-ქალების და გლეხ-ქალების გამოსვლას საზოგადოებრივ ასპარეზზე. ამ საქმის დაჩქარებაშიაც კომკავშირს შეუძლია საკმარისად დიდი როლი ითამაშოს.

II

კომკავშირი განსაკუთრებული მასიური პოლიტიკური ორგანიზაციაა ახალგაზრდობის. ის გაჩნდა და განვითარდა რევოლიუციის პროცესში, რევოლიუციის წიაღში. დღევანდელ პირობებში ის მოწოდებულია შეიტანოს ახალგაზრდობაში ნამდვილი ინტერნაციონალური სულისკვეთება და დაეხმაროს მას კომუნისტურ აღზრდა-განათლებაში. წინედ, მეფის თვითმპყრობელობის, ბურჟუაზიის და მისი დამკავშირების (მენშევიკების, დაშნაკების და სხვ.) წინააღმდეგ ბრძოლის დროს, კომკავშირის როლი და მოწოდება სულ სხვა იყო: მაშინ საჭირო იყო უშუალო ბრძოლის საშუალებით პროლეტარიატის მტრების საბოლოოდ დამარცხება, მათი თავიდან მოშორება. კომკავშირი ეწეოდა ამ ბრძოლას, მან ხელი შეუწყო მუშების და გლეხების გამარჯვების საქმეს. დღეს კი მისი მთავარი მოწოდებაა ხელი შეუწყოს ჩვენში სოციალისტურ აღმშენებლობას, სოციალიზმის სრულ გამარჯვებას.

რომ უკეთ გავიგოთ კომკავშირის დღევანდელი როლი და მნიშვნელობა, აუცილებლად უნდა ვიცოდეთ, მისი ისტორია და ის დავალებები, რომელთაც მას ჩვენი პარტია აძლევდა. კომკავშირი არ წარმოშობილა ხელოვნურად, ვისიმე კარნახით ან ბრძანებით. ცალკე ახალგაზრდები მოზრდილებთან ერთად ყოველთვის იღებდნენ მხურვალე მონაწილეობას მუშების რევოლიუციონურ მოძრაობებში. მაგრამ როცა პროლეტარულმა რევოლიუციამ მოითხოვა მუშათა ახალგაზრდობის მხრივ მასიური ჩაბმა ამ რევოლიუციაში, მაშინ აუცილებელი შეიქნა ამ ახალგაზრდობის ცალკე დარაზმვა. მისი ცალკე ორგანიზაციის შექმნა, მაგრამ ეს ორგანიზაცია ყოველთვის კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობის ქვეშ მუშაობდა და მუშაობს. კომკავშირი ახალგაზრდობის დამოუკიდებელი ორგანიზაციაა. მაგრამ ის მუშაობს თანახმად კომუნისტური პარტიის დირექტივებისა, აკეთებს იმას, რასაც პარტია აკეთებს. ის მიყვება პარტიას: ამგვარად კომკავშირი პარტიის ნამდვილი თ ა ნ ა მ ე მ წ ე ა. იმავე დროს, კომკავშირი იწერტონება და იძენს სწავლა-ცოდნას მ ა რ ქ ს ი ზ მ ი ს და

ლენინიზმის საფუძველზე. ყველასათვის აშკარაა ის, რომ მარქსიზმის და ლენინიზმის ძირითად საფუძველთა შეუთვისებლად შეუძლებელია შეგნებული კომკავშირელი გახდე, რასაკვირველია, სწავლა-ცოდნის შეძენის გვერდით დგას დღეს მეორე ამოცანაც: — აქტიური მონაწილეობა კულტურულ და ეკონომიურ აღმშენებლობაში.

მეტად საინტერესოა ის გარემოება, რომ სამოქალაქო ომის გათავებისას, 1920 წლის ოქტომბერში, როცა პარტია და საბჭოთა ხელისუფლება განადგურებული სახალხო მეურნეობის აღდგენის საქმეს უნდა შესდგომოდა, ამხ. ლენინი კომკავშირის ამოცანას ხედავდა სწავლა-ცოდნის შეძენაში. „ახალგაზრდობის საერთოდ და კომკავშირის კერძოდ ამოცანა — ამბობდა იგი — შეიძლება გამოვთქვათ ერთი სიტყვით: ამოცანა მდგომარეობს იმაში, რომ ისწავლონ“. საქმე იმაში იყო, რომ ლენინი იმ დროს აყენებდა ასეთ ამოცანას არა მარტო კომკავშირისთვის, არამედ თვით პარტიისათვისაც და მასთან თვით პასუხისმგებელ კომუნისტებისათვისაც კი და არა თუ 1920 წელს, არამედ 1922 წელსაც კი, მეთერთმეტე პარტიულ ყრილობაზე ამხ. ლენინი ამჟღავნებდა პასუხისმგებელ კომუნისტების მოუძნადებლობას ზოგიერთ პრაქტიკულ საკითხებში, ვაჭრობის და მრეწველობის საქმეში და ყრილობის წინაშე აყენებდა ამოცანას, რათა ამას ბოლო მოეღობოდა, რადგანაც ამაზე იყო დამოკიდებული ჩვენი გამარჯვება. „ამ ერთი წლის განმავლობაში (ლაპარაკი იყო 1921 წელიწადზე) — ამბობდა ამხ. ლენინი თავის პოლიტიკურ ანგარიშში — ჩვენ აშკარად დაეამტკიცებთ, რომ ჩვენ კაპიტალისტებზე უფრო ცუდად უვლით საქმეს („Что хозяйничать не хуже капиталистов мы не умеем“). ეს ძირითადი გაკვეთილია. თუ რომ ჯველა კომუნისტები ამას შეიგნებენ: არ ვიცით, და მოდით შევუდგეთ სწავლას თავიდან, მაშინ საქმეს მღვივებთო“... ლენინი არ ზოგავდა მაგარ-მაგარ სიტყვებს, რომ დაერწმუნებია დელეგატები სწავლის საჭიროებაში: ისწავლეთ ბურჟუაზიიდან, ნოქრებიდან, სპეციალისტებიდან! მას შემდეგ გავიდა აგერ 6-7 წელიწადი. დიდებული მასწავლის და სწორუპოვარი ბელადის რჩევა-დარიგებამ გამოიღო ნაყოფი. პასუხისმგებელი კომუნისტები შეუდგნენ მართვა-გამგეობის და მშენებლობის შესწავლას ანბანიდან. და დღეს შეიძლება ითქვას, რომ ჩვენ შორს დაეტოვეთ ის დრო, როცა ლენინი გვიხსნიდა პრაქტიკული სწავლა-ცოდნის შეძენის საჭიროებას. ეხლა ჩვენი პასუხისმგებელი ამხანაგები აღარ აკეთებენ ისეთ შეცდომებს, რაც მათ მოსდოდათ ამ 6-7 წლის წინედ. კომკავშირსაც ამ მხრით დაეტყო დიდი წარმატება. კომკავშირი დღეს უკვე იმდენად გათვითცნობიერებული და იმდენად შეიარაღებულია როგორც თეორიული, ისე პრაქტიკული ცოდნით, რომ იგი თითქმის სრულიად დამოუკიდებლად ერკვევა რთულ და ძნელ საკითხებში. აქედან დღე ნურავინ იფიქრებს, რომ უკვე ყველაფერი გაკეთებულია, რომ ჩვენ ყველაფერი შევისწავლეთ, რომ ჩვენ თითქო ამერიიდან დაზღვეული ვართ შეცდომებიდან და

სხვ. და სხვ. არაფერი ამის მსგავსი: ჯერ ჩვენ ბევრი გვაკლია როგორც თეორეტიული, ისე პრაქტიკული ცოდნის მხრით. მაგრამ მიუხედავად ამისა, მაინც დიდი ნაბიჯია წინ გადადგმული.

III

კომკავშირი შეიცავს ისეთ ჰასაქს, როცა ადამიანი იჩენს თითქო დაუშრეტელ ენერგიას. რევოლიუციის იმ ხანაში, როცა საჭირო იყო პოლიტიკური ბრძოლა მხაგვრელთ და მყვლეფელ კლასების თავიდან მოსაშორებლად ერთი მხრით და პროლეტარიატის დიქტატურის განსამტკიცებლად მეორე მხრით, რევოლიუციონური ახალგაზდობის მთელი ენერგია რევოლიუციონურ მუშებთან ერთად ხმარდებოდა ამ ბრძოლას. პროლეტარიატის დიქტატურის ხანაში კი, როცა მხაგვრელი კლასების ბატონობა დამხოზილია და მთელი სახელმწიფო ძალაუფლება მშრომელ მასების ხელშია გადასული და როცა იმავე დროს სწარმოებს გიგანტური მუშაობა სოციალიზმის ასაშენებლად, — აი ასეთ ხანაში ახალგაზდობას არ ძალუძს მოემწყვდიოს მართო თეორეტიული მუშაობის ფარგლებში. შეზღუდოს თავისი მუშაობა მარტოთ მარტო სწავლა-ცოდნის შეძენით, და ეს მით უფრო, რომ როგორც კომუნისტური პარტიის, ისე საბჭოთა ხელისუფლების ლოზუნგია ის, რომ სწავლა და პრაქტიკული მუშაობა ერთმანეთს დაუკავშიროს, რომ ცხოვრება იგივე სკოლაა, რომ ჩვენ ყველანი, როგორც ხანში შესულნი და მოზრდილნი, ისე, მით უფრო ახალგაზდები, ერთ და იმავე დროს კიდევაც ვსწავლობთ და კიდევაც ვმუშაობთ პრაქტიკულად. ასეთია ჩვენი კომკავშირის გზაც; თეორეტიული სწავლა-ცოდნის შეძენასთან ერთად იგი ეწაფება მთელი თავისი ახალგაზდული ენერგიით პრაქტიკულ მუშაობას, ესოდენ მრავალფეროვანს და მდიდარს სოციალიზმის აშენების ხანაში.

ჩვენ ვხედავთ, რომ კომკავშირი ჩაბმულია დღეს ჩვენი სახალხო მეურნეობის ყველა დარგში და იღებს იქ აქტიურ მონაწილეობას საქმის დაყენების გაუმჯობესების, ე. ი. რაციონალიზაციის მხრით, ხარჯების შემცირების მიზნით. თვითღირებულების დასაწევად, ე. ი. ნაწარმოების გასაიაფებლად და იმავე დროს მისი ღირსების გასაუმჯობესებლად. მართალია, არის შემთხვევები, როცა კომკავშირს არ აქვს ამისთვის სათანადო მომზადება, როცა მას ჯერ აკლია საამისო ცოდნა, არ აქვს გამოცდილება, და ამიტომ სარგებლობის მაგიერ ზიანიც მოაქვს საქმისთვის. მაგრამ კომკავშირელებს აინტერესებთ საქმე, ისინი გულწრფელად მოწადინებული არიან კარგი შედეგა მიიღონ, ამიტომ ისინი ბოლოს მაინც მიაღწევენ მიზანს. მეორე მხრით არის ისეთი შემთხვევებიც, როცა კომკავშირელს არა თვით საქმე აინტერესებს, არამედ თავისი თავის გამოჩენა და დაწინაურება. ამას კი მოაქვს ყოველი მხრით უარყოფითი შედეგი. აშკარაა, რომ ასეთ უარყოფით მოვლენებს სასტიკად უნდა ებრძოლონ უწინარეს ყოველისა თვით კომკავშირის ორგანიზაციებმა.

განსაკუთრებული მნიშვნელობა ეძლევა კომკავშირის მუშაობას სოფლად, განსაკუთრებით საკავშირო კომპარტიის მე-XV-ტე ყრი-

ლობის შემდეგ. ის ხანა, როცა კომკავშირელებს ჯერ კიდევ არ ქონდათ გამომუშავებული შესაფერი მიდგომა გლეხობისადმი. რომელთანაც მას ჯერ კიდევ ვერ გამოენახა გასაგები ენა, — ეს ხანა უკვე წარსულს ეკუთვნის. რა თქმა უნდა, თითოთორთა უარყოფითი მოვლენები ამ მხრით ახლაც შეგხვდებათ სოფლად (უდიერი მოპყრობა, აბუჩად აგდება, მედიდურება, ყოყოჩობა და სხვ. და სხვ.), მაგრამ, საბედნიეროდ, ასეთ მდგომარეობას ჩვენ საერთოდ უკვე თავი დავახწიეთ. ასე რომ კომკავშირი სოფლად დღეს ეწევა საერთო დიდ კულტურულ და სამეურნეო მუშაობას. იგი ღებულობს აქტიურ მუშაობას საბჭოების გადარჩევაში და შემდეგ თვით საბჭოებში. საბჭოების სექციებში, როგორც საბჭოს წევრები და არა წევრები. კომკავშირელი ებმება კოოპერატიულ აღმშენებლობაში და სასკოლო საქმეებში, იგი მუშაობს, როგორც ქოხ-სამკითხველოს გამგე ან პოლიტ-განათლების მუშაკი და გლეხთა ურთიერთ დამხმარე საზოგადოების წევრი. და ყველა ამ საქმეში კომკავშირელი იქცევა გლეხების ყურადღებას, როგორც საქმიანი მომუშავე, როგორც საქმის მკოდნე ადამიანი, და ამიტომ გლეხი მას აღარ გაულობს. პირიქით იგი მას ნდობით უყურებს და მის სიტყვას იჯერებს. ეს უკვე დიდი მიხწევა და დიდი გამარჯვებაა.

გარდა კულტურული მოღვაწეობისა. არა ნაკლები მნიშვნელობა ეძლევა კომკავშირის მუშაობას სოფლად ეკონომიური მხრითაც. პირველ ხანებში კომკავშირელები ამ მხრით აქცევდნენ ყურადღებას. მაგ., ასეთ საქმეებს: სასოფლო გზის შეკეთებას ან გაყვანას, სკოლის შენობის ან ხიდის შეკეთებას და სხვ. იყო შემთხვევები, როცა კომკავშირელები თავისი მუშაობით ეხმარებოდნენ გლეხების ისეთ ოჯახებს, რომელთაც არ ყავდათ სახლში მუშა-ხელი. ქერივობლების ან წითელ ჯარში გაწვეულ ლაზრებს გლეხების ოჯახებს. შემდეგ კომკავშირელები კი ასრულებდნენ აგრონომიულ ცოდნის გავრცელებას გლეხებში, ამ მიზნით ისინი უკითხავენ და უხსნიან გლეხებს აგრონომიული შინაარსის წიგნაკებს ან ავალებენ აგრონომებს საუბრების გამართვას გლეხებთან აგრონომიულ თემებზე. ამავე დროს კომკავშირელები თაოსნობენ სასოფლო-სამეურნეო იარაღის ანუ მაშინის გამოწერას გლეხების მიერ. გადარჩეული და გაუმჯობესებული სათესლე მასალის ან კარგი ჯიშის საქონლის გამოწერას და სხვ. და სხვ. ამ ბოლო ხანებში კომკავშირელები კიდევ უფრო აფართოებენ თავის მოქმედებას სოფლად მით, რომ აარსებენ სხვადასხვაგვარ კოლექტიურ მეურნეობებს: სასოფლო-სამეურნეო არტელებს, ამხანაგობებს და კომუნებს. ამის მაგალითები მრავალია მოყვანილი, სხვათაშორის. საქართველოს კომკავშირის ცეკას ანგარიშში.

დავასახელებ აქ მხოლოდ რამდენიმე ფაქტს. 1) სოფ. ციხის-ჯვარში (გორის მაზრა) კომკავშირელების ინიციატივით მოწყობილ იქნა სარძეო არტელი, სადაც შეკავშირებულია 31 კომკავშირელი, და ამ საქმის რაციონალურად დაყენებისთვის მოეწყო იქ სპეციალური სარძეო კურსები. 2) სოფ. ამალღებაში (ოზურ. მაზრა) კომკავშირის უჯრედს შეუდგენია კოლლექტივი ჩაის

კულტურის განსავითარებლად. 3) კომკავშირის აღზრდის ორგანიზაციამ მოაწყო საკონსულტაციო ბიურო (რჩევა-დარიგების მიმცემი ბიურო) იმ კომკავშირელებისთვის, რომლებიც სასოფლო მეურნეობას მისდევნენ. ამ ბიუროში შედიან: აგრონომი, ბეითალი და კომკავშირის წარმომადგენელი. აქ ყველა კომკავშირელს შეუძლია მიიღოს ყოველთვის ყოველგვარი საჭირო ცნობა სასოფლო მეურნეობის შესახებ. 4) შორაპნის მაზრაში კომკავშირელებს სამ ადგილას მოუწყვიათ საცდელი მიწდვრები, რომლებიც უკვე მუშაობენ. 5) სოფ. ბაკლანოვის კომკავშირის უჯრედის (აფხაზეთი) ინიციატივით გლეხობა იძენს ტრაქტორს კოლექტიურ საფუძველზე, რა თქმა უნდა ასეთი ფაქტების ამოწურვა აქ შეუძლებელია. ჩვენ მოვიყვანეთ აქ რამდენიმე მაგალითი იმის დასახასიათებლად, თუ რა მიმართულებით ვითარდება კომკავშირის მუშაობა სოფლად. და ჩვენ დავინახეთ, რომ ამ უკანასკნელ დროს კომკავშირის მუშაობა მიიმართება უმთავრესად კოლექტიურ მეურნეობათა მოწყობის გზით. ეს უთუოდ კარგი საქმეა, და კომკავშირს აქ შეუძლია დიდი სარგებლობის მოტანა. მაგრამ აქაც შესაძლებელია გატაცება და, მაშასადამე, შეცდომების ჩადენა. კოლექტიური მეურნეობის მოწყობა კარგი საქმეა. გარდა იმისა, რომ ეს შეადგენს ჩვენს მორიგ ამოცანას სოფელში. მაგრამ ამას ესაჭიროება მომზადება, გამოცდილება და ცოდნა, საჭიროა ტექნიკური საფუძველის გამონახვა და შესწავლა. ამიტომ გატაცება და აჩქარება აქ საქმეს უფრო ავნებს, ვინემ არგებს. მაშასადამე, აქ საჭიროა მოფიქრება და სიფრთხილე, შევიდჯერ გაზომე და ერთხელ გასჭერი. ეს ბრძნული თქმულება არ უნდა დავივიწყოთ. გარდა ამისა, აქ კიდევ ერთ გარემოებას უნდა მიექცეს ყურადღება. ზევით მოყვანილ მაგალითებიდან სჩანს, რომ კომკავშირელებს კოლექტიურ ამხანაგობების მოწყობის საქმეში ემჩნევათ ტენდენცია გლეხებს გამოეთიშონ და ცალკე მხოლოდ კომკავშირელების აგან მოაწყონ არტელი. ამხანაგობა, რჩევის და დარიგების მიმცემი ბიურო და სხვ. მე არ შემიძლია იმის თქმა, რომ ეს ყოველგან ასეა. მაგრამ ასეთი ტენდენცია არსებობს, ეს უდავოა. და ეს კი არ შეიძლება ჩაითვალოს ნორმალურ მოვლენად. პირიქით, ამას შესაძლებელია მოყვეს არასასურველი შედეგი (მაგ., კომკავშირის დაშორება გლეხებისაგან და სხვ.). ესაა არასწორი გადახრა კომკავშირის მთავარ ამოცანიდან, რაც მდგომარეობს თვით გლეხური მასის მხრით (მოჯამაგირეების ღარიბ და საშუალო გლეხების) აქტიობის გამოწვევაში. რათა ეს მასა იქნას ჩაბმული მუშაობაში. მაშასადამე, უფრო მიზანშეწონილად უნდა ჩაითვალოს არა მხოლოდ კომკავშირელებისაგან შემდგარ არტელების და ამხანაგობების მოწყობა, არამედ იქ გლეხების ჩაბმაც. მართალია, არის ისეთი შემთხვევები, როცა გლეხობას არა სურს კოლექტივში მონაწილეობის მიღება. მაგრამ როცა ხედავს, რომ კომკავშირელების კოლექტივს კარგად მიყავს საქმე, მაშინ გლეხებიც ბაძავენ ამ მაგალითს. ესეც კარგია. მაგრამ ბევრად უკეთესია, თუ კომკავშირი თავიდანვე

ვიწროდ არ შემოფარგლავს თავის მოქმედებას, არამედ გადაიტანს ამ მოქმედებას გლეხების ფართო მასაში. რა თქმა უნდა, ეს ბევრად უფრო ძნელია, მაგრამ შესაძლებელი და მასთან ბევრად უფრო სასარგებლო.

რომ ამგვარი მუშაობა შესაძლებელია და მას დიდი ნაყოფის მოტანა შეუძლია, ამის დასამტკიცებლად მე დავასახელებ აქ ერთ მაგალითს. რომელიც მოყვანილია ერთ პატარა კრებულში სათაურით „ჩვენი მუშაობა“ („Наша работа“).¹⁾ ნიქეგოროდის გუბერნიაში არის სოფელი სამთილოვკა. მიწა იქ ყოველად უვარგისია, ქაობიანი. გლეხები უღარიბესნი და ყოველად შეუფერხებლები. რადგანაც სახნავ-სათესად იმათი მიწები უვარგისი იყო. გლეხები სამუშაოდ გადიოდნენ სხვა ადგილებში. მაგრამ უკიდურეს სიღარიბეს მაინც ვერ აღწევდნენ თავს და თავის ბედს სწყევლიდნენ. ამ სოფლის მახლობლად არის სოფელი დიდი-ბოგოიცი, სადაც არსებობს ქოხ-სამკითხველო. რომლის გამგედ 1925 წლიდან იყო კომკავშირელი კირიაშინი. კირიაშინი კარგად ხედავდა ს. სამთილოვკის გლეხების გაჭირვებას და უმწეო მდგომარეობას. მან მოინდომა იმათი დახმარება. მაგრამ როგორ, რა გზით? გარდა თიხისა, რომელშიაც ს. სამთილოვკის გლეხები ზამთარ-ზაფხულ იფლებოდნენ. სხვა რამე იქ არაფერი იყო, რის გამოყენებაც შესაძლებელი ყოფილიყო. კირიაშინი მიხვდა, რომ ს. სამთილოვკის გლეხების დახმარება შეიძლებოდა სწორედ აი ამ თიხის გამოყენებით. ირგვლივ დიდი საჭიროება იყო აგურის. მაგრამ ამისთვის საჭირო იყო გლეხების დაჯერება აგურხანის გაკეთებაში, და შემდეგ ამისთვის საჭირო თანხის გამოძებნა. არც ერთი და არც მეორე ადვილი საქმე არ იყო. მაგრამ კირიაშინმა უკან არ დაიხია, ჯერ მან დააჯერა გლეხები აგურის ქარხნის აგებაში და ამისთვის საჭირო თანხის გამოძებნის მიზნით ურჩია მათ არტელის შედგენა. რომ საკრედიტო ამხანაგობას მათთვის მიეცა სესხი. საქმე წარმატებით წავიდა. ს. სამთილოვკის გლეხებმა შეადგინეს არტელი. საკრ. ამხანაგობიდან მიიღეს სესხი და ხუთი თვის განმავლობაში მოაწყვეს აგურის ქარხანა. აგურის განაღდება კი სულ ადვილი საქმე გამოდგა. ამ გარემოებამ გამოიწვია დიდი ცვლილება ყოველ მხრივ. პირველყოვლისა გლეხების ნივთიერ მდგომარეობაში. გამხნეებულმა გლეხებმა არ დააყოვნეს და ჩქარა მოაწყვეს თავი-სოფელშივე ქოხ-სამკითხველო სცენით, გამოიწერეს გაზეთები, წიგნები, და ბოლოს დაიდგეს რადიოც. და ყველაფერი ეს მოხდა ერთი ადამიანის — კომკავშირელი კირიაშინის ინიციატივით.

ეს მაგალითი მეტად საგულისხმეოა. ტყუილია ის, რომ რადგანაც გლეხობა შეუფერხებელია, ამიტომ მას თითქმის ვერაფერში დაა-რწმუნებ. ეს არაა სწორი შეხედულება. მართალია გლეხობა ხშირად შეუფერხებელია, მისი დაჯერება რასმეში ადვილი საქმე არაა. მაგრამ შეუძლებელი აქ არაფერია, მით უმეტეს ჩვენ პირობებში, საბჭოების არსებობის დროს. ჩვენ გვაქვს დღეს ყოველგვარი საშუალება საქი-

¹⁾ Сборник „Наша Работа“, издание „Крест. Газеты“, Москва. 1927 г.

როც ცვლილება მოვახდინოთ სოფელში. ახალი პირობები შევქნათ იქ. მოვახდინოთ გლეხებზე შესაფერისი გავლენა. დავარწმუნოთ ისინი მუშაობის არსებული წესების შეცვლაში და ახალი წესების შემოღებაში. და ყველა ამისთვის სრულებით საჭირო არაა რაიმე ძალდატანებას, რაიმე ადმინისტრაციული ხასიათის ზომებს მივმართოთ. ჩვენ ხელში უფრო ძლიერი საშუალებებია. ჩვენ ხელშია არა მარტო პროპაგანდა, არა მარტო გაზეთი და წიგნი, არამედ ეკონომიური ხასიათის ღონისძიებები. საჭიროა მხოლოდ სათანადო მიდგომა და ყველა ამ ღონისძიებათა და საშუალებათა მიზანშეწონილად გამოყენება. ამ მხრით ყველა ჩვენგანს მართებს დიდი სიფრთხილე და წინადახედულება.

ყველა ზემოდ ნათქვამიდან სჩანს, თუ რა დიდი საქმის გაცეთება შეუძლია კომკავშირს განსაკუთრებით სოფლად. თუ რა ფართო ასპარეზია მის წინაშე გადაშლილი. ზოგიერთი ფიქრობს, რომ რა დიდი საქმეა ქოხ-სამკითხველოში მუშაობა ან სადმე რაიმე ამხანაგობის მოწყობა, მანქანის შეძენა და სხვ. განა ღირს, რომ რევოლუციონერმა ამას მოანდომოს თავისი ენერგია და ძვირფასი დრო? ამიტომაც არის, რომ ასეთ „წვრილმან“ საქმეებს ჩვენში ხშირად უგულოდ, აგდებით ეკიდებიან. ეს სასტიკი შეცდომაა. უწინარეს ყოვლისა, ყოველივე ეს არა წვრილმანი საქმეა, და რომც იყოს. იმ შემთხვევაშიაც აგდებით მიდგომა მაინც დაუშვებელია. ყოველივე საქმე, რასაც ჩვენ ვაკეთებთ, ხალისით და მონდომებით უნდა იქნას გაცეთებული. სოციალიზმის შენება შეუძლებელია ისე, თუ ჩვენ ამ წვრილმანებსაც არ მივაქციეთ სათანადო ყურადღება. მაგრამ ყველაზე უფრო მთავარი სოციალისტურ მშენებლობაში არის მასის ამოქმედება და ამ მშენებლობაში ჩაბმა. ამ საქმეში კომკავშირს შეუძლია ითამაშოს მეტად დიდი როლი; იგი მოწოდებულია ამისთვის; მას ეს საქმე ევალება.

ჩვენ ოდნავაც არ გვეპარება ეჭვი იმაში, რომ კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით კომკავშირი შესძლებს თავისი მოვალეობის პირნათლად შესრულებას.

საქართველოს ლენინური კომკავშირის მე-9 პრილობის შედეგები.

შეტად მნიშვნელოვანია მე-9 ყრილობის საქმიანობა და მისი დადგენილებანი არა მარტო იმ მხრივ, რომ მან ჯამი გაუკეთა საქართველოს ლენინური კავშირის მიერ უკანასკნელ ორი წლის განმავლობაში წარმოებულ მუშაობას, არამედ იმ მხრივაც, რომ ყრილობა შეიკრიბა და მუშაობა მოუხდა უდიდეს ისტორიულ პერიოდში, ჩვენი ქვეყნის წინსვლის და განვითარების პერიოდში.

როგორც ვიცით, საქართველოს კომკავშირის მე-9 ყრილობას წინ უსწრებდა საკავშირო კომპარტიის მე-15 ყრილობა, რომლის ისტორიული მნიშვნელობა განუზომელია: მე-15 პარტყრილობამ გადაჭრა მრავალი საყურადღებო საკითხები და დასახა ახალი ამოცანები ჩვენი ქვეყნის სოციალისტური მშენებლობის და განვითარების სფეროში. (ხუთ წლიანი გეგმა, სოფლად მუშაობა), მეხუთმეტე ყრილობამ გადასჭრა შინა-პარტიული უთანხმოების საკითხები, რაც ყრილობის წინ ჩვენს პარტიას ერთგვარ საშიშროების წინ აყენებდა. ყრილობამ შესძლო გაერთიანებულ ოპოზიციის (ზინოვიევი, კამენევი) როგორც ორგანიზაციული, ისე იდეური განაღდება, რასაც შემდეგში მოჰყვა ოპოზიციის დიდი უმრავლესობის განაღდებაც, პარტიის ნებისყოფისადმი დამორჩილება და ტროცკის და მისი მიმდევართა პოლიტიკური სარბიელიდან განაპირება.

პარტიის მე-15 ყრილობის წინ საბჭოთა ქვეყანამ იდღესასწაულა თავისი არსებობის ათი წლის თავი, რომელიც უდიდესი ისტორიული მოვლენაა არა მარტო საბჭოთა ქვეყნისათვის, არამედ მთელი ქვეყნის მუშათა კლასისათვის. აი რატომ მიუდგა პარტია და ხელისუფლება (კერძოდ კი პარტიის მე-15 ყრილობა) ასე სერიოზულად და დაკვირვებით განვლილი ათი წლის პერიოდს, ათ წლიან ბრძოლას და შემოქმედებას და მიღებულ გამოცდილებათა საფუძველზე მომავალ ამოცანების დასახებას.

შემაჯღნისნულ ორ ისტორიულ მომენტს უნდა დაუმატოთ მე-სამე მომენტი რომელიც დიდათ მნიშვნელოვანია საქართველოს კომკავშირისათვის: ეს არის საქართველოს კომკავშირის ათი წლის თავის იდღესასწაული; გასული წლის სექტემბერში ჩვენ ბრწყინვალეთ ჩავატარეთ ეს ზეიმი.

არ შეიძლება მხედველობიდან გაუშვათ აგრეთვე ის გარემოებაც, რომ საქართველოს კომკავშირს, მე-8 ყრილობიდან მოკიდებული (მის წინადაც) მე-9 ყრილობამდე, განვითარება მოუხდა გარდატეხის

პერიოდში; კომკავშირმა განიცადა ნაწილობრივი კრიზისი მისი მუშაობის და ზოგიერთ ფორმების და მეთოდების საგრძნობლად მოძვლებების გამო.

ცხადია, საქართველოს კომკავშირის მე-9 ყრილობას თავის მუშაობაში უნდა გაეთვალისწინებია ყველა ეს მომენტები და მათთვის დაემორჩილებია თავისი დადგენილებები. აი რატომაა მე-9 ყრილობის საქმიანობა და მისი დადგენილებანი ღირსშესანიშნავი ჩვენი კავშირის მომავალ განვითარებისათვის.

მაშასადამე, მე-9 ყრილობას მოუხდა მსჯელობა არა მარტო იმ საკითხების ირგვლივ, რომელიც წამოიჭრა კავშირის წინაშე ამ ორი წლის განმავლობაში, არამედ პარტიის მე-15 ყრილობასთან და საბჭოთა ხელისუფლების ათი წლის თავის არსებობასთან დაკავშირებით, მას მოუხდა მთელი განვლილი მუშაობის შეჯამება. კავშირის მონაწილეობის შემოწმება ჩვენი ქვეყნის სოციალისტურ მშენებლობაში და მომავალი ამოცანების დასახვა ამ მშენებლობაში უფრო ენერგიულ და კონკრეტულ მონაწილეობის მისაღებად; ყრილობას მოუხდა თვალის გადავლება საქართველოს კომკავშირის არსებობის ათ წლიანი პერიოდისათვის და განვლილ მიღწევათა და სიძნელეთა შესწავლა და გათვალისწინება.

აი რატომ ვაკუთვნებთ ჩვენ დიდ მნიშვნელობას საქ. კომკავშირის მე-9 ყრილობას.

ორი პოლიტიკური გამოცდა.

საქართველოს კომკავშირმა ორი უდიდესი გამოცდა ჩააბარა ჩვენს პარტიას. ეს ორი გამოცდა, რომელთაც ადგილი ჰქონდა საანგარიშო პერიოდში, ამჟღავნებს ჩვენი ორგანიზაციის იდეურ სიმწიფეს და პოლიტიკურ ზრდას და ამასთან დაკავშირებით მის უნარიანობას და თვითმოქმედებას.

ჩვენს ორგანიზაციას არ შეუძლია გვერდი აუაროს და ნეიტრალური ადგილი დაიკავოს ისეთი მომენტების დროს, როგორიც არის შინა-პარტიული უთანხმოება, განსაკუთრებით ისეთი უთანხმოება, რომელსაც ადგილი ჰქონდა საანგარიშო პერიოდში. ტროცკისტულ ოპოზიციასთან ბრძოლის დროს საქართველოს კომკავშირი, როგორც ერთი კაცი გვერდში ამოუდგა კომპარტიას და მასთან ერთად და მისი ხელმძღვანელობით გამოააშკარავა ოპოზიციის უპრინციპობა და შეცდომები. საქართველოს კომკავშირში ოპოზიციის მხარეზე აღმოჩნდა მხოლოდ ასამდე გზადაბნეული, რომელთა შორის 95 % -ზე მეტი წარმოადგენს მოსამსახურე და მოსწავლე კომკავშირელებს; მათი უმრავლესობა შემთხვევითი ელემენტებისაგან შესდგება, მაგრამ არიან ისეთებიც, რომელნიც ამა თუ იმ პირადი მიზეზების გამო უკმაყოფილო და ნაწყენი არიან კომკავშირით. ამის დამამტკიცებელია თუ გინდ ის ფაქტიც, რომ იმათმა ფრაქციული ბრძოლის დროს კავშირი დაიჭირეს ჩვენ მოწინააღმდეგე ორგანიზაციებთან, ახალგაზრდა მარქსისტებთან (ლენხუმის მაზრა, მექვენის რაიონი).

ჩატარებულ დისკუსიიდან ჩვენი ორგანიზაცია გამოვიდა კიდევ უფრო შემჭიდროებული, ის საგრძნობლად განმტკიცდა ანტისემიტური გადახრებთან ბრძოლაში.

შეიშალა გამოცდა, რომელიც არა ნაკლებ მნიშვნელოვანია, მდგომარეობს შემდეგში:

როგორც ვიცით, საანგარიშო პერიოდში ადგილი ჰქონდა ჩვენი ქვეყნის დამოკიდებულების გართულებას მთელ რიგ კაპიტალისტურ ქვეყნებთან. კერძოდ ინგლისთან; ამას შედეგათ მოჰყვა ომის რეალური საფრთხე, რაც ჩვენ წინეთ შორეულ საქმეთ მიგვაჩნდა.

ომის საფრთხემ მთელი თავისი სიგრძე-სიგანით დასვა ამოცანა ჩვენი ქვეყნის მშრომელი მოსახლეობის გასამხედროების შესახებ, პირველ ყოვლისა, პარტიის და კომკავშირის რიგების გასამხედროების შესახებ.

როგორ შეასრულა საქართველოს კომკავშირმა ეს ამოცანა? ის ენტუზიაზმი, რომლითაც შეხვდა კომკავშირი პარტიის გამოძახილს გასამხედროების ირგვლივ, პირველ ყოვლისა, მოწმობს კომკავშირის კლასიური თვითშეგნების სიმწიფეს. კავშირის რიგებმა თავის წინაშე დაისახა გასამხედროების ამოცანა და პრაქტიკულად შეუდგა მის განხორციელებას.

დღეს წარმოუდგენელია ისეთი უჯრედი, რომელიც ამ საქმით არ იყოს დაინტერესებული; ამას მოწმობს უამრავი სამხედრო წრეების და კუთხეების დაარსება და მთელი რიგი სამხედრო ლაშქრობების გატარება მივარდნილ კუთხეებშიაც-კი, სადაც საამისო ტექნიკური საშუალებანი ძალიან მცირეა.

გასამხედროების საქმეში კავშირმა ჩააბა დიდი ნაწილი უპარტიო ახალგაზრდობისა, შეჰქმნა საამისო სულისკვეთება, რასაც მოწმობს მრავალი მაგალითები, რომელთა შორის ერთი მაგალითის მოყვანა აუცილებლად მიგვაჩნია:

თბილისის რაიონებში ჩატარებულ უპარტიო მუშა-ახალგაზრდობის კონფერენციებზე, ჩვენ მოწმენი ვიყავით იმისა, რომ უპარტიო მუშები კამათში გამოსვლის დროს ამბობდნენ: „ჩვენ მზად ვართ კომკავშირთან ერთად ვიბრძოლოთ ოქტომბრის რევოლუციის მონაპოვართა დასაცავათ“-ო; სწორედ ამ კონფერენციებზე შემოაქვეთ კოლექტიური განცხადებები 53% მუშა-დელეგატებისას კომკავშირში შესვლის შესახებ. ეს ფაქტი ბევრს რამეს ლაპარაკობს, და პირველ ყოვლისა იმას, რომ კომკავშირმა მოაქცია თავისი გავლენის ქვეშ მუშური ახალგაზრდობა.

ყრილობამ შეაჯამა რა ეს ორი გამოცდა, მიიღო დადგენილება იმის შესახებ, რომ აუცილებელია მიღწევათა შენარჩუნება და ამ მიმართულებით მუშაობის გაძლიერება.

კომკავშირმა მეტი სერიოზულობით უნდა მოჰკიდოს ხელი ჩვენი პარტიის მე-15 პარტყრილობის დადგენილებათა შესწავლას; ამისათვის გამოყენებულ უნდა იქნეს ყველა ის საშუალებანი, რომელნიც ჩვენ გვაქვს (წრეები, სკოლები, კურსები და სხვა). პირველ რიგ-

ში აქტივმა უნდა მიაქციოს ამას ყურადღება. წინააღმდეგ შემთხვევაში ჩვენ ვერ შევძლებთ სათანადო მონაწილეობის მიღებას ყრილობის დადგენილებათა განხორციელების საქმეში.

გასამხედროების დარგში ყრილობის დადგენილებებში ნათქვამია, რომ უნდა შევძლოთ გადალახვა იმ „მაკრატლისა“, რომელმაც იჩინა თავი ამ საკითხის ირგვლივ; დღეს ჩვენ კავშირის სულისკვეთებას, ენტუზიაზმს და მოთხოვნილებას ვერ ვაკმაყოფილებთ. მრავალმა სამხედრო წრეებმა შესწყვიტეს თავიანთი მუშაობა და ახალი წრეების დაარსებაც შესუსტდა ტექნიკურ საშუალებათა უქონლობის გამო: არ არის საკმაო იარაღები, სახელმძღვანელო ლიტერატურა და ძალები. ზემოდ აღნიშნული მდგომარეობა უნდა მოგვოდეს „თავდაცვა-აეოქიმის“ საზოგადოებასთან მჭიდრო კავშირის დაჭერით და მასთან შეთანხმებული მუშაობის გაძლიერებით, ხოლო პირველ რიგში საჭიროა აღნიშნულ საზოგადოების გამოცოცხლება. ეს შეიძლება მხოლოდ მაშინ, თუ კავშირის მასას ჩავაბამთ ამ საზოგადოების აქტიურ მუშაობაში და გავხდით მის წევრებად. ჩვენ მიერ დასახული ამოცანა — არც ერთი კომკავშირელი და მშრომელი ახალგაზრდა სამხედრო საქმის უცოდინარი — 100% უნდა იქნეს ცხოვრებაში გატარებული.

აი ის ორი გამოცდა, რომელიც საქართველოს კომკავშირმა ბრწყინვალედ ჩაატარა პარტიის საანგარიშო პერიოდში.

კავშირის მასის პოლიტიკური აქტივობა.

ამ საკითხს ჩვენ ზემოდ საკმაოდ შევეხეთ; მაგრამ აქ საჭიროოდ მიგვაჩნია დაუმატოთ მას ზოგიერთი რამ. კომკავშირის მასის პოლიტიკური აქტივობის დასახასიათებლად უნდა შევეხოთ საანგარიშო პერიოდში ჩატარებულ ახალგაზრდათა საერთაშორისო დღეს. უნდა ხაზი გაუსვათ იმ გარემოებას, რომ ახალგაზრდათა მე-12 საერთაშორისო დღე ჩატარებულ იქნა შედარებით სუსტად. ეს დღესასწაული ჩვენ ვერ ჩაატარეთ ჩვეულებრივი ენტუზიაზმით და მასში ვერ ჩავაბამთ მშრომელი ახალგაზრდობის ფართო მასები. სამაგიეროდ ახალგაზრდათა მე-13 საერთაშორისო დღის ჩატარების დროს ჩვენ ვამჩნევთ ახალგაზრდობის აქტივობის საგრძნობ ზრდას. თბილისის მუშათა კლუბებში აღნიშნულ დღესასწაულის საზეიმო სხდომებს დაესწრო 30,000-ზე მეტი მშრომელი ახალგაზრდობა. თვით დღესასწაულის მოსამზადებელ მუშაობაში გაცხოველებული მონაწილეობა მიიღო, როგორც კომკავშირმა, ისე უპარტიო ახალგაზრდობამ.

ამ რიგად, ვადარებთ რა ერთმანეთს ახალგაზრდათა მე-12 და მე-13 საერთაშორისო დღეების ჩატარებას. უნდა აღენიშნოთ, რომ 1927 წელში და შემდეგში კავშირის მასის პოლიტიკური აქტივობა საგრძნობლად გაიზარდა 1926 წელთან შედარებით.

საანგარიშო წელში ჩვენ ჩავატარეთ მთელი რიგი ფრიად მნიშვნელოვანი კამპანიები, როგორც არის მაგალითად, მომჭირნეობის

რეჟიმო. ბიურაკრატოზმთან ბრძოლა, წარმოების რაციონალიზაცია და სხვა; ეს კამპანიები საფუძვლად დაედო ჩვენს პრაქტიკულ მუშაობას საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ დარგში.

კავშირის მასის პოლიტიკური აქტივობის ზრდის უდავო დამამტკიცებელია აგრეთვე კომკავშირის მონაწილეობა საბჭოების უკანასკნელ არჩევნებში. ამ არჩევნებში კომკავშირმა შესძლო საგრძნობლად გაეზარდა თავისი წევრების რიცხვი საბჭოებში. (1926 წელში საბჭოებში კომკავშირლები შეადგენდნენ 7.5%-ტს, 1927 წელში კი — 11.3%). ეს ზრდა უმთავრესად აიხსნება კომკავშირის ავტორიტეტის აწევით მშრომელ მასაში; კომკავშირი აქტიურად ჩაება ქვეყნის სოციალისტურ მშენებლობაში. როგორც სოფლად, ისე ქალაქად: მან ხელი მიჰყო როგორც მრეწველობა-წარმოების გაძლიერებას. ისე სოფლის მეურნეობის აღორძინებას; სწორედ ამიტომ დააფასა გლეხობამ კომკავშირის ასეთი ენერგიული მუშაობა, სწორედ ამიტომ სცემს პატივს კომკავშირს მშრომელი მასა და ირჩევს კომკავშირლებს უფრო ხალისიანად და უფრო ნდობით საბჭოებში, პროფკავშირებში და სხვა ორგანოებში.

ჩვენ გვინდა ხაზი გაუსვათ კიდევ კომკავშირის მასის პოლიტიკური აქტივობის ზრდის ორ მომენტს.

ყველას ახსოვს საანგარიშო პერიოდში ჩატარებული კამპანიები გაფიცულ მემალაროეთა დახმარების და ჩინეთის რევოლუციის საკითხების ირგვლივ. ერთსაც და მეორესაც დიდი ენტუზიაზმით შეხვდა კომკავშირის მასა. მიუხედავად იმისა, რომ ინგლისის მემალაროთა გაფიცვა დამარცხდა და აგრეთვე ნაწილობრივი დამარცხება განიცადა ჩინეთის რევოლუციამაც, კავშირის მასის სულისკვეთება და ენტუზიაზმი ოდნავაც არ შესუსტებულა; პირიქით, ის კიდევ უფრო გაიზარდა. ამის დასამტკიცებლად ჩვენ შეგვიძლია მოვიყვანოთ მრავალი ფაქტები კომკავშირის ცხოვრებიდან.

საანგარიშო პერიოდში კავშირმა გააძლიერა მუშაობა ახალგაზრდა მარქსისტთა ორგანიზაციის დაშლის მიმართულებით, რამაც მოგვცა ხელშესახები შედეგები (ლიკვიდაციაში გატარდა 200-მდე კაცი).

ამრიგათ, ყრილობამ აღნიშნა რა კომკავშირის მასის პოლიტიკური აქტივობის ზრდა, აუცილებელ საჭიროდ სცნო ამ აქტივობის ასეთივე ტემპით წარმართვა შემდეგშიაც. ყრილობამ დადგენილება მიიღო იმის შესახებ, რომ აღნიშნულ აქტივობის ზრდასთან ერთად აუცილებელია აღმზრდელობითი მუშაობის სათანადო დონეზე დაყენება. ახალგაზრდა მარქსისტთა წინააღმდეგ ბრძოლის საქმეში ყრილობამ მიიღო შემდეგი დადგენილება: გაძლიერებული უნდა იქნეს მუშაობა აღნიშნული ორგანიზაციის საერთოდ დასაშლელად და ამ მუშაობაში ჩაბმულ იქნეს თვით კომკავშირის ფართო მასა. მენშევიზმთან ბრძოლამ ჩვენს სინამდვილეში უნდა დაიჭიროს მნიშვნელოვანი ადგილი, რისთვისაც ყრილობას საჭიროდ მიაჩნია, საქართველოს კომკავშირის წარსულის და მისი ბრძოლის მეთოდების შესწავლა მენშევიზმის წინააღმდეგ საბრძოლველად. ყრილობამ აღნიშნა,

რომ ის ახალგაზრდა მარქსისტები, რომელნიც სტოვებენ მენშევიკურ ორგანიზაციას, ჩაბმულ უნდა იქნან ჩვენი ქვეყნის საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ცხოვრებაში (კულტურულ მუშაობაში, კოოპერაციაში და სხვა).

საკავშირო მუშაობის გამოცოცხლება.

საკავშირო მუშაობის გამოცოცხლებაზე დიდათაა დამოკიდებული კომკავშირის პოლიტიკური აქტივობის ზრდა, რის შესახებაც ჩვენ საკმაოდ ვილაპარაკეთ. ყველას ახსოვს ის ნაწილობრივი კრიზისი, რომელსაც კავშირი განიცდიდა კომკავშირული მასის მოთხოვნილებათა დაუკმაყოფილებლობის გამო.

თავი დაახწია თუ არა კავშირმა ზემოაღნიშნულ სიძნელეს (ნაწილობრივ კრიზისს)? ყრილობის დადგენილებებში ნათქვამია, რომ კავშირმა გადალახა ეს სიძნელე, მაგრამ არა სავსებით. არც მთელი რიგი უჯრედები და თითქმის მთელი სათემო ორგანიზაციებიც, რომლებიც კიდევ ძველებურად მუშაობენ, მათი მუშაობა არ არის შეგუებული და შეფარდებული კავშირის ფართო მასის მოთხოვნილებებთან.

აღნიშნულ სიძნელის გადალახვის დროს ჩვენ განვლეთ სამი ეტაპი ისე, როგორც ეს მოხდა სხვა მოწინავე ქალაქების ორგანიზაციებში (ლენინგრადი, მოსკოვი და სხვა). პირველი ეტაპი ეკუთვნის იმ დროს, როდესაც ჩვენ დავძლიეთ ის გაუგებრობა და დაბნეულობა, რომელსაც ადგილი ჰქონდა კავშირში, კერძოდ აქტივთა შორის (კონსერვატიზმი, კაზიონშიზა და სხვა); მაშინ ორგანიზაციებმა არ იცოდნენ, თუ საიდან და როგორ შეიძლებოდა საკავშირო მე-14 პარტყრილობის და შემდეგ საკ. კომ.-კავ. მე-7 ყრილობის დადგენილებების ცხოვრებაში გატარება. ამავდროულად ეკუთვნის კომკავშირის მუშაობის ახალ მეთოდებზე გადასვლის ცალკე მაგალითები.

მეორე ეტაპი ხასიათდება აღნიშნული მაგალითების განზოგადოებით, და მათი ჩამოყალიბებით; ამ მაგალითებს ბაძავენ უკვე მთელი რიგი უჯრედები და ორგანიზაციები.

მესამე ეტაპი, რომელიც ჩვენს სინამდვილეში დამთავრებულად არ შეიძლება ჩაითვალოს. შეიცავს იმ პერიოდს, როდესაც უჯრედების და ორგანიზაციების უმრავლესობა სისტემატიურად გადავიდა ახალ მუშაობაზე.

ყრილობამ მიუთითა ორგანიზაციებს ამ მუშაობის გაღრმავებაზე და გაძლიერებაზე; ამ მიზნით აუცილებელ საჭიროებას წარმოადგენს ერთი ორგანიზაციის გამოცდილების მეორე ორგანიზაციაში გადატანა, ცხადია, არა მექანიკურად, არამედ ადგილობრივ პირობებთან შეფარდებით, რითაც ჩვენ თავს დავახწევთ შემჩნეულ გადახრებს, მაგალითად, თბილისის ორგანიზაციის მეორე რაიონს დიდი მიღწევები ჰქონდა 1927 წლის დასაწყისში მასიურ-კულტურულ მუშაობის დარგში (ნებაყოფლობითი ჯგუფები, ექსკურსიები, შეჯიბ-

რები და სხვა), მაგრამ ამასთანავე დიდი ნაკლი ჰქონდა მას პოლიტ-აღმზრდელობითი მუშაობაში (არსებულ პოლიტ-სკოლებიდან წლის ბოლოს გამოშვებული იქნა მხოლოდ მსმენელთა 20%). ამგვარი მაგალითები სხვა ორგანიზაციებშიაც ბევრია. საჭიროა ორგანიზაციებიდან კარგი მაგალითების გადმოღება და უვარგის მაგალითების უარყოფა.

ყრილობამ თავის დადგენილებაში ხაზი გაუსვა იმ გარემოებას, რომ ჩვენი კულტურული მუშაობა, კერძოდ მასიური კულტურული მუშაობა, შეფარდებულ უნდა იქნეს ჩვენს პოლიტიკურ ამოცანებთან და საქმიანობასთან. უკანასკნელის ირგვლივ საჭიროა სერიოზული მუშაობის და ახსნა-განმარტების წარმოება კავშირის მასაში, ვინაიდან ჯერ კიდევ აქა-იქ ადგილი აქვს წინააღმდეგობას ჩვენს ფორმების მიმართ მასიურ-კულტურულ მუშაობის დარგში.

საბოლოოდ უნდა შევიგნოთ, რომ ის, რაც ხელს უწყობს და რის გამოყენებაც შეიძლება მშრომელი ახალგაზრდობის მოსაზიდათ და მათზე ჩვენი გავლენის გასაძლიერებლად, იქნება ეს ისეთი უბრალო რამ, როგორც არის ზურნა, დოლი თუ სხვა რაიმე. აუცილებლად უნდა იქნეს გამოყენებული. ჩვენი კულტურული მუშაობა, როგორ ხასიათსაც არ უნდა ატარებდეს ის, ემორჩილებოდა და მომავალშიაც უნდა დაემორჩილოს ჩვენს კლასიურ ამოცანებს. ჩვენმა ყრილობამაც ცხადია, ამ თვალთახედვით მიუდგა ამ საკითხს.

საკავშირო მუშაობის გამოცოცხლების საქმეში დიდი როლი უნდა ითამაშოს საორგანიზაციო საკითხების მოგვარებამ, მათი რაციონალურად აგებამ; საჭიროა ამ დარგის მეტი გამარტივება (ცხე-ორგანიზატორები, უბნის ორგანიზატორები, კომისიები და სხვა).

მთელი რიგი ფაქტები ადასტურებენ იმას, რომ უჯრედებმა გააცხოველეს მუშაობა საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ დარგში (საბჭოები, კავშირები, სოფლის მეურნეობის აწევა და მისი კოოპერატიულად წარმართვა, კულტურულ-მასიური მუშაობა და სხვა); მაგრამ ამავე დროს შინა-საუჯრედო მუშაობა, რომელიც ღღეს ზოგიერთ ორგანიზაციებს მეორე ხარისხიდან მუშაობად მიაჩნიათ, ძალზე მოისუსტებს. ვიმეორებთ. საჭიროა ჩვენი მუშაობის ამ ორი მნიშვნელოვან დარგის ერთმანეთთან შეხამება და დაკავშირება. ასეთია ყრილობის შეხედულება ამ ფრიად სერიოზულ საკითხებზე.

მუშურ-გლენური ახალგაზრდობის განათლების და ზრდის საკითხები.

საანგარიშო პერიოდში ჩვენ მოგვიხდა რამოდენიმე ცვლილებების შეტანა მუშა-ახალგაზრდობის შრომის საკითხებში, რაც დაკავშირებული იყო ჩვენი მრეწველობის რეკონსტრუქციასთან და რაციონალიზაციასთან ერთის მხრივ და მეორეს მხრივ, შრომის ის საკითხები, რომელთა ცვლილება ჩვენ მოვანდინეთ, არ უპასუხებდნენ სინამდვილეს.

ჩვენ მივიღეთ დადგენილება ჯავშნის გადასინჯვის შესახებ იმ მიზნით: რომ ასეთის გამოანგარიშება მომავალში მოხდეს მხოლოდ კვალიფიციურ მუშათა რიცხვთან შედარებით. ჯავშნში უნდა ჩავაბათ მოზარდების იმდენი რაოდენობა, რამდენი კვალიფიციური მუშა ხელიც ბუნებრივად გამოაკლდება წარმოებას (შრომის უნარის მოკლება და სიკვდილი), ამას უნდა მიუმატოთ მრეწველობის მომავალ განვითარების მიხედვით კვალიფიციური მუშა ხელის მოთხოვნილებაც. ამ გარემოებას დღემდე ჩვენ მხედველობაში არ ვღებულობდით. ამიტომ ვერ შევძელით ჯავშნის დაკანონებული პროცენტის ცხოვრებაში გატარება. რაციონალიზაციის საქმე მოითხოვს, რომ ჩვენ მრეწველობაში არ იყოს ზედმეტი მუშა ხელი; ამ მიზნით მიიღო სწორედ ჩვენმა კავშირმა და საქავშირო კომკავშირის ცეკამ დადგენილება ჯავშნის გადასინჯვის შესახებ.

მეორე ცვლილება: კავშირმა მიიღო დადგენილება იმის შესახებ, რომ შემოღებულ იქნეს წარმოება-მრეწველობაში ჩაბმულ მოწაფე-ახალგაზრდობისათვის ცალკე სატარიფო ქსელი იმ საერთო სატარიფო ქსელის რეორგანიზაციასთან დაკავშირებით, რომელიც პროფკავშირებმა უნდა ჩაატარონ. ეს დადგენილება, რომელიც მიიღო საქავშირო კომკავშირმა სატარიფო ქსელის შესახებ, ლაპარაკობს იმას, რომ ცალკე სატარიფო ქსელმა არ უნდა გამოიწვიოს არავითარ შემთხვევაში მოწაფეთა ხელფასის შემცირება, არამედ მუშათა კლასის ხელფასის ზრდასთან ერთად, აუცილებლად უნდა გაიზარდოს აგრეთვე მოწაფე ახალგაზრდობის ხელფასიც.

საქართველოში საფაბრიკო-საქარხნო სკოლების მდგომარეობა საანგარიშო პერიოდში საგრძნობლად გაუმჯობესდა; ისინი გაცილებით უფრო მეტად დაუკავშირდნენ წარმოებას, რის გამოც ბოლო მოელო საქ.-საფ. სკოლა-დამთავრებულთა სამუშაოზე მოუწყობლობას. გაუმჯობესდა ამ სკოლების სწავლების ხარისხი, როგორც თეორიული, ისე პრაქტიკული, შემოღებული იქნა ახალი იარაღები და სხვა.

ინდივიდუალურ და ბრიგადულ შეგირდობის საქმე, როგორც ყრილობამ აღნიშნა, ვერ სდგას თავის სიმაღლეზე. კავშირის მიერ მიღებულ ზომების წყალობით ამ ინდივიდუალურ და ბრიგადულ შეგირდობის საქმე უმჯობესდება. საჭიროა სწავლების მოგვარება, თეორიული სწავლის და სხვადასხვა წრეების და საღამოს სკოლების შემოღებით. აუცილებელია თვით ხელოსნების დაინტერესება ამ საქმით.

კავშირის საგრძნობი მიღწევები აქვს ეკონომიურ მუშაობის დარგში. ყრილობამ, მიაქცია რა ამ საკითხს სერიოზული ყურადღება. აღნიშნა, ამ მიმართულებით უფრო მეტი აქტიური მუშაობის წარმოება საწარმოო კონკურსების ფართოთ გამოყენებით, რაც ხელს შეუწყობს როგორც შრომის ნაყოფიერების ზრდას, ისე მუშა ახალგაზრდობის კვალიფიკაციის ამაღლებას.

ასეთია მოკლეთ ყრილობის დადგენილებები მუშა-ახალგაზრდობის შრომისა და განათლების დარგში, ყრილობა წინადადებს აძლევს ყველა ორგანიზაციებს, რომ პირველი ორი საკითხის პრაქტიკულად

გატარებას მიაქციონ განსაკუთრებული ყურადღება, ვინაიდან ამ მიმართულებით მოსალოდნელია ცალკე გადახრები და გაუგებრობანი.

გაკვეთი შევეხებით ყრილობის ხაზს შვიდწლედების, ცხრაწლედების და უმაღლეს სასწავლებლების მიმართ. კავშირმა უნდა აწარმოოს გაცილებით მეტი ენერგიული მუშაობა, რომ აღნიშნული სასწავლებლები საბოლოოდ დაუკავშირდნენ ჩვენს სინამდვილეს, საჭიროა სასწავლებელთა პედაგოგიურ პერსონალში კომუნისტების მეტი რიცხვის ჩაბმა და კერძოთ უმაღლეს სასწავლებლების სტუდენტთა ზრდა. მუშების და კომკავშირელების ხარჯზე და, რაც მთავარია, საჭიროა ჩვენი ორგანიზაციების მუშაობის გაუმჯობესება სასწავლებლებში; ამ მიზნით კავშირმა მომავალში უნდა მიაქციოს უაღრესი ყურადღება მოწაფეთა უჯრედებს. მოწაფეთა შორის მუშაობამ უნდა დაიჭიროს ერთ-ერთი მთავარი ადგილი ჩვენს საქმიანობაში.

ჩვენი სასოფლო-მეურნეობის აღორძინებისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს გლეხურ ახალგაზრდათა სკოლებს. ამიტომ მთელი ჩვენი ყურადღება ამ სკოლების განმტკიცებისაკენ უნდა იქნეს მიქცეული. ამ სკოლების ნაკლად უნდა ჩაითვალოს ის, რომ ზოგ ადგილას ეს სკოლები ჯერ კიდევ არ ამართლებს ჩვენს იმედებს. ისინი არ არიან საკმარის დაკავშირებული სოფლის მოსახლეობასთან და ჯერ კიდევ ვერ ზადაქცეულან სოფლის მეურნეობის კულტურულ ცენტრად. გლეხ. ახალგაზრდობის სკოლების მიმართ კავშირი სუსტ მზრუნველობას იჩენს. ზემოთ აღნიშნულ დეფექტებს ყრილობამ მიაქცია ჯეროვანი ყურადღება და მიუთითა ადგილობრივ ორგანიზაციებს მიიღონ სათანადო ღონისძიებანი გლეხ. ახ. სკოლების მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად.

მოჯამაგირეთა შორის მუშაობა.

ჯერ კიდევ მოჯამაგირეთა შორის მუშაობამ კავშირში თავისი ადგილი ვერ დაიჭირა. მრავალია სოფლის ისეთი უჯრედები, რომელნიც ამ დარგში ძალიან ცოტას აკეთებენ.

მოჯამაგირეთა შორის მუშაობაში არ არის ჩაბმული თვით მოჯამაგირე კომკავშირელები და სხვა ნაწილი კავშირის მასისა. არ არის სათანადო კონტაქტიური მუშაობა დაინტერესებულ ორგანიზაციებთან და სხვა. კავშირი სათანადოთ ახლო არ არის მოჯამაგირე ახალგაზრდობასთან და ამიტომ კავშირის გავლენა მათზე სუსტია. ამხ. ჯაგახიძემ. სოფლად მუშაობის შესახებ, თავის მოხსენებაში სერიოზული ყურადღება მიაქცია ზემოთ აღნიშნულ მოვლენას და ყრილობამაც თავისი დადგენილებით მთავარ ამოცანად დაუსახა სოფლის ორგანიზაციებს პირველ რიგში ზემოთ ხსენებული ნაკლის აღმოფხვრა. მოჯამაგირეთა შორის მუშაობის საბოლოო გაუმჯობესებას ხელს შეუწყობს კავშირის კურსის გატარება მოჯამაგირე კომკავშირელების წამოწევის შესახებ სოფლის ორგანიზაციების ხელმძღვანელ ორგანოებში. როგორც კომკავშირის, ისე პროფკავშირის ხაზით.

ა ქ ტ ი ვ ი.

ჩვენი ორგანიზაციის საქმიანობაში ბევრი რამ არის აქტივის ხარისხზე დამოკიდებული. რომ აქტივი ჯანსაღი არ ყოფილიყო, თითო-ორიოლა ელემენტების გამოკლებით, ჩვენი კავშირი ვერ შესძლებდა ზემოთ ხსენებულ მიხწევების მიღებას, კერძოთ პროლეტარული ხელმძღვანელობის გაძლიერებას და სხვ.

ჩვენი კავშირის აქტივს, მიუხედავად მიხწევებისა, აქვს შემდეგი ნაკლულევანებანი: აქტივის ნაწილი ჩამოშორებულია კავშირის მასას, არ სცხოვრობს მასის სულისკვეთებით; აქტივის საგრძნობი ნაწილი თეორიულად მოუზადებელია, მას ამ საქმეში კავშირის მასამ გაასწრო წინ, აქტივი კულტურულად ჩამორჩენილია; ამ ბოლო დროს შემჩნეულია აქტივში კარიერიზმი, ლაქიაობა (პოდხალიმსტო) და სხვა ავადმყოფური მოვლენები; ჯერ კიდევ ხელმძღვანელ აქტივის სოციალური მდგომარეობა სავესებით ვერ არის დამაკმაყოფილებელი.

ცხადია ზემოთ ხსენებული არ ახასიათებს მთელ საქართველოს კომკავშირის აქტივს, ის ეხება მხოლოდ მის მცირე ნაწილს, მაგრამ თუ სულ ყველა უარყოფითი მხარეებს შევაჯამებთ, იმ შემთხვევაში ის წარმოადგენს ერთდაგვარს საშიშროებას, თუ წინასწარ არ იქნა მიღებული სათანადო ზომები.

ყრილობამ მთავარ ღონისძიებათ მიიჩნია ხელმძღვანელ აქტივის გამუშურება, რომელიც შესძლებს პროლეტარული ხელმძღვანელობის გაუმჯობესებას და შემჩნეულ ავადმყოფურ მოვლენების აღმოფხვრას.

კავშირში შინა-საკავშირო დემოკრატიის განხორციელება პირველ ყოვლისა დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად ის არის გატარებული თვით აქტივში.

საანგარიშო პერიოდში შემოღებულია სხვა და სხვა სპეციალური თათბირები აქტივისა, რომელნიც არჩევენ კავშირის მუშაობის მნიშვნელოვან საკითხებს. გვაქვს უფასო ინსტრუქტორთა კადრის შემოღება და მთელი რიგი ახალი ორგანიზაციული ფორმებისა (ცეხორგები, სამხედრო ორგ., კოოპერატიული ორგ., უბნის ორგ. და სხვა). ხელმძღვანელ მუშაობაში პლენუმების წევრების ჩაბმა მოასწავებს შინა-საკავშირო დემოკრატიის მეტ გაღრმავებას და გაუმჯობესებას.

კავშირის ზრდა.

კავშირს დიდი მიღწევები აქვს მუშა ახალგაზრდობის ჩვენს რიგებში 100 % ჩაბმის საქმეში, თავის რიგებს ის თანდათანობით აფართოვებს უპარტიო მუშა-ახალგაზრდობის ხარჯზედ (თბილისის ორგანიზაციის პირველ რაიონში 100 % ჩაბმულია მუშა-ახალგაზრდობა კავშირში). მაგრამ საგულისხმოა, რომ ეს ზრდა ისეთი ტემპით დღემდის ვერ სწარმოებდა, რომ ის ფეხდაფეხ მიჰყოლოდა კავშირის საერ-

თო ზრდას, რის გამოც გვიხდებოდა კავშირის ზრდის ნაწილობრივი შეზღუდვა არა თუ სხვათა ხარჯზე, არამედ სოფლადაც. აუცილებელია კავშირის, როგორც ეს ყრილობამ აღნიშნა, მასიურ მუშაობის გაუმჯობესება, პირველ რიგში მუშა და მოჯამაგირე ახალგაზრდობაში. ფართოდ უნდა იქნეს შემოღებული უპარტიოთა კონფერენციები და მათი მოწვევა უნდა სწარმოებდეს მეტი ყურადღების მიქცევით.

თვითუელმა უჯრედმა თავისი მუშაობა უნდა წარმართოს უპარტიო მუშებსა და მოჯამაგირეთა შორის მათი მოთხოვნილებათა აღნუსხვის საფუძველზე და მიზნათ უნდა დაისახონ მაქსიმალური ჩაბა კავშირში, როგორც მუშების, ისე მოჯამაგირეების.

ყრილობამ სოფლად მუშაობის ირგვლივ მიღებულ რეზოლიუციებში აღნიშნა, რომ სოფლად ზრდა უნდა სწარმოებდეს უმთავრესად და პირველ რიგებში მოჯამაგირეთა, ღარიბ გლეხთა ხარჯზე და ბოლოს საშუალო გლეხ ახალგაზრდობის მართლაც საუკეთესო ნაწილის ხარჯზე, რომელნიც გამოცდილი არიან საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ მუშაობაში და ღარიბ გლეხობასთან და მოჯამაგირეებთან ბლოკში იბრძვიან კულაკების წინააღმდეგ. აი ასეთი მოთხოვნები უნდა წაეყენოთ საშუალო გლეხ ახალგაზრდობას და უსათუოთ უნდა იცოდეს თითველმა უჯრედმა. გარდა ამისა სოფლად ზრდის დროს აუცილებელია ინდივიდუალური მიდგომა და ამორჩევა თვითველ მისაღებ ამხანაგის, წინააღმდეგ შემთხვევაში ჩვენ არ ვიქნებით ჯზრუნველყოფილი იმ შეცდომებიდან, რომელთაც ამ საქმეში დღემდის ხშირად ვუშვებდით.

ყრილობამ მიიღო დადგენილება, რომ მუშური ბირთვი კავშირისა არა თუ შენარჩუნებული უნდა იქნეს, არამედ გაზრდილი, რასაც შევძლებთ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სოფლად ზრდის საქმეში ზემოთ მოყვანილ პირობებს შევასრულებთ. პროლეტარული ბირთვის ზრდა ხელს შეუწყობს პროლეტარული ხელმძღვანელობის გაძლიერებას კავშირში, რასაც საქართველოს სინამდვილესათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს.

საბჭოთა კავშირის წითელი არმია და საქარ- თველო

მიუხედავად სხვადასხვა ქვეყნების ექსპლოატატორულ კლასებს შორის არსებულ გამწვავებულ წინააღმდეგობისა, რომელიც ხშირად აშკარავდება გააფთრებულ სისხლისმღვრელ ომებში, კლასიური სოლიდარობა მათ შორის მტკიცდება განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც მათ ემუქრება რეალური საფრთხე „აჯანყებულ მოწინააღმდეგეებს“ მხრივ. ამის დასამტკიცებლად შეგვიძლიან მოვიყვანოთ მთელი რიგი ფაქტები.

საშუალო საუკუნოებში, ეგრედ წოდებულ ას წლიან ომის დროს რომელიც სწარმოებდა ინგლისის და საფრანგეთის თავად-აზნაურობის შორის, მოხდა სასოწარკვეთამდე მისულ საფრანგეთის გლეხობის აჯანყება, რომელიც ცნობილია ისტორიაში *ჟაკერიეზის* სახელწოდებით, და ამის გამო გუშინდელი მოსისხლე მტრები — ინგლისის და საფრანგეთის ფეოდალური ბანდიტები — შეერთდნენ, რომ გაენადგურებიათ საფრანგეთის აჯანყებული გლეხობა.

პირველი პროლეტარული რევოლუციის — პარიზის კომუნის წინააღმდეგ გააერთიანეს თავიანთი ძალები ჯალათ ტიერმა და ბისმარკმა. დამარცხებულმა და გამარჯვებულმა მხარემ, და სისხლში ამოაღვრჩეს საფრანგეთის რევოლუციონერი მოძრაობა.

გამარჯვებული ფინეთის ბურჟუაზია მიმართავს სისხლით გაუმძღარ „მხსნელ“ ვილგელმ მე-2-ს (1918 წ.), რომელსაც მოყავს თავისი ჯარი საბჭოთა ფინეთში და მონაწილეობას ღებულობს 70.000 ფინელ რევოლუციონერ მუშების დახვრეტაში. შეერთებული ძალებით რუმინეთის ბრწყინვალე წოდებისა და ჩეხელ კაპიტალისტების ჯარები „ანთავისუფლებენ“ უნგრელ კაპიტალისტებს და მებატონეებს უნგრეთის საბჭოთა რესპუბლიკის განადგურებით და სამოცდაათი ათასზე მეტ უნგრელ მუშების და გლეხების დახვრეტით. საერთაშორისო იმპერიალისტები „განსაცდელისაგან“ იხსნიან ჩინეთის ბურჟუაზიას და მილიტარისტებს კანტონის კომუნის დროს (1927 წ., დეკემბერი) და ანადგურებენ პირველ საბჭოთა რესპუბლიკას ჩინეთში.

ჩვენ არას ვამბობთ იმ ყველასათვის ცნობილ ფაქტზე, თუ სამი წლის განმავლობაში როგორ ცდილობდა მთელი კაპიტალისტური სამყარო აღედგინა რუსეთში კაპიტალისტების და მებატონეების ძალა-უფლება.

თუ კი კონტრევოლუციონური და რეაქციონური ძალები, მიუხედავად მათი ინტერესთა წინააღმდეგობისა, საჭიროების დროს ამჟღავნებენ თავიანთ კლასიურ სოლიდარობის გრძნობას, ცხადია,

რევოლიუციონურ კლას და ელემენტებს კიდევ უფრო უნდა გამოეძღვანებიათ თავიანთი ინტერნაციონალური გრძნობა, სოლიდარობა, შით უმეტეს, რომ ბრძოლის ლოლიკა ჩვეულებრივით მიაქანებს რევოლიუციას იქითკენ, რომ გადაისროლოს აჯანყების ცეცხლი სხვა ქვეყნებშიაც აქედან საფრანგეთის რევოლიუციონურ ბურჟუაზიის მისწრაფება: „ჩვენი საზღვრები — მთელი კაცობრიობა“ (დანტონი), აქედან საფრანგეთის რევოლიუციონურ მთავრობის დეკლარაცია: „ნაციონალური კონვენტი აცხადებს, რომ ის აღმოუჩენს ძმურ დახმარებას ყველა ხალხებს, რომლებიც მოისურვებენ თავისუფლების დაბრუნებას“, რომ „საფრანგეთის ჯარს მოაქვს ხალხისთვის ზავი, დახმარება, ძმობა, თავისუფლება და თანასწორობა“. „ჩვენ მოვედით, რათა გავდევნოთ თქვენი ტირანები; ისინი გაიქცნენ; დამტკიცეთ რომ თქვენ ღირსი ხართ თავისუფლებისა და ჩვენ დაგიცავთ მათი ძალადობისაგან და შურისძიებისაგან“.

„ომი უზურპატორთა სასახლეებს, მშვიდობა ქოხებს და პატიოსან ადამიანებს — აი საფრანგეთის ხალხის მანიფესტი.

ცხადია, რომ საფრანგეთის რევოლიუციის ასეთ განცხადებიდან, საფრანგეთის რევოლიუციონურ ჯარების მიერ მთელ რიგ მეზობელ ქვეყნებში ფეოდალიზმის დანგრევის შემდეგ — რევოლიუციონურ საფრანგეთის მეგობრები იხგლისში სამართლიანად აღნიშნავდნენ: „ძვირფასო მეგობრებო, თქვენ იბრძვით კაცობრიობის ბედნიერებისათვის“.

პროლეტარულ ინტერნაციონალიზმის სიძლიერის შესახებ ბევრი ლაპარაკი საჭირო არ არის — ამ ინტერნაციონალიზმს გამოხატავს მთელი ჩვენი რევოლიუცია, მთელი ჩვენი მშენებლობა და მუშაობა, ამ ინტერნაციონალიზმით არის გამსჭვალული სწორედ საერთაშორისო რევოლიუციის ინტერესებიც.

ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტთაგანი, რომელიც გამოხატავს რუსეთის რევოლიუციის ინტერნაციონალიზმის მთელ სიღრმეს და გაქანებას, რუსეთის მუშებისა და გლეხების ბრძოლას, წარმოადგენს მათი ძმური დახმარება საქართველოს მუშებისა და გლეხებისადმი საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისა და განმტკიცების საქმეში. საქართველოში არა ერთხელ მომხდარა აჯანყება საბჭოების დამყარების ლოზუნგების ქვეშ, იყო საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემთხვევებიც მთელ მაზრაში, მაგრამ საქართველოს მუშები და გლეხები, რომლებიც მოწყვეტილი იყვნენ რუსეთის პროლეტარულ რევოლიუციის ძმურ დახმარებას, ვერ გაუმკლავდნენ მსოფლიო იმპერიალიზმზე დამყარებულ მენშევიკურ თავად-აზნაურულ გაერთიანებულ ძალებს.

ამიტომ განუწყვეტელი აჯანყებები საქართველოში. ზემოაღნიშნულ მიზეზების გამო. მუდამ მარცხით თავდებოდა. მენშევიკურმა მთავრობამ იმ საკმაოდ დიდი რესურსების, საშუალებით, რომელიც მას დარჩა კავკასიის არმიისაგან, შექმნა მოსყიდული, პრივილეგიური შეიარაღებული ძალა — გეარდია. იმპერიალიზმის დახმარება ქვეყნის რეაქციონურ ელემენტებისადმი, მოვინიჭმის ალვირ-ახსნილი თარეში,

ათასგვარი ჭორების და ცილისწამების გაუგონარი კამბანია პროლეტარულ რევოლუციის და მისი პარტიის წინააღმდეგ. პირველ ხანებში რეფორმისტული ილიუზიები მუშათა ზოგიერთ ფენებში — „სამოქალაქო ომის გარეშე მშვიდობიან განვითარების შესახებ დემოკრატიის საფუძველზე“. ყველაფერი ეს აბრკოლებდა გამარჯვებას და აფერხებდა მუშების და გლეხების რევოლუციონურ გამოსვლებს და ქვეყანა მიექანებოდა შეუმჩნეველ გახრწნისაკენ და დაღუპვისაკენ. „ჩვენ მივდიოდით კატასტროფისაკენ. ეს ჯერ კიდევ დექით მის წინაშე“ — მოსთქვამდა უორდანი. „ჩვენ განვიცდით კრიზისს. არა მარტო ეკონომიურს. არამედ პოლიტიკურს და მორალურს. ეს სრული გაკოტრებაა“ — სწერდა გაზეთი „საქართველო“ ქართველი ზუბრების, კაპიტალისტების და სპეკულიანტების ორგანო.

და ამ უმძიმეს გადამწყვეტ მომენტში, როდესაც თითქოს ხსნა არსიდან სჩანდა — ქვეყნის მხსნელებათ გამოვიდნენ საქართველოს მუშები და გლეხები. რომლებიც აუჯანყდნენ მენშევიკურ მთავრობას. მათ მოიწვიეს დასახმარებლად რევოლუციონურ რუსეთის გამარჯვებული მუშები და გლეხები. რომლებთან ერთად ხელიხელ ჩაკიდებული რამოდენიმე ათეული წლის განმავლობაში იბრძოდნენ ისინი ცარიზმის წინააღმდეგ.

ისტორიაში არის ისეთი მაგალითები, რომ როდესაც ქვეყანა გაბატონებულ კლასების ხელმძღვანელობით მიექანება დაღუპვისაკენ, ხოლო რევოლუციონურ ელემენტებს არა აქვთ საკმარისი ძლიერება და შესაძლებლობა აჯანყდნენ და თავი დააღწიონ ამ საბედისწერო წრეს. რომ ამით იხსნან თავიანთი თავი და ქვეყანა დაღუპვისაგან — ასეთ შემთხვევებში დახმარება გარედას, დახმარება ძმური. კლასიური სოლიდარობით გამსჭვალული — კანონიერია. მიზანშეწონილი. საჭირო და აუცილებელი.

ესევე მოხდა საქართველოში: სუსტათ დარაზმულ საქართველოს მუშებმა და გლეხებმა ვერ შესძლეს ესხნათ თავიანთი თავი და ქვეყანა და გამოსულიყვნენ არსებულ ქაობიდან; მათ დასჭირდათ მეზობელი ქვეყნის პროლეტარიატის და გლეხობის დახმარება. ამის გამო მენშევიკებმა ასტეხეს ყაყანი: ჩვენ თავს გვესხმის მესამე ძალა. უცხოელები ერევიან ჩვენ საქმეში, რუსეთი სჩაგრავს საქართველოს ეროვნულ უფლებებს და სხვა.

მენშევიკების მოქმედება საკმაოდ ნათლად ხასიათდება შემდეგ წერილის მიხედვით: „ნაციონალური ინტერესების დაცვა „დამოუკიდებელ“ საქართველოში“. „მთავრობა მოსახლეობის საყურადღებოთ აცხადებს, რომ ტფილისში ჩამოსული გერმანიის ჯარები, მოწვეულია თვით მთავრობის მიერ“. ე. ი. თვით მენშევიკურმა მთავრობამ დაადგა საქართველოს მოსახლეობას მონობის უღელი. მოკლე ხნის განმავლობაში გერმანელ იუნკრებმა თავის საქმიანობით

მეტათ ისახელეს თავი — ისინი შეუთანხმდნენ ქართველ მონარქისტებს იმაში, რომ „ბაგრატიონების ტახტზე აყვანათ გერმანელი პრინცი ლეოპოლდი; ფონ-კრესმა წინადადება მისცა მთავრობას დაუყოვნებლივ დაებრუნებიათ თავად აზნაურობისათვის ის მიწებიც კი, რომლებიც მეტათ განსაზღვრულ ნორმებში ჩამოერთვა მათ. მთავრობას შეეშინდა აჯანყების და არ გადასდგა ასეთი ნაბიჯი, მაგრამ „მიიღო ზომები თავად-აზნაურობის მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის“.

ფორსტერ უიკერი, რომელიც სარდლობდა ინგლისის ჯარებს, იუწყება: „დავალეულ ამოცანის შესასრულებლად მე საქართველოს რესპუბლიკის თანხმობით დავძარი ჯარი ტფილისისაკენ“. მაშასადამე, ინგლისის ჯარიც შემოვიდა საქართველოში ქართველ მენშევიკების თანხმობით.

კიდევ უფრო მეტი დაცინვის და „ეროვნულ უფლებების“ შეურაცყოფის ფაქტია გენერალ ტომსონის დეკლარაციაში (1918 წ. დასასრული): „საკაცშირო სახელმწიფოები, ისევე როგორც რუსეთის ახალი მთავრობა უფაში, რომელთან ერთად ისინი მოქმედებენ, არ ცნობენ არავითარ დამოუკიდებელ ერთეულებს, რომლებიც წარმოიშვენ რუსეთში. მათი მოღვაწეობის ამოცანები შემდეგია: რუსეთის ხელისუფლების სახელით აღდგენა ძველ მთავარმართებლობისა კავკასიაში აღმინისტრირებული კადრის სახით... სამხედრო სარდლობა იკავებს მხარეს წესიერების დამყარების მიზნით და არა შემთხვევაში სურვილი არა აქვს შინაური საქმეებში ჩარევისა; აღგილობრივი შეიარაღებული ძალა ემორჩილება ინგლისის სარდლობას და მათ განიხილავს. როგორც რუსეთის ჯარის ნაწილს... (რაც შეეხება შინაურ საქმეში ჩარევას — მისი უდიდებულესობის ინგლისის მეფის გენერალი უტიფრათ სტრუობს: ინგლისელ ლეიტენანტის მიერ განთავისუფლებული ინგლისელი ჯაშუში შმაგაილოვი — მენშევიკური სასამართლოს მიერ პასუხისმგებლობაში მიცემული ძეგვის ხიდის აფეთქებისათვის, მუქარა გაზეთ „ბორზას“ — მთავრობის ორგანოს დახუროვის შესახებ, რკინის გზებზე სრული კონტროლის დაწესების პროექტი და სხვა, განა ეს ფაქტები არ არის „შინაურ საქმეებში ჩარევისა“?

როდესაც ინგლისის მუშების ზეგავლენით ინგლისის ჯარები, რომლებიც ასე თავხედათ და ცინიკურათ ექცეოდნენ მოსახლეობას და თვით მენშევიკურ მთავრობას, გაყვანილ იქნა საქართველოდან — მენშევიკებმა მუხლმოდრეკით მიმართეს ინგლისის მთავრობას და სთხოვეს არ გაეყვანათ მათი მხსნელი და დამცველი ინგლისის იმპერიალისტური კოლონიალური არმია; შემდეგ დიდის მოწიწებით

გაუგზავნეს დეპეშა მეფეს, რომ დაეტოვებია საქართველო მათი უმაღლეს მფარველობის ქვეშ.

მენშევიკები და მათი ლაქიები კარგათ გრძნობდნენ თავს ინგლისელ ბატონებთან, მათ იცოდნენ, რომ იმპერიალისტურ ოკუპაციის გარეშე, მათ ბატონობას მალე მოეღებოდა ბოლო, მათ უნდოდათ იმპერიალისტური ჯარი მოახლოვებულ საბჭოთა რევოლუციის წინააღმდეგ საბრძოლველად.

აქედან დისკვნა: გერმანელი და ინგლისელი ჯარები, რომლებიც საქართველოში თავიანთ თავს გრძნობდნენ, როგორც დამპყრობელები, რომელთაც ოკუპაცია უქნეს საქართველოს, მოწყვეტენ იყომენშევიკური მთავრობის თანხმობით. ისინი წარმოადგენდნენ მენშევიკების დასაყრდენ ძალას სახალხო მოძრაობის წინააღმდეგ ბრძოლაში.

ისმება საკითხი — ქონდათ თუ არა საქართველოს მუშებსა და გლეხებს უფლება მოეწვიათ დახმარებისათვის იმპერიალიზმის ერთ-ერთ ულ ლაქიებს — მენშევიკების წინააღმდეგ — ევოლიუციონური ძალა, ძალა, საერთაშორისო რევოლუციის ძალა, პირველი საბჭოთა ქვეყნის გამარჯვებულ მუშების და გლეხების ძალა. მათ არამც თუ ქონდათ ამის უფლება, არამედ მოვალენიც იყვნენ ასეთი ნაბიჯი გადაედგათ. თავის მხრივ რუსეთის მუშები და გლეხები ვერ შეასრულებდნენ თავის ინტერნაციონალურ მოვალეობას, რომ დახმარება არ აღმოეჩინათ საქართველოს მუშების და გლეხებისათვის ამ გადამწყვეტ და კრიტიკულ მომენტში.

რუსეთის მუშების და გლეხების წითელი არმია საქართველოს მშრომლებთან ერთად გამიჯნულად იბრძოდა 1921 წელს მენშევიკურ მთავრობის წინააღმდეგ. აბა, შეადარეთ საძაველ, აღვირახსნილ ინგლის-გერმანელ ჯარისკაცების, მათი კომანდირების და უფროსების ყოფაქცევა, მათი თავხედური ტონი და ჩარევა შინაურ საქმეებში (და აგრეთვე ტომსონის და უორკერის დეკლარაციები) ამხ. ლენინის მიერ წითელი არმიისადმი მიცემულ შეძმევ დირექტივას:

„სამხედრო რევოლუციონური საბჭო 11. ასლი საქართველოს რევკომს და ამხ. ორჯონიკიძეს. იმის გამო, რომ N არმიის ჯარის ნაწილები იმყოფებიან საქართველოს ტერიტორიაზე, თქვენ წიხადადებთ გეძლევთ დაამყაროთ სრული კონტაქტი საქართველოს რევკომთან. მკაცრათ შეუთანხმეთ ყოველი თქვენი ნაბიჯი რევკომის დირექტივებს და არ მიიღოთ ისეთი ზომები, რომლებიც მიმართული იქნება მოსახლეობის ინტერესების წინააღმდეგ. განსაკუთრებული პატივისცემით მოეპყარით საქართველოს სუვერენულ ორგანოებს, განსაკუთრებული ყურადღება და სიფრთხილე გამოიჩინეთ საქართველოს მოსახლეობის მიმართ. მიეცით დაუყოვნებლივ სათა-

ნადო დირექტივები არმიის ყველა დაწესებულებებს, მათ რიცხვში განსაკუთრებულ რაზმსაც. პასუხისგებაში მიეცით ყველა ისინი, რომლებიც დაარღვევენ ამ დირექტივებს. ამ დირექტივების დარღვევის თითულ შემთხვევაში გვაცნობეთ ადგილობრივ მოსახლეობასთან თუ გინდ უმნიშვნელო გამწვავება და გაუგებრობაც კი. საბჭოთა თავდაცვის თავმჯდომარე—ლენინი“.

გახა ასე იქცევიან დაპყრობილ ქვეყანაში? განა ეს არის კოლონიზატორობა, ბატონო მენშევიკები!?”

ინგლისელები უცქერიან „დამოუკიდებელ“ საქართველოს¹⁾ მენშევიკურ ჯარს, როგორც „რუსეთის ჯარს“, ე. ი. როგორც ჯარს ღენიკინისას, კოლჩაკისას და სხვა. უმორჩილებენ მათ ინგლისის სარდლობას; ხოლო ამხ. ლენინი პირველი მომხრე იყო საქართველოს წითელი არმიის შექმნისა: „პირველ ყოვლისა საჭიროა დაუყოვნებლივ შევადარალოთ მუშები და ულარიბესი გლეხობა, რომ შეექმნათ საქართველოს წითელი არმია“, და შემდეგ განუწყვეტილვ თვალყური ვადევნოთ მის გაძლიერებას და განმტკიცებას.

რუსეთის მუშებსა და გლეხებს დახმარება უნდა აღმოეჩინათ საქართველოს აჯანყებულ მუშებსა და გლეხებისათვის არა მარტო მათი საერთო ინტერესების გამო, არამედ საერთაშორისო რევოლუციის ინტერესებისათვისაც. საბჭოთა რუსეთი, (ეხლანდელი საბჭოთა კავშირი) მსოფლიო რევოლუციის კერაა — მისი დამარცხება მსოფლიო რევოლუციის დამარცხებაა. ყველასათვის ცნობილია ის, თუ რა დიდი მანებლობა მოუტანეს ქართველმა მენშევიკებმა პროლეტარიატის გამანათავისუფლებელ ბრძოლას, როდესაც რუსეთის მუშები და გლეხები სისხლით იკლებოდნენ მსოფლიო იმპერიალიზმის მტაცებლებთან უთანასწორო ბრძოლაში; როდესაც ისინი გარემოპრეტული იყვნენ ბლოკადისა და ფრონტების ცეცხლის რკალით, სიმშლით და ეპიდემიით, ამ დროს მენშევიკები ეფიცებოდნენ ინგლისელებს: „ჩვენ მოვიხდით ჩვენ მოვალეობას თქვენთან ერთად ბოლშევიკების წინააღმდეგ ბრძოლაში“; მენშევიკური საქართველო გადაიქცა იმპერიალიზმის ბაზად, პლაცდარ. მათ და რუსეთის კონტრრევოლუციის საიმედო ზურგათ. მენშევიკური მთავრობის მიერ სხვადასხვა გენერლების ჯარები უზრუნველყოფილი იყო ტანსაცმელით, იარაღით, სურსათით; დამარცხებული ჯარები თავს აფარებდნენ საქართველოში და შემდეგ ახლად მიემგზავრებოდნენ ფრონტზე; ამის შესახებ საკმაო დოკუმენტები არსებობს, რაც უკვე თავის დროზე იქნა გამოქვეყნებული. ჩრდილოეთ კავკასიაში, ადერბეიჯანში და სომხეთში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ მენშევიკები თავს უყრიდნენ ყველა კონტრრევოლუცი-

¹⁾ თუ როგორი ფასი ქონდა საქართველოს „დამოუკიდებლობას“ — ეს სჩანს აგრეთვე ჟორდანის შემდეგი სიტყვიდან: „ოსმალეთთან დადებულ შეთანხმების ერთ-ერთი პუნქტი ამბობს იმის შესახებ, რომ ოსმალებს უფლება აქვთ განა-იარაღონ ჩვენი მეზობელი ბანდები“. ე. ი. განაიარაღონ რევოლუციონერ მუშების და გლეხების რაზმები, თუ ისინი აჯანყდებიან მენშევიკების წინააღმდეგ.

ონერებს. აიარაღებდნენ და აგზავნიდნენ მათ შეიარაღებულ აჯანყებების მოსაწყობათ საბჭოთა რესპუბლიკებში. ამრიგად მენშევიკური საქართველო წარმოადგენდა მსოფლიო რევოლუციის კერის — საბჭოთა ქვეყნის საშინელ საფრთხეს.

საჭირო იყო ამ საფრთხის მოშორება; ამ მიზნით რევოლუციონერ რუსეთის მუშებსა და გლეხებს დახმარება უნდა აღმოეჩინათ საქართველოს მუშებსა და გლეხებისათვის, ბოლო მოეღოთ საქართველოს მენშევიზმისათვის. იმპერიალიზმის ამ აგენტურისათვის პროლეტარულ სოლიდარობის და მსოფლიო რევოლუციის გასამარჯვებლად.

მენშეველები გაიძახიან წითელი არმიის მიერ საქართველოს კოლონიზატორობის, დამონების და დაპყრობის შესახებ. როგორც ვიცით, მეფის ჯარის კაცები (იმპერიალისტური ომის ხანებში) სძარცვავდნენ გალიციას, ოსმალეთს; მენშევიკურმა ჯარმა გაძარცვა და გაანადგურა სამხრეთ ოსეთი და საქართველოს სხვა რაიონები (ახალციხის მაზრა): დე. ამოიღონ ხმა მენშევიკებმა და მიგვითითონ წითელ არმიის მიერ ჩადენილ ასეთ ფაქტებზე.

ჩვენ მოწამენი ვიყავით იმისა, როესაც 1921 წელს წითელი არმიის ნაწილებმა გადმოლახეს ზამთარში მამისონის უღელტეხილი და მშვიტ-მწყურვალ და დაფლეთილი ჩამოვიდნენ ქუთაისში. გაქცევის წინ მენშევიკებმა პროვოკაციულ მიზნით ციხიდან გაანთავისუფლეს სისხლის სამართლის წესით პასუხისგებაში მიცემული ტუსალები. ამ ტუსალებმა და მენშევიკური ჯარიდან გაქცეულმა დეზერტირებმა ლამით, როდესაც ქალაქში შედიოდა წითელი არმიის ნაწილები, მოაწყვეს დარბევა, რომ შემდეგ ყველაფერი წითელი არმიისათვის დაებოლებიათ (ბანდიტები გადაცმული იყვნენ ფარაჯაში). რამოდენიმე შეუგნებელი წითელ არმიელი გაიტაცა ამ დარბევამ. მაგრამ ისინი სასტიკათ დასაჯეს; აგრეთვე პასუხისგებაში იქნა მიცემული ის უფროსებიც, რომლებმაც თავის დროზე ვერ მიიღეს ამის საწინააღმდეგო ზომები. დაე. მენშევიკებმა მიგვითითონ ერთ ისეთ ფაქტზე მაინც, როდესაც მათ დაესაჯათ ვინმე დაცემისათვის და გაძარცვისათვის; ჩვენ ვიცით, რომ სახალხო გვარდიელები პირდაპირ გამდიდრდნენ სამხრეთ-ოსეთის, აბხაზეთის, ახალციხის მაზრის და სხვა რაიონებში ხელისუფლების წინააღმდეგ ამბოხებულ მშრომელთა „მოთვინიერების“ დროს.

ვერავინ ვერ უარყოფს იმ კულტურულ და შემოქმედებითი მუშაობას, რომელიც გასწია წითელმა არმიამ განსაკუთრებით საქართველოს გასაბჭოების პირველ ხანებში. ჩვენ ხელთ არის ცნობა კავკასიის წითელ დროშოვან არმიის შტაბისა იმის შესახებ, თუ რა გაციეთეს საინჟინერო-ტექნიკურმა ნაწილებმა 1921 წლიდან 1927 წლამდე.

1921 წელს აღდგენილი და შეკეთებული იქნა მენშევიკების მიერ აფეთქებული და დანგრეული ხიდები, რკინის გზები ფოილოს, გრაკალის, ყვორილის, ბელაგორის, რიონის და საჯავახოს მიმართულებით, აღდგენილი იქნა ორი ბორანი ორპირთან, აღდგენილ იქნა 10

დანგრეული ხიდე ბათომ-სარპის გზატკეცილზე, ხელახლად გაკეთებულ იქნა ხეთის, კოდორის ხიდი და ორი მძიმე ბორანი რედუტ-კალესთან. ჩატარებულ იქნა მთელი რიგი სარემონტო მუშაობა სენაკ-ზუგდიდის მიმართულებით და სხვა.

1922 წელს ჩატარებულ იქნა საგზაო სამუშაო ტფილის-კოჯორისა და ტფილის-მანგლისის შუა, ამოშრობილ იქნა ჭაობები ყარაიაზში, გაკეთებულ იქნა 2 რკინის ხიდის ზემო ნაწილი რიონზე. ჩატარებულ იქნა მუშაობა ფოთის ელევატორის გამოსაყენებლად მარგანეცის დატვირთვისათვის; 1923 წელს აგებულ იქნა ხიდი სუმბათოვში მოსახლეობისათვის; 1924 წელს აგებულ იქნა ორი დიდი ხიდი და გაყვანილ იქნა გზა სოფ. ქვიშხეთიდან ლიხამდე; 1926 წელს ჩატარებულ იქნა დიდი მუშაობა (16 მაისიდან 28 აგვისტომდე) სვანეთის გზის აღსადგენათ, სადაც აგებულ იქნა 38 ხიდეზე მეტი; 1927 წლის 1 აგვისტოს, მე-19 საპ. ბატალიონის თაოსნობით აღდგენილ იქნა ნიალვარის მიერ გადარეცხილი რკინის-გზის ლიხადაგი ხარაგოულში. 1923 წელს ისევ ახლდება მუშაობა სვანეთის გზაზე; აგებულ იქნა 12 ხიდი, გარდა ამისა შესრულებულ იქნა მთელი რიგი მძიმე სამუშაოები, რის შედეგადაც მივიღეთ ის, რომ სვანეთს კავშირის დამყარების საშუალება მიეცა კულტურულად მაღლა მდგომ რესპუბლიკებთან.

წითელი არმია ეხმარება მოსახლეობას სანიტარულ-ჰიგიენურ ჩვენებათა გავრცელებაში (მოსახლეობის შორის პროპაგანდა მანევრების დროს, მედიკამენტებით დახმარება და სხვა). წითელი არმიის მომარაგების ორგანოები ეხმარებიან მოსახლეობას და სახელმწიფო კოოპერატიულ ორგანოებს საქიროების დროს თავიანთი რესურსების და მარაგის მიწოდებით (პური, ფურაჟი და სხვა).

ყველაფერი ეს ხდება იმიტომ, რომ წითელი არმია მჭიდროთაა დაკავშირებული მოსახლეობასთან, ადგილობრივ ორგანოებთან, ის გრძნობს თავის თავს არა როგორც გამარჯვებული დაპყრობილ ქვეყანაში, არამედ როგორც არმია ჩაგრულთა და გაყვლეფილთა, როგორც პროლეტარული რევოლუციის ერთგული დარაჯი, როგორც დამცველი ჩაგრულ ხალხების, როგორც დამცველი საბჭოთა კავშირის, სადაც საბოლოოთ მოსპობილია ბურჟუაზიის და მემამულეების ბატონობა და სადაც მშრომელი ხალხი თავის სახელმწიფოს თვითონვე განაგებს. წითელი არმია მუშების და გლეხების ამ მონაპოვრების ერთგული და ღირსეული დარაჯია.

შენიშვნები მუშათა განათლების მტკიცებულ საკითხებზე

მუშური ახალგაზრდობის განათლების საკითხები დიდი ხანია იპყრობს კომკავშირის ყურადღებას.

კომუნისტური კავშირის თაოსნობით არის შექმნილი საკმაოდ ფართე და მრავალსახიანი სამოსწავლო ქსელი, რომელიც ემსახურება მუშური ახალგაზრდობის საერთო განათლებისა და პროფესიულ კვალიფიკაციის ამაღლების ამოცანებს.

სოციალისტურ წარმოების პირობებში — მუშა ხელი არ არის მარტო მექანიკური ერთეული, რომელსაც მიჩენილი აქვს წარმოებითი პროცესში ესა თუ ის განსაზღვრული როლი, ის აგრეთვე შემოქმედი ერთეულიცაა, რომლის ინციატივა-თაოსნობაზე ბევრად არის დამოკიდებული. თუნდაც ისეთი დიდმნიშვნელოვანი მომენტი ჩვენს სამეურნეო აღმშენებლობისა, როგორიცაა სოციალისტური რაციონალიზაციის პრაქტიკა.

მოკლედ, სოციალისტურ წარმოების პირობებში მუშა ძირითადი, ტონის მიმცემი ფაქტორია წარმოების ზრდა-განვითარებისათვის.

ცხადია, აქედან თუ რა დიდი ამოცანები ეკისრება თანამედროვე მუშას და რა მომზადების მატარებელი უნდა იყოს იგი.

ჩვენს მუშას მოეთხოვება არა მარტო ფიზიკური გამძლეობა, ტექნიკური ცოდნა და ჩვევები, არამედ აგრეთვე ინტელექტუალური მომზადების ერთგვარი მინიმუმი მაინც, რომ მან შესძლოს შეგნებული, შემოქმედი როლის შესრულება წარმოებითი პროცესში.

ეს ამოცანა აკისრებს მუშათა კადრებს მისი კულტურულ-ტექნიკური წვრთნის და პრაქტიკული კვალიფიკაციის ამაღლების ამოცანებს.

განსაკუთრებით მწვავეთ ისმის ეს საკითხი დღეს, როდესაც სრული ტემპით დაწყებულია წარმოების რაციონალიზაციისა და რეკონსტრუქციის პროცესები.

საქართველოს კომკავშირის ორგანიზაციას აქვს მიღებული გარკვეული შედეგები მუშათა განათლების მშენებლობის დარგში; მაგრამ ეს შედეგები ჯერ-ჯერობით მაინც იმდენად მიკროსკოპიული არიან ამოცანათა მასშტაბთან შედარებით, რომ საჭიროა კიდევ ერთხელ სრულად დაისახოს ორგანიზაციის წინაშე ჩვენი უახლოესი ამოცანები მუშათა განათლების დარგში.

ამ წერილში ჩვენ ლაპარაკი გვქნება მხოლოდ მუშათა პროფესიულ განათლების საკითხებზე.

ცნობილია, რომ საქ.-საფაბრიკო სკოლა კარგა ხანია აღიარებულია მუშათა მომზადების საუკეთესო საშუალებად.

ყოველ შემთხვევაში, შეიძლება იმის მტკიცება, რომ ეს დებულება სკოლათა დიდმა უმრავლესობამ უკეთესად გაამართლეს.

ამასვე მოწმობენ, თუნდაც სტატისტიკური ცნობები ამ სკოლათა ზრდის შესახებ საკავშირო ფარგლებში.

ასე მაგალითად, საქ.-საფ.სკოლათა რაოდენობა 1924-25 წლებიდან 1925-26 წლებისათვის გაიზარდა 474-დან 512-მდე; მოწაფეთა რიცხვი კი ამ სკოლებში, ამავე დროის განმავლობაში გაიზარდა 46.224-დან 51.523-მდე.

აღსანიშნავია ისიც, რომ საკავშ. სამეურნეო საბჭოს ხუთწლიანი გეგმის მიხედვით, განზრახულია მოწაფეთა რაოდენობის შემდგომი მომატება 25-30%.

საქართველოში ამჟამად არსებობს შვიდი საქ.-საფ. სკოლა; მოწაფეთა საერთო რაოდენობა ყველა ამ სკოლებში აღწევს თითქმის 2.000; ციფრების მიხედვით, ორი უკანასკნელი წლის განმავლობაში მოსწავლეთა პროცენტმა მოიმატა 35-45%-მდე.

მაგრამ სამწუხაროდ უნდა ითქვას, რომ მოსწავლეთა %-ის ზრდა ჩვენს პირობებში დაახლოებითაც არ გამოჰხატავს სკოლების საერთო ზრდისა და წინსვლის ფაქტებს.

მოსწავლეთა პროცენტის ზრდა ხდებოდა მეტ-წილად ოთხწლიან და მთავრებულ გაოცეზე ახალგაზრდობის ხარჯზე, რომელსაც არასოდეს არაფერი საერთო არ ჰქონია წარმოებასთან.

ამრიგად საქ.-საფ. სკოლები, რომელნიც ფაქტიურად მხოლოდ წარმოების ჯაგუნის გადამზადებულ სკოლას უნდა წარმოადგენდეს, თანდათან გვერდს უვლის ამ საცდელ ამოცანას და უახლოვდება ჩვეულებრივი ტიპის შრომის სახელოსნო სკოლას.

ამ გარემოების ბუნებრივი შედეგი იყო სკოლების თანდათანობითი დაცილება წარმოების კონკრეტულ ქირ-ვარამისა და ინტერესებისაგან.

კომკავშირის მე-9 ყრილობისათვის კავშირმა ჩაატარა საქ.-საფ. სკოლათა მუშაობის დაწვრილებითი ანალიზი.

ამ ანალიზის შედეგები იძლევიან რამდენიმე დამახასიათებელ დასკვნებს. რომელნიც მოითხოვენ ორგანიზაციიდან მომავალში გაორკეცებულ ყურადღებას.

მთავარი დეფექტები, რომელნიც აღმოაჩინა ამ ანალიზმა შეიძლება რვა მომენტით განისაზღვროს:

პრველი. სკოლამ არ იცის სრული სისწორით თუ რამდენი, რაგვარის და ხარისხის კვალი. მუშა ესაჭიროება წარმოების ამა თუ იმ დარგს.

მორე. წარმოებითი სწავლის მოუწყობლობა, საწარმოო შეკვეთების უგეგმო და არა რაციონალური შესრულება, საწარმოო სწავლის მტკიცე პროგრამების უქონლობა და სხვა;

მესამე. საწარმოო ინვენტარისა და მანქანების უარგისობა, მათი დაძველება და გამოუსადეგარობა სამოსწავლო მიზნებისათვის;

მეოთხე. ჯერ-კიდევ შედარებით მაღალი თვითღირებულება შეგირდის მომზადებისა;

მეხუთე. სელი ტემპი სკოლათა საერთო მოღონიერებისა და გაუმჯობესების გზაზე;

მექექსე. ხელმძღვანელ პერსონალის ნაწილობრივი შეუფერებლობა საქ. სკოლის სპეციფიურ ამოცანებთან;

მეშვიდე. საწარმოო ჯავშნის სიმცირე საქ. სკოლებში და;

მერვე. სრული მოწყვეტილობა სკოლებისაგან იმ სამეურნეო ორგანიზაციებისა, რომელნიც ყველაზე უფრო დაიხტერესებული უნდა იყვნენ სკოლების სეე-ბედით.

შეცდომა იქნებოდა ამ დეფექტების მიზეზის ძებნა მარტო სკოლის შიგნით; მათი სათავე ხშირად სკოლის გარეთ იმყოფება.

ისინი დიდათ არიან დამოკიდებული თვით წარმოების სკოლისადმი დამოკიდებულებაზე. მუშა-კადრის გარკვეულ ნომენკლატურის (საჭირო მუშა ძალის დახასიათებისა და მოთხოვნილების) შედგენაზე.

მომზადების დროის განსაზღვრა, განსაკუთრებით საჭირო და საჩქარო სპეციალობის დასახელება, ყოველდღიური კავშირი და ხელმძღვანელობა წარმოების ტენიკა-ადმინ. პერსონალის მხრივ. პროფ. განათლების ორგანოების მეტი დაახლოება ამ სკოლებთან. ყველაფერი ეს ექვს-გარეშეა. საგრძნობლად შეუწყობდენ ხელს იმ დეფექტების ერთი ნაწილის აღმოფხვრას, რომელნიც ზევით იყო დასახელებული.

მაგრამ დღემდე ამას ადგილი არ ჰქონია.

კვალიფიციურ მუშათა კადრის გეგმიანი მომზადების პრობლემა გაორკეცებულ სიმწვავეთ ისმება სწორედ ესლა.

ჩვენი სამეურნეო ორგანიზაციების, პროფეს. კავშირების და კომკავშირის გადაუდებელ ამოცანას შეადგენს ზევით აღნიშნულ დეფექტებისაგან თავის დახწევა საქ. საფ. სკოლათა მუშაობის პრაქტიკაში.

პირველ ყოვლისა, ბოლო უნდა მოეღოს სკოლების მოწყვეტილობა საწარმოო-საქარხნო სინამდვილიდან. საჭიროა სინამდვილეში გატარებულ იქნეს ის დებულება, რომ სკოლა წარმოების სამოსწავლო საამქროა; რაც შეიძლება მეტად ჩათრეულ უნდა იქნას სკოლა წარმოებისათვის საჭირო და სასარგებლო შეკვეთების შესრულებაში, წარმოების წინაშე წამოჭრილ ამოცანების გადაწყვეტაში და სხვა.

ეს გარემოება ძნელდება ჩვენს სარაიონო სკოლების პირობებში, იმიტომ, რომ ჩვენებური სკოლა არ არის უშუალოდ დაკავშირებული რომელიმე ერთ ქარხანასთან ან წარმოებასთან; მიუხედავად ამისა ასეთი თანდათანობითი შექრა, ანუ უკეთ შეზრდა საქარხნო სკოლისა

საწარმოო სინამდვილეში, აუცილებელ პირობას წარმოადგენს ჩვენ სკოლათა მუშაობის გასაჯანსაღებლად.

კომკავშირის მე-9 ყრილობამ მიიღო მთელი რიგი პრაქტიკული გადაწყვეტილებებისა სამეურნეო ორგანიზაციების სკოლებთან დაახლოების მიზნით და სკოლაში ჯავშნის მაქსიმალური გავრცელებისათვის.

აქ ჩვენ გვინდა მოკლეთ მიუთითოთ მხოლოდ იმ ამოცანებზე რომლითაც თანაბრად დაინტერესებულნი არის როგორც კომკავშირი ისე სამეურნეო ორგანიზაციები.

პირველი, სკოლების მუშაობის ყველა დარგის სრული და ყოველმხრივი რაციონალიზაცია; პირველ ყოვლისა კი მისი სასწავლო-წარმატებითი საქმიანობისა;

მეორე, შეგირდთა თვითღირებულების აუცილებელი გაიფხება;

მესამე, პროფ.-განათლების მთავარ მმართველობასთან და სახალხო მეურნეობის საბჭოსთან ერთად მტკიცე ნომენკლატურის გამოქვეყნება საქ. სკოლებში წარმოებულ კვალიფიკაციითა მომზადებისა;

აუცილებელია, თანდათანობით მაინც, დაყვანილ იქნას საქ. სკოლათა შეგირდების საერთო რაოდენობა წარმოების პერსპექტიულ გეგმით გათვალისწინებულ ახალ მუშათა კადრების მოთხოვნილებითა რაოდენობამდე.

საჭიროა სკოლების უმრავლესობაში მანქანებისა და ხელოსნების განახლება, რათა შესაძლებელი გახდეს სასწავლო პროცესის ნორმალური დაყენება.

ეს საკითხი მეტად მწვავედ სდგას თითქმის ექვსივე სკოლისათვის; ვფიქრობთ რომ ამ კითხვის მოუგვარებლად, ფანტაზიორობა იქნება სკოლათა მუშაობის გაუმჯობესებაზე ლაპარაკი.

სათანადო სამეურნეო ორგანიზაციებმა და წარმოებებმა მომავალ საბიუჯეტო წლისათვის უნდა შეიტანონ თავის ხარჯთაღრიცხვაში ამ მიზნისათვის საჭირო თანხები.

კომკავშირმა აქედანვე უნდა დაიწყოს საამისო მუშაობა.

ამას გარდა, საქმისათვის ფრიად მიზანშეწონილი იქნებოდა, რომ სახ. მეურნეობის უმაღლესი საბჭო დაამუშავებდეს სხვადასხვა ტიპის საქ. სკოლათა ნორმალურ ტექნიკურ მოწყობილობის ერთგვარ სტანდარტულ ნომენკლატურას.

სკოლის-წარმოებასთან დაახლოების მიზნით მიზანშეწონილია აგრეთვე — შეგირდების დაშვება წარმოების ამა თუ იმ საამქროებში სამუშაოებზე; დღემდე ამას ადგილი თითქმის არ ჰქონდა ჩვენი სკოლების პრაქტიკაში; ისინი თითონ გადაიქცნენ სკოლა-ქაზნებად, რომელნიც არ უშვებენ შეგირდებს თავის კედლებს გარეთ.

ამ გარემოებას მით უფრო დიდი მნიშვნელობა აქვს, რომ ჩვენი სკოლების სახელოსნოები, როგორც უკვე აღნიშნული იყო, არ არიან მოწყობილი დამაკმაყოფილებლად.

აქვე უნდა ითქვას, რომ დღემდე თითქმის მოუგვარებელია შეგირდთა მუშაობის სწორი და მაქსიმალურად რაციონალური აღრიცხვის საქმე.

საჭიროა სახ. მეურნეობის უმაღ. საბჭომ დაამუშაოს ერთიანი რაციონალური სააღრიცხვო ფორმა, რომელიც მაქსიმალური სისწრაიით და სისრულით აღნიშნავს თითოეული შეგირდის ნამუშევარს და ამავე დროს გააშუქებს წარმოებითი საქმიანობის ყველა მომენტებს.

შეიძლება სკოლებისათვის მიზანშეწონილი იყოს აღრიცხვის იგივე ფორმის შემოღება, რომელიც შემოღებულია ყველა წარმოებისათვის; საჭიროა ამ საკითხის შესწავლა და ჩქარი გადაჭრა.

ჩვენს სკოლების პრაქტიკაში შეკვეთები უდიდეს როლს თამაშობენ. არა მარტო სასწავლო-წარმოებითი თვალსაზრისით. არამედ აგრეთვე როგორც შემოსავლის ერთი უმთავრესი წყარო. —

ამიტომ, საჭიროა მეტი გეგმიანობისა და რაციონალობის შეტანა ამ შეკვეთების განაწილების საქმეში.

უდიდესი მნიშვნელობა აქვს სკოლათა საერთო მუშაობის გაანსაღებისათვის შრომის ნაყოფიერების ამაღლებას და მოსწავლეთა შრომითი დისციპლინის ორგანიზაციას.

ზოგიერთ სკოლებში შემჩნეულია შეგირდთა არა რაციონალური დატვირთვა სასწავლო საათების განმავლობაში; ზოგი გადატვირთულია, ზოგი უქმად სდგას და სხვა.

საჭიროა ამ არა ნორმალუბასაც მოეღოს ბოლო, რათა სამუშაო საათების განმავლობაში მთელი მოწაფეობა განუწყვეტლივ აწვითარებდეს თავის კვალიფიკაციას.

სკოლების გამოცდილება ლაპარაკობს, რომ იმ სკოლებში, სადაც ასე თუ ისე მაინც ჩატარებულია შეგირდთა შრომის რაციონალიზაცია, საგრძნობლად შემცირდა განსაზღვრულ ნამუშევარზე დასახარჯი დრო და ენერგია; იმ სკოლებში კი სადაც ამ მხრივ ჯერ კიდევ ანარქიულ მდგომარეობას აქვს ადგილი, პირიქით შეგირდი, დროის 25%-ს, ჰკარგავს უმიზნოდ და უსარგებლოდ.

მოკლედ, საჭიროა დამუშავდეს კონკრეტული ღონისძიებანი მოსწავლეთა შრომის რაციონალურ ორგანიზაციისა და შრომითი დისციპლინის ამაღლებისათვის.

ერთ-ერთ ასეთ ღონისძიებას უექველად წარმოადგენს მოწაფეთა საწარმოო თათბირების მოწყობა სკოლებთან; ამ თათბირებზე უნდა განიხილებოდეს ის საკითხები, რომელნიც დაკავშირებული არიან სკოლების რაციონალურ მუშაობასთან; ამა თუ იმ კონკრეტულ დეფექტის საწინააღმდეგო ღონისძიებათა გამომუშავება, სამუშაო დროის მაქსიმალური დატვირთვა და მრავალი სხვა.

ეს თათბირები, როგორც ვიცით, დღემდე არ არის მიღებული არცერთ ჩვენს საქარხნო სკოლაში; ყოველ შემთხვევაში ისინი სისტემატიურ ხასიათს არ ატარებენ.

დიდი სარგებლის მოტანა შეუძლია სკოლების სასწავლო-წარმოებითი მუშაობისათვის იმ მუშების თათბირებისა და კონფერენციების

მოწყობას. რომლებმაც ეხლახან დაამთავრეს საქარხნო სკოლები და უკვე მუშაობენ წარმოებებში.

ასეთ კავშირს შეუძლია ბევრი რამ მისცეს საქ. საფაბრიკო სკოლებს განსაზღვრულ კორექტივების შეტანის თვალსაზრისით მის სასწავლო-მეთოდურ მუშაობის სფეროში.

მეორეს მხრივ, ეს კონფერენციები საგრძნობ დახმარებას გაუწევს თვით ახალგაზრდა მუშებს — საქარხნო სკოლების აბიტურიენტებს.

დასასრულ, ერთი განსაკუთრებით მტკივნეული ადგილი ჩვენი საქარხნო-საფაბრიკო სკოლებისა მდგომარეობს. კუ რ ს — დ მ თ ა ე რ ე ბ უ ლ თ ა უ მ უ შ ე ვ რ ო ბ ა შ ი ა ნ ა რ ა რ ა ც ი ო ნ ა ლ უ რ ა დ გ ა მ ო ყ ე ნ ე ბ ა შ ი .

დღემდი საქართველოში ამ მხრივ დამაკმაყოფილებელი მდგომარეობა არ ყოფილა: 92% სკოლა დამთავრებულებისა, მართალია ჩაბმულ იქნენ წარმოებაში მაგრამ, მეტწილად არა სათანადო პროფესიებზე; 8% კი სრულიად უმუშევარი დარჩა.

92% — საქ. სკოლის შეგირდის გამოყენება წარმოებაში არა სათანადო პროფესიების ხაზით — უ დ ი დ ე ს ი დ ე ფ ე ქ ტ ი ა :

საქ. სკოლის შეგირდი ჩვენ მიგვაჩნია საუკეთესო მუშად; ყოველ შემთხვევაში ასეთ ამოცანას უსახავთ ჩვენ ამ სკოლებს და აქედან გამოსულ ახალგაზრდობის ისეთ სამუშაოებზე გამოყენება. რომელსაც ადვილად შეასრულებდა თვით უკვალიფიკაციო მუშა-ხელიც კი, არაფრით არ არის გამართლებული.

მომავალში ამ მხრივ კიდევ უარესი შედეგებია მოსალოდნელი, თუ კომკავშირმა ეხლავე არ მიაქცია საკითხის ამ მხარეს ჯეროვანი ყურადღება.

მუშათა განათლების სხვა დარგებსაც ახასიათებს მრავალი მტკივნეული მომენტები; მაგრამ ამაზე სწვა ღროს.

შრომის ნაყოფიერება, საწარმოო თათბირები და კვალიფიკაცია

კვალიფიციურ მუშა-ხელის მომზადების საკითხთან მჭიდროთ დაკავშირებულია შრომის ნაყოფიერების აწევის, მუშის საშუალო გადამუშავების გადიდების და პროდუქციის ხარისხის გაუმჯობესების საკითხები. ცხადია, ერთიც და მეორეც დამოკიდებულია არა მარტო იმაზე, თუ რამდენად მტკიცედ და ერთგულად ვიმუშავებთ ჩვენ. არამედ იმაზედაც, რამდენად უფრო კარგად იქნება მომზადებული მოზრდილ და მოზარდ მუშების კადრები ჩვენი სოციალისტური მრეწველობისათვის.

მთავარ მომზადებელს ჩვენს ქვეყანაში გლეხობა წარმოადგენს, რომელიც საქონლის სიძვირის დროს ჰკარგავს მის შეძენის შესაძლებლობას. ამრიგად, შრომის ნაყოფიერების დაცემა იწვევს ფრიად არა სპურველ შედეგებს მუშათა კლასისა და გლეხობის ურთიერთ დამოკიდებულებაში. სიძვირეს შეუძლია გავლენა ნაპრალი ქალაქისა და სოფლის სამეურნეო-პოლიტიკურ კავშირს შორის. მუშის შრომის ნაყოფიერებასა და მის ხელფასს შორის არა სწორი შეფარდება იწვევს სოციალისტური დაგროვების შემცირებას საბჭოთა კავშირის მრეწველობაში.

ყველა ეს ფაქტები ნათლად გვიჩვენებენ, რომ მუშის შრომის ნაყოფიერებიდან დამოკიდებულია ამჟამად ჩვენი მრეწველობის შემდგომი განვითარება.

სავსებით ცხადია, რომ წარმოების ტექნიკური ბაზის გაუმჯობესების გარეშე, შრომის ნაყოფიერების აწევის გარეშე — შეუძლებელია ვილაპარაკოთ მუშების შრომის ხელფასის მომატებაზე.

როგორი დასკვნა უნდა გამოიტანოს აქედან მუშა ახალგაზრდობამ?

აღენიშნავთ 4 ძირითად მუხლს:

1. რომ შრომის ნაყოფიერების და გადამუშავების (პროდუქციის ხარისხის გაიფხვრა და გაუმჯობესება) გადიდებაზე დაკავშირებულია მუშათა კლასის და გლეხობის ურთიერთი დამოკიდებულება.

2. რომ ამ გადიდებიდან უშუალოდ გამომდინარეობს ჩვენი მრეწველობის გაშლა-განვითარება.

3. რომ მუშათა კლასის და ახალგაზრდობის მატერიალური მდგომარეობის გაუმჯობესება (შრომის ხელფასის ზრდა, საშინაო

მშენებლობის განვითარება) მჭიდროთაა დაკავშირებული მრეწველობის განვითარების სისწრაფესთან და შრომის ნაყოფიერების ზრდასთან.

4. რომ წარმოების ამალღებასთან მჭიდროთ დაკავშირებულია კომუნისტურ საზოგადოების შენების ამოცანის გადაწყვეტა.

„...კომუნისტური იწყება იქ, სადაც სწარმოებს მუშების თავგანწირული, დაუღალავი შრომა და მზრუნველობა შრომის ნაყოფიერების გაზრდისათვის. თვითეთელი ფუთი პურის, ნახშირის, რკინის და სხვა პროდუქტების დაცვისათვის, რომელიც მოპოებულა არა რომელიმე ინდივიდუალის პირადი მუშაობით, არა მისი „მახლობელ“ და „შორეულ“ ნათესავების დახმარებით, არამედ მთელი საზოგადოების მიერ—ათეულ და ასეულ მილიონების მიერ, რომლებიც უპირველესად გაერთიანებული არიან ერთ სოციალისტურ სახელმწიფოში და შემდეგ საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკათა კავშირში.“*)

ლენინის ეს აზრი, რომელიც გამოთქმული იყო 1919 წელს სამოქალაქო ომის, შიმშილისა და სიცივის პირობებში, ეხლაც სწორია და ძვირფასი.

მუშათა კლასის და სოციალისტური მშენებლობის ინტერესები მოითხოვს თვითეულ მოზრდილ და ახალგაზრდა მუშებისაგან შრომის ნაყოფიერების შემდგომ ზრდას და პროდუქციის გადამუშავების გადიდებას. შრომის ნაყოფიერების აწევა შეიძლება წარმოებაში შრომის სწორი ორგანიზაციით, ნედლი მასალის ყაირათიან და მიზანშეწონილი გამოყენებით, სიზარმაცის, თავაშვებულობის, სამუშაო დღის გაცდენის, ხელსაწყობის და დაზგების გულგრილად მოპყრობის წინააღმდეგ ბრძოლით.

მეტად სამწუხარო მოვლენად უნდა ჩაითვალოს ფაბრიკა-ქარხნებში ამ უკანასკნელ დროს გახშირებული ქურდობა და ხელსაწყობის დაკარგვის შემთხვევები. აი რას სწერს ამის შესახებ ქარხნის ახალგაზრდობა:

„ქარხანაში ხშირად იკარგება ხელსაწყობები; ეს უნდა მიეწეროს ყმაწვილების დაუდევრობას და გულგრილობას; ისინი მუშაობის გათავების შემდეგ უპატრონოთ აგდებენ სამუშაო იარაღებს“. ერთი ახალგაზრდა ამისათვის დაითხოვეს წარმოებიდან, გამოიციხეს კომკავშირიდანაც. არის კიდევ ისეთი შემთხვევა, როდესაც ახალგაზრდას ესაჭიროება ესა თუ ის სამუშაო იარაღი; მას ეზარება საწყობში წასვლა და ამ იარაღის მოტანა; მის ნაცვლად ის ხმარობს რომელიმე სხვა იარაღს და ამით ჰსრულებს თავის სამუშაოს. ეს გარემოება იწვევს იარაღის გაფუჭებას და ქარხნისათვის ზარალის მიყენებას.

*) ვ. ლენინი, „დიადი წამოწყება“, იხ. კრებ. ტომი XII, გვ. 241.

ყველა ეს წვრილმანები დიდად უშლის ხელს წარმოების სოციალისტურ ორგანიზაციის მოგვარებას. აღნიშნულ მიზეზების გარდა შრომის ნაყოფიერების და საწარმოო დისციპლინის დაცემა აიხსნება კიდევ იმით, რომ წარმოებაში განუწყვეტლივ მოდის ახალი, მცირე კვალიფიკაციის მქონე მუშა ახალგაზრდობა, რომელიც მოკლებულია სათანადო მომზადებას და ვერ ეგუება წარმოებაში არსებულ დისციპლინას.

ამ ნაკლებობებთან ბრძოლა შეიძლება მხოლოდ მუშა ახალგაზრდობის კვალიფიკაციის გაზრდით და მათი გამოზრდით საწარმოო ცხოვრებაში. მთელმა ახალგაზრდობამ თვითონ უნდა გამოამუშავოს ინიციატივა და აქტიულობა.

ფაბრიკა-ქარხნებში არსებობს საწარმოო თათბირები, რომელთა მუშაობა მიმართულია უმთავრესად საწარმოო საშუალებათა გაუმჯობესებისაკენ. შრომის ნაყოფიერების გაზრდისაკენ და ყოველგვარ ზედნადებ ხარჯების წინააღმდეგ ბრძოლისაკენ. საწარმოო თათბირები არსებითად წარმოადგენენ ჩვენი მრეწველობის მმართველობაში მუშების პრაქტიკულ მონაწილეობის ფორმას. იქ, სადაც რამოდენიმე საამქროა, მაგალითად, საქსოვი, საფეიქრო, ამწყობთა, ჩამომსხმელთა და სხ. არსდება საამქრო თათბირები. საერთო-საქარხნო თათბირები წარმოადგენს აქ საამქრო თათბირების ყველა წევრების კრებულს. ასეთ შემთხვევაში თათბირები ატარებენ მასიური მუშათა ორგანიზაციის ხასიათს. თათბირის წევრი შეიძლება იყოს თვითეული მუშა. საწარმოო თათბირის შემადგენლობაში შედის საფ.-საქარხნო კომიტეტის, კომპარტიის, კომკავშირის ადმინისტრაციის წარმომადგენელი და აგრეთვე წარმომადგენელი ტენიკური პერსონალიდან — ინჟინერი, ხელოსანი და სხ. ისეთ წარმოებებში, სადაც საკმაოაა ქალები, შედის ქალთა წარმომადგენელიც. თათბირის მუშაობის უნარიანობის მიზნით მისი რიცხვი არ უნდა აღემატებოდეს 15 კაცს. თათბირს საამქროებში ხელმძღვანელობს საამქრო ბიურო, რომელშიაც შედის 3 — 7 კაცამდე, ეს დამოკიდებულია მუშათა რაოდენობაზე.

ამ საწარმოო თათბირების ორგანიზაციული ფორმები.

მაგრამ ყველაზე უფრო რთულ საქმეს წარმოადგენს საწარმოო თათბირების მუშაობის შინაარსის ზედმიწევნით განსაზღვრა. მიუხედავად იმისა, რომ ბევრ საწარმოო თათბირებს უკვე საკმაო გამოცდილება აქვთ მიღებული მუშაობაში, ჯერ კიდევ ამ მხრივ ყველაფერი რიგზე არ არის. მაგალითად, ავიღოთ შემდეგი მოვლენა: ესწრება ამხანაგი საწარმოო თათბირს, შეაქვს მეტად საქმიანი წინადადება, მას იღებენ, შეიტანენ ოქმში, მაგრამ იგი განუხორციელებელი რჩება. არის აგრეთვე ისეთი შემთხვევა, როდესაც ახალგაზრდობის წინადადებებს ყურადღებას არ აქცევენ, რაც გულს უტეხს ამხანაგებს საწარმოო თათბირების მუშაობაზე. ყველაფერი ეს ლაპარაკობს იმის შესახებ, რო ჯერ კიდევ სავსებით მოგვარებული არ არის

საწარმოო თათბირების მიერ წამოყენებული საკითხების ცხოვრებაში გატარების საქმე და რომ თვით ახალგაზრდობასაც ჯეროვნად ვერ შეუფასებია თავისი აქტიური მონაწილეობის მნიშვნელობა საწარმოო თათბირების მუშაობაში.

მომჭირნობას ამჟამად განსაკუთრებული ყურადღება აქვს მიქცეული. ხოლო ახალგაზრდობა კი საკმაოდ არ ზრუნავს ამისათვის. მაგალითისათვის მოვიყვანოთ ასეთი მდგომარეობა: ყმაწვილები ქარხანაში აკეთებენ კლიტებს. გასაღებებს სახლისათვის და სხვადასხვა წვრილმან ოჯახურ ნივთებს. რასაკვირველია, ქარხნის მასალიდან. ისინი ფიქრობენ, რომ ამაში ცუდი არაფერია. მათ ავიწყდებათ, რომ ფოლადი, რკინა, თუჯი და სხვ. ეკუთვნის ქარხანას, და მაშასადამე, მთელ მუშებს. ამასთან ერთად, ის დრო, რომელიც საქიროა საწარმოო მუშაობისათვის, ხმარდება პირად საქმეს. ყველაფერი ეს ცალ-ცალკე აღებული, თითქოს არაფერია, მაგრამ სინამდვილეში მათ მოაქვთ დიდი ზარალი წარმოება-დაწესებულებისათვის. შეგნებული ახალგაზრდობის საქმეა, არ დაუშვას ეს, ყოველგვარი ნაკლი გამოიტანოს საწარმოო თათბირზე და მთელი ძალ-ღონით ებრძოდეს ასეთ მოვლენებს.

არა ნაკლებ მნიშვნელოვანია საკითხი გამოვონებათა და სხვადასხვა გვარ გაუმჯობესებათა შესახებ. ვინ უნდა შეისწავლოს, თუ არა ახალგაზრდობამ. არსებულ ხელსაწყოების, დახვეების და სხვა ნაკლულოვანებანი. მუშაობს რა დაზგასთან. თვალყუროს ადევნებს რა მუშაობის პროცესს. ახალგაზრდა მუშის მოქნილ და საზრიან გონებას ყველაზე უფრო იოლად შეუძლია შეამჩნიოს ეს ნაკლულოვანება. მაგრამ ამ ნაკლულოვანების გამოსწორება ხშირად მას თვითონ არ შეუძლია, ასეთ შემთხვევაში ის ვალდებულია გამოიტანოს ის საწარმოო თათბირზე. კოლექტიური მოსაზრებით და გამოცდილებით უფრო ადვილია საქმის მოგვარება.

ქარხნის აპარატის დათვალიერება, მისი მუშაობის მოწესრიგება — თათბირის ერთი უმთავრესი ამოცანაა. ერთი შეხედვით, თითქოს აპარატში ყველაფერი წესრიგზეა: შტატი არ არის გაბერილი, ზედნადებ ხარჯებს ადგილი არა აქვს, მაგრამ თუ ყურადღებით დაუკვირდებით, ხშირად ბევრ არა ნორმალობას შევამჩნევთ ხოლმე. საქიროა აპარატის ამ არა ნორმალობის წინააღმდეგ სისტემატიური ბრძოლა.

ფაქტები ყველაზე უფრო ნათლად ადასტურებენ საწარმოო თათბირების სარგებლობას. ახალგაზრდობასთან ახლოს მდგარი მთელი რიგი საკითხები, როგორიცაა მაგალითად, მუშა ძალების სწორი გამოყენების და ახალი კადრების კვალიფიკაციის საკითხები, უნდა ირჩეოდეს და წყდებოდეს თათბირებზე. ახალგაზრდობამ საწარმოო თათბირებზე უმთავრესი ყურადღება უნდა მიაქციოს საბრიგადო და ინდივიდუალურ შეგირდობის საკითხებს. თუ საფაბრიკო-საქარხნო სკოლებში მუშაობას ხელმძღვანელობს სკოლის აპარატი და სწავლება მიმდინარეობს განსაზღვრული პროგრამის მიხედვით. — საბრიგადო და ინდივიდუალურ შეგირდობაში ჩვენ ამას, უმეტეს შემთხვე-

ვაში. ვერ ვამჩნევთ. ბრიგადაზე მიმაგრებულია ინსტრუქტორი, რომელიც ხელმძღვანელობას უწევს მას მხოლოდ და მხოლოდ თავისი გამოცდილებით. ხოლო ძველ კვალიფიკატურ მუშაზე მიმაგრებული შეგირდები, ხშირად თავის თავის ანაბარად დარჩენილი, უკეთეს შემთხვევაში ისინი მუშაობენ უბრალო სამუშაოზე. უარეს შემთხვევაში კი ეზიდებიან ნავაგს. საწარმოო თათბირზე უნდა დაისვას საკითხი იმის შესახებ, რომ შეგირდების სამუშაო შემოწმებულ იქნეს სპეციალური კომისიის მიერ.

პირველ ყოვლისა საჭიროა ყურადღება მიექცეს კარგი ინსტრუქტორების შერჩევას. შემოწმებულ იქნეს ის მდგომარეობა — ნამდვილად ღებულობენ თუ არა შეგირდები კვალიფიკაციას. გადათვალიერდეს სასწავლო პროგრამა, თუ კი ასეთი არსებობს, და მოეწყოს საწარმოო თათბირის საშუალებით ინდივიდუალური შეგირდობის პროგრამების და მეთოდების დამუშავება. ამასთან ერთად უნდა დაისვას საკითხი წარმოებაში შეგირდების განწესრიგების და მათი მიმაგრების შესახებ კვალიფიკატურ მუშებზე, დაბოლოს, უნდა მოხდეს ნამდვილი შემოწმება შეგირდების ერთი ხარისხიდან მეორე ხარისხში თავის დროზე გადაყვანის მიზნით.

საწარმოო თათბირები აწარმოებენ აგრეთვე მუშაობას აღმინისტრაციულ-ტექნიკურ სამუშაოზე უნიჭიერეს მუშების წამოწვევის სფეროში. ახალგაზრდობის ამოცანას შეადგენს — წამოსწიონ თავიანთ წრიდან უმაღლეს საწარმოო საფეხურებზე უფრო მომზადებული და ნიჭიერი ამხანაგები. თათბირის მუშაობაში აგრეთვე ნაწილობრივ შედის ასეთი საკითხები: შრომის დაცვა, საწარმოო განათლების დაყენება, მოწყობა ტექნიკურ და პროფესიონალურ წრეების, მოხსენებების, ლექციების და სხვა.

უკანასკნელ ხანებში აუცილებელ საჭიროდაა ცნობილი საწარმოო თათბირების დაარსება საფაბრიკო-საქარხნო სკოლებში. საწარმოო თათბირები უნდა შეიქმნეს და მოეწყოს მხოლოდ დამოუკიდებელ სკოლებში; ხოლო იმ სკოლების შეგირდებმა, სადაც პრაქტიკული მუშაობა სწარმოებს საერთო საამქროებში, მაგალითად, საფეიქრო წარმოება, და აგრეთვე იმ შეგირდებმა, რომლებიც მუშაობენ საამქროებში საბრიგადო სწავლების და ინდივიდუალურ შეგირდობის სახით, მონაწილეობა უნდა მიიღონ საერთო საქალაქო თათბირების მუშაობაში. მოზრდილ მუშების თანაბრად.

მსხვილ საფაბრიკო-საქარხნო სკოლებში, სადაც არის რამოდენიმე ტერიტორიალურად ერთმანეთისაგან დამორებული საწარმოო სახელოსნოები, საფ.-საქარხნო ადგილკომის ნებართვით შეიძლება სახელოსნოებში დაარსდეს ცალკე თათბირები, რომელთაც საერთო საქალაქო თათბირებთან შედარებით, საამქრო თათბირების ხასიათი ექნება. თათბირის ყველა საკითხები და მუშაობის გეგმა წინასწარ მუშავდება საწარმოო თათბირის მიერ გამოყოფილ კომისიის მიერ. ყველა საკითხები უნდა წყდებოდეს კომკავშირის უჯრედის შეთანხმებით, ამიტომ კომისიაში უნდა შედიოდეს უჯრედის ბიუროს წევ-

რები, ხოლო კომისიის დანარჩენი წევრები უნდა იყვნენ სკოლის აქტიური შეგირდები.

ერთ-ერთ მტკივნეულ საკითხად უნდა ჩაითვალოს აგრეთვე საფაბრიკო-საქარხნო სკოლების უნუგეშო ნივთიერი მდგომარეობა. ამ მდგომარეობის გამოსასწორებლად საჭიროა საქმის დაყენება იმგვარად, რომ შეგირდების მიერ სწორედ სრულდებოდეს ყველა შეკვეთები. პირველ ყოვლისა საჭიროა დაწესდეს შეგირდის მიერ სამუშაოს შესრულების ნორმა. 6 საათის სამუშაო დრო სწავლების უკანასკნელ წელში და 4 საათის — დანარჩენ წლებში. პრაქტიკისათვის.

საწარმოო შეკვეთების დროს სკოლებში ხშირად აღვილი აქვს უწყსრიფო ექსპლუატაციას. რაც ძირითადად ეწინააღმდეგება კვალიფიკაციური მუშების მომზადების ამოცანებს. ამ მოვლენის წინააღმდეგ უნდა იბრძოლოს საწარმოო თათბირმა. მან წინდაწინვე უნდა განიხილოს და შეათვასოს სკოლის მიერ აღებული შეკვეთა იმ მიზნით, რომ მთელმა შეგირდთა მასამ გაიცნოს შეკვეთის ხასიათი და შეითვისოს ის აზრი, რომ ამა თუ იმ სამუშაოს შესრულება აიაფებს სკოლის შენახვას და უზრუნველყოფს მის არსებობას. ამისათვის ფართოდ უნდა იქნეს გამოყენებული სკოლის ადმინისტრაცია, პედაგოგები და ინსტრუქტორები.

საფაბრიკო-საქარხნო სკოლებთან არსებული თათბირები უნდა ეცნობოდეს სწავლების ყველა საკითხებს, ის უნდა ათვალთვლებდეს ყველა კურსის პროგრამებს და შექონდეს მასში სათანადო შესწორებები. არა ნაკლებ მნიშვნელოვან ამოცანას წარმოადგენს მომჭირნეობის რეჟიმის შესახებ საკითხების დამუშავება სკოლაში. ყაირათობა სამუშაო დროის, სათბობ მასალის, განათების, დაზგების მიზანშეწონილი გამოყენება და სხვა — საწარმოო თათბირების ძირითად საკითხებს უნდა წარმოადგენდეს.

საწარმოო თათბირის დახმარებით და შეგირდების და ინსტრუქტორების უშუალო მონაწილეობით, დროგამოშვებით უნდა შეკეთდეს და გამოიცვალოს გაცვეთილი დაზგები და ხელსაწყოები. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს დისციპლინის განმტკიცებას წარმოებაში. ზოგიერთი შეგირდები მეტად თავაშვებულად იქცევიან. გარბიან კლასიდან მეცადინეობის დროს, დახეტებებიან დერეფნებში უსაქმოდ და სხვ. ყველა იმათმა, რომლებიც სერიოზულად უყურებენ თავიანთ საქმეს, მთელი ძალ-ღონით უნდა ებრძოლონ ასეთ არანორმალობას სკოლაში.

საწარმოო თათბირის ამოცანაა — შექმნას შკოლაში ნორმალური პირობები ნაყოფიერი მუშაობისათვის და დაამყაროს დისციპლინა შეგირდებს შორის. ამისათვის საჭიროა, რომ საწარმოო თათბირების დადგენილებები ტარდებოდეს ცხოვრებაში.

საწარმოო თათბირების ყველა მითითებები და პრაქტიკული ლონისძიებანი ხელს შეუწყობენ მოზარდთა შრომის ღირებულების აწევას, დაახლოვებენ სკოლას წარმოებასთან და განამტკიცებენ მის არსებობას.

კინო და კომკავშირი.

არავის არ სჭირდება დღეს დარწმუნება იმაში, რომ კინოს უაღრესად დიდი მნიშვნელობა აქვს ჩვენს ყოფა-ცხოვრებაში კომუნისტურ აღზრდის, კომუნისტურ იდეოლოგიის ჩანერგვისათვის. კინოს ამ უდაო დანიშნულებაზე ყურადღებას აქცევდნ, როგორც ვლ. ი. ლენინი, ისე პარტ-ყრილობები:

„კინო ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია ხელოვნებათა შორის“ (ლენინი)... კინო პარტიის ხელში უნდა შეიქმნეს კომუნისტურ აღზრდის და აგიტაციის უძლიერეს საშუალებათ. (ს.კ.პ. მე-8 ყრილობა).

ს. კ. პ. (ბ) მე-15 ყრილობამ მთელი თავისი სიდიადით წამოაყენა კულტურულ რევოლიუციის პრობლემა. კინო, როგორც ერთ-ერთი ოგოლი, რომელსაც არა უკანასკნელი ადგილი უჭირავს კულტურულ რევოლიუციის მთლიან ფრონტში. მოექცა პარტიის ყურადღების ცენტრში, რასაც ხაზი გაუსვეს მე-15 ყრილობაზე ამხ. ამხ. სტალინმა. კოსიორმა, იანსონმა, კრინიციმ და სხვ.

მართლაც, უკანასკნელ წლის განმავლობაში მთელი ს. ს. რ. კ. კინოებში დაესწრო 300 მილიონზე მეტი კაცი. ყოველდღე ოცხალი ადამიანების მილიონიანი არმია, სხვადასხვაგვარი თავისი სოციალურ შემადგენლობით, უცქერის ეკრანს, და მაშასადამე, მისი გონებრივი საღარო ვითარდება ამ კინო-ფილმებით.

პარტიული თათბირების ზოლი ყველაზედ უკეთესი არგუმენტი იმის, რომ პარტიამ კინოს საკითხები წამოაყენა თავის დროზე — „ყოველ ხილს თავისი დრო აქვს“. პარტიულ თათბირებს წინ უსწრებდა გაზეთებისა და ჟურნალების ფურცლებზე გაცხარებული დისკუსია კინო საკითხების გარშემო.

არც კომკავშირი ჩამოიჩენია ამ დისკუსიას. კომკავშირის ცენტრალურმა ორგანომ („კომსომოლსკაია პრავდა“-მ) საკმაოდ ნათლად მოგვცა კომკავშირის 2 მილიონიანი მასის აზრი ამ საკითხის ირგვლივ. აზრი რომელიც სავესებით ეთანხმებოდა საკითხის საერთო პარტიულ დაყენებას. რომელიც გამოთქმული იყო ამხ. კრინიციკის მიერ (ს. კ. პ. ც. კ. სააგიტ.-საპროპ. განყოფ. გამგე) ს. კ. პ. (ბ) მე-15 ყრილობაზე. „საუბედუროთ უნდა აღინიშნოს, რომ კულტურულ რევოლიუციის ამ ფრონტზე კინოს ხაზით საქმე ვერაა კარგათ. ჩვენ არა გვაქვს სწორად აღებული საჭირო კლასიური ხაზი, მთელ ამ მუშაობაში საქმისადმი მიდგომა არაა გამართლებული, არ სრულდება კინოს ფრიად მნიშვნელოვანი პოლიტიკური და კულტურული ამოცანები“ (მე-14 ყრილ. ფურც. № 29).

პარტიული კინო თათბირები საბედისწერო ზღუდით უნდა აღიმართოს მხატვრულად და იდეოლოგიურად ყოველად უვარგის სურათებისა და იდეოლოგიურად გამართლებულ. მხატვრულ ფორმებში მოცემულ სურათებს შორის. ამას მოელის კინოსაგან მუშა-მაყურებელი და მათ რიცხვში ახალგაზრდა მუშა. საქ. სახკინმრეწვის ორგვლივ წარმოებულ კამათში ტფილ. რკ. გზ. მთავარ სახელოსნოების მუშამ ასე გამოსთქვა მუშა-მაყურებლის მოთხოვნილებანი: „დროა უკვე შეუდგეთ მხატვრულ რევოლუციონურ სურათების დადგმას. მუშა იმდენათ გაიზადრა, რომ მოითხოვს დიდ ღირსებიან სურათს. იგი უკვე ერკვევა სურათების ღირსებაში. მას შეუძლიან შეაფასოს მსახიობების თამაში და დადგმა. აი, ამიტომ ჩვენ მოვითხოვთ ისეთ სურათებს, რომლებიც თავისი შინაარსით რევოლუციონური უნდა იყოს. თავისი ფორმით უაღრესად მხატვრული.“

რა მდგომარეობა გვაქვს ჩვენ ამ მხრივ ს. ს. რ. კ.-ში და ა/კავკ. კერძოთ.

პირველ შეხედვით ძალიან ბევრი სურათია გამოშვებული რიცხობრივად, ხოლო ძალიან ცოტა ნამდვილად საბჭოთა სურათი თავისი ღირსებით. „რაც შეიძლება მეტი რომანები“ — ასეთ ღირებულებებს იძლეოდნენ ზოგიერთი კინო ხელმძღვანელები, რომლებიც კომერციულ მოსაზრებებიდან გამოდიოდნენ. „სიყვარული“ — ეს მუდმივი თემაა უმატებდნენ მათი მოადგილეები.

და ათასეული ათასებით მეტრის სიგრძეზე ს. ს. რ. კ. ეკრანებზე გაქიმულია შადრევანები (მეფე და პოეტი), ლორდები თავიანთი რეისებით, რომლებიც არავისთვის არ წამოადგენენ საჭიროებას. თავადები, თავადის ასულები, უფრო ხშირად კი უბრალო მეშჩანები. ეკრანზე ტრიალობდნენ სხვადასხვა: „ბელა“, „თავადის ხსული მერი“, „მერის კოცნა“, „თავადის ასული შირვანსკაიას დანაშაული“, „ამავე თავადის ასულის დასჯა“, („უბედური თავადის ასული სხვისი ცოდვებისათვის კი ისჯებოდა“) „ვინ ხარ შენ“, „ამოკი“ და სხვადასხვა.

იყო ყველაფერი, რაც გნებავთ, მხოლოდ არაფერი ისეთი. რაც საჭიროა ჯანსაღ მასიურ მუშა და გლეხ მაყურებლისათვის. სადაა კომუნისტური პროპაგანდა? მხოლოდ აქა-იქ, მეშჩანურ კინო-სურათების უდაბნოში ბრწყინავენ საბჭოთა კინოს ცალ-ცალკე შედეგები: „ჯავშნოსანი პოტიომკინი“, პუდოვკინის „დედა“, „სანკტ-პეტერბურგის დასასრული“ და რამოდენიმე სხვა ნაკლებ მნიშვნელოვანი სურათები.

ამ/კავკ. კინო-მრეწველობის ორგანიზაციებს ახასიათებდა კიდევ ყოველივე ზემოაღნიშნულის გარდა, ტენდენცია, რომელიც მონათლული იყო ამ/კავკ. პარტიულ კინო თათბირებზე. „საუკუნეთა სიღრმეში შეჭრის ტენდენციით“.

იმ სურათების მცირე გამოჩაკლისით. რომლებიც შეიცავენ თანამედროვე და რომლებიც არც ისე ღირსებულია იდეოლოგიურად და მხატვრულად, — დიდი უმრავლესობა სურათებისა იძლევა შორეულ წარსულის ასახვას.

თქვენ დააკვირდით: საქ. სახკინმრეწვმა გამოუშვა: „სურამის ციხე“. „მამის მკვლელი“, „განდგეილი“. „ძინა ძა-ძუ“. სერია „ჩვენი დროის გმირი“. „ბელა“, „მაქსიმ მაქსიმოვი“ და სხვა. ამასთანავე „ჩვენი დროის გმირი“ პეჩორინი, რომელიც ლერმონტოვს მოცემული ყავს, როგორც უარყოფითი ტიპი. სურათში გამოყვანილია დადებით ტიპათ.

სომხეთის კინოს ზოგიერთი სურათები არც ისე ცუდია თავისი დადებით, მაგრამ ეს როდი ამცირებს იმ გარემოების მნიშვნელობას, რომ სომხ. კინოც თავის ძალების და უნარის გამოყენებას ეძებდა წარსულში. რევოლუციის წინა ხანებში.

ჩვენ სრულებითაც არა ვართ წინააღმდეგი ფილმების წარსულიდან. განსაკუთრებით რევოლუციონურ წარსულიდან. მაგრამ არავითარ შემთხვევაში არ შეიძლება დავეთანხმოთ, გამოუშვათ განსაკუთრებით ისტორიული სურათები თანამედროვე სურათების ხარჯზე.

დღევანდელი საბჭოთა სინამდვილემ, სოციალისტურ მშენებლობამ. მასების კულტურულ დონის ამაღლებამ. ჩვენი საბჭოთა ყოფამ და სხვა ვერ პოვეს სათანადო ასახვა ეკრანზე. რაც, რასაკვირველია, შემთხვევითი მოვლენა როდია.

სრულებით განხეა დატოვებული როგორც ს. ს. რ. კ. ისე ამ/კავკ. კინო მრეწველობათა მიერ ფილმები ბავშვებისათვის, ახალგაზრდობისათვის და ახალგაზრდობის ცხოვრებიდან.

იმდენათ სავალალო არ იქნებოდა. რომ ე. წ. ისტორიული ფილმები ატარებდნენ მარქსისტული მიდგომის დაღს, პირიქით ფილმების უმრავლესობის დამუშავება ისე ხდებოდა. რომ მით დაეკმაყოფილებიათ წერილბურჟუაზიული დაკვეთა, ავილოთ თუ გენებავთ იგივე პეჩორინი, ან ყველასათვის ცნობილი სურათი „ხანუმა“ (თეატრში მას ეწოდება ქეთო და კოტე). თეატრში ეს „ქეთო და კოტე“ იძლევა ძველი თავად-აზნაურულ ტფილისის ირონიულ ასახვას. სურათ „ხანუმა“-ში კი იგივე ამბავი ისე იშლება. რომ გენანება ეს დაუბრუნებელი ძველი ტფილისი. თავადი, რომელიც უმსგავსოდ იქცევა ტფილისის ქუჩებზე. რომელიც მთვრალი სცემს გამვლელებს გამოყვანილია ისეთ ყარაჩოლულ ყმაწვილად, რომ მაყურებელი ძალაუხებული აპატიებს ყველაფერს.

ამ/კავკ. და სრულად საკავშირო კინო თათბირებმა. კინო წარმოებას მიუთითეს ამ ძირითად შეცდომებზე. კინო უნდა დაექვემდებაროს კულტურულ რევოლუციის ამოცანებს — აი გამოსავალი მომენტი კინოს შემდგომი განვითარებაში.

ისე, როგორც „ყველა გზებს რომში მიყვევართ“ — ყველა ამ საკითხებსაც ძირითად პრობლემამდე მიყვევართ — კინემატოგრაფიულ კადრების პრობლემამდე.

თუ რ. ს. ფ. ს. რ. -ს კინოში ჩვენ გვყავს მთელი რიგი კულტურული რეჟისორები: ეიზენშტეინი, პუდოვკინი, პროტოზანოვი და სხვა, რომლებიც ბევრს მუშაობენ თავის განსავითარებლად ერთი სიტყვით კულტურული ადამიანები. ეს ასე არაა ამ/კავკასიაში. ძალიან მცირე გამოჩაყლისით. ამ/კავკ. რეჟისორები ჯერ კიდევ ვერ

მოსცილებიან ძველ კინემატოგრაფიულ განძს, ძნელად ითვისებენ ახალს, თავის იდეოლოგიით არ გვეკუთვნიან და ბოლოს თავისი განვითარებისათვის სრულებით არ ზრუნავენ, არ ეცნობიან მიმდინარე მშენებლის მოთხოვნებს, პარტიის პოლიტიკას, წამოჭრილ საკითხებს. ხშირად გაზეთებსაც კი არ კითხულობენ.

აქედან სავსებით გასაგებია პეჩორინების, ყარაჩოღლულ თავადების და სხვა ასეთების მეტამარფოზები.

პრობლემის გადაწყვეტაში კომკავშირის კადრებს ეხსენება მოქმედების ფართე ასპარეზი. ზოგიერთი ცდები, ჯერ კიდევ შეუსწავლელი, ჩაატარა აზერბეიჯანის კომკავშირმა. იქ გამოყოფილია კომკავშირელების ჯგუფი პრაქტიკანტებათ კინო სპეციალისტების შესწავლის მიზნით. ჩვენ ვფიქრობთ, რომ ეს კარგი წამოწყება მოგვეცემა. დადებით შედეგებს მხოლოდ მაშინ, თუ საქმეს ყურადღებით მოეპყრობიან, როგორც კინო ხელმძღვანელები, ისე კავშირის და პარტიის კომიტეტები. ეს იმიტომ, რომ აქ შესაძლებელია ადგილი ექნეს გადაჭარბებულ სპეციალისტობას ან და ახალგაზრდების ინიციატივის მიჩქმალვას.

აზერბეიჯანის კომკავშირის ინიციატივა ფეხს მოიკიდებს საქართველოსა და სომხეთში. ეს უეჭველია, თუ ამას ყურადღება მიექცევა კავშირის მიერ.

საჭიროა კინო საქმეში ახალი ძალების ჩაბმა ხელოვნების რევოლუციონურ ფრთიდან და აგრეთვე მიზანშეწონილად გამოყენება ძველ მუშაკთა იმ კადრების. რომლებსაც შეუძლიანთ რეალური სარგებლობის მოტანა. პარტიულ კინო თათბირებმა მოგვცეს მტკიცე დირექტივა კინოს შემდგომ განვითარების საქმეში და მიუთითეს კონკრეტულ გზებზე. — ერთ-ერთ ძირითად გზათ მიჩნეულია კადრების საკითხი.

კაპიტალისტურ ქვეყნებმა შესძლეს კინო გამოეყენებიათ მასებზე სამოქმედო იარაღათ საკუთარი კლასიური ინტერესებისათვის. გინახავთ ან გაგიგონიათ ოდესმე, რომ რომელიმე ბურჟუაზიულ ქვეყანაში, თუ გინდ ისეთში, როგორიც ამერიკაა, მოეცათ ისეთი სურათი, რომელიც ჩვენ სასარგებლოთ და ბურჟუაზიის წინააღმდეგ მტკიცელებს? რასაკვირველია არა. ჩვენ კი ჯერ არ ვიცით თუ როგორ დავაყენოთ საქმე ამ მხრივ. მაგრამ ბოლშევიკურ პარტიისათვის შეუძლებელი არ არსებობს. კინო საბოლოოდ უნდა დაექვემდებაროს ჩვენს მიზანს.

ამ მიმე ამოცანებს კინო სფეროში ჩვენ გადავჭრით მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც განხორციელდება ლოზუნგი — კინო მასის კონტროლის ქვეშ. ეს განხორციელდება მაშინ, როდესაც კინოს ირგვლივ ჩვენ შევქმნით ფართო მუშურ-გლეხურ საზოგადოებრივობას. კომკავშირის აქ ფართო ასპარეზი ეხსენება. კომკავშირის ბაქოს ორგანიზაციაში ჩამოყალიბებულია კინო მოყვარულთა წრეები. აი, ერთ-ერთი სახე კინო საზოგადოებრივობის. საჭიროა მხოლოდ მოწესრიგებულ იქნეს ამ წრეების მუშაობა, დაესახოს მათ მიზანი — მაგალითად კულტურულ კინო-მაყურებლის შექმნა; შემდეგ წრეები თან-

დათან უნდა გადაიქცენ საბჭოთა კინოს მეგობართა უჯრედებათ. კინო ფაბრიკებთან არსებობენ სამხატვრო საბჭოები. ამ საბჭოების ირგვლივ კომკავშირმა უნდა შექმნას მუშებისგან შემდგარი ფართო პლენუმები და ჩამოაყალიბოს თავისებური „იდეოლოგიური“ საწარმოო თათბირები. ამ თათბირებზე უნდა გაირჩეს საწარმოო გეგმები, წაითხუღ უნდა იქნეს ლიბრეტო, სცენარები. ასეთი კინო საზოგადოებრივების ჩამოაყალიბების წინააღმდეგ გაილაშქრებენ კინო-ხელმძღვანელები, მაგრამ მაინც უდავოთ დარჩება ის დებულება, რომ მხოლოდ ამ გზით შეიძლება კინო წარმოების პროცესში მუშების ჩაბმა. მათი კონტროლის დამყარება კინო წარმოებაზე.

უქველთა, რომ თუ სათანადო ყურადღებით მოეპყრობიან ადგილობრივი ორგანიზაციები ახალგაზრდობისგან კინო საზოგადოებრივების შექმნას, ისინი გამოიჩინებენ პრაქტიკულ მუშაობაში ათეულ სხვადასხვა ფორმებს.

ერთი წუთითაც არ უნდა დავივიწყოთ სოფლად კინო საზოგადოებრივების ჩამოაყალიბების საქმე. თუ ქალაქად ჩვენ გვაქვს ჩანასახი ფორმები კინო საზოგადოებრივების, სოფლად ასეთები არ არის და ზოგან კი წარმოდგენაც არა აქვთ საერთოდ კინოზე. პროპაგანდაში ჩათრეული უნდა იქნეს, ცხადია პირველ რიგში კომკავშირის უჯრედები. ქოხ-სამკითხველოები, (კინოს კუთხეები), სადღეღაწო კრებები და საზოგადოებრივების ყველა არსებული ფორმები. კინო საზოგადოებრივების შექმნაში განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს ბეჭდვითი სიტყვის ორგანოებს, მათ რიცხვში ახალგაზრდობის ბეჭდვითი სიტყვასაც. სწორი უნდა ითქვას, რომ ამ./კავკ. ბეჭდვითი სიტყვა არ აქცედა საკმაო ყურადღებას ამ მუშაობას. პარტიულ თათბირებმა გაამახვილეს ჩვენი ბეჭდვითი სიტყვის ყურადღება კინოზე.

ახალგაზრდა ბეჭდვითი სიტყვის ორგანოებმა უნდა იხელმძღვანელონ გამოცდილებით და სისტემატიურად უნდა აწარმოონ ამ მხრივ მუშაობა, რათა მკითხველის ყურადღება კინოს არ ასცილდეს.

კინო-კრიტიკამ ფხიზლათ უნდა ადევნოს თვალ-ყური, რათა სწორეთ იქნეს განხორციელებული პარტიული ხაზი, პრაქტიკის ქარცეცხლში გაატაროს იდეოლოგიური გადახრები.

საწარმოო ძალთა განვითარება სოფლად.

სამოქალაქო ომის ხანაში „სამხედრო კომუნიზმის“ მთელ რიგ სპეციფიურ პირობათა მეოხებით დაეცა საწარმოო ძალები როგორც ქალაქათ, ისე სოფლად. ახალი ეკონომიური პოლიტიკის შემოღების მთავარი მიზანი იყო დაცემულ საწარმოო ძალთა აღდგენა, საბჭოთა ქვეყნის დაყენება ეკონომიური აღორძინების გზაზე. ახალი ეკონომიური პოლიტიკის ძირითადი აზრი, როგორც ლენინი ლაპარაკობდა, იმაში მდგომარეობდა, რომ ხელი შეწყობოდა პირველ რიგში გლეხური მეურნეობის აღდგენას, წარმოუდგენელ ეკონომიურ დაქვეითებაში მისულ სოფლის ფეხზე დადგომას. ამიტომ იქნა დახასიათებული ახალი ეკონომიური პოლიტიკა უმთავრესად, როგორც დათმობა გლეხობისადმი. (საშუალო გლეხისადმი განსაკუთრებით) როგორც დათმობა უმწეო მდგომარეობაში მყოფ წვრილ მწარმოებელთა მასისადმი.

პარტიამ ორი წლის უკან (მე-XIV პარტკონფერენციის წინ) შეაფასა განვლილი გზა. ანალიზი გაუკეთა ახალი ეკონომიური პოლიტიკის შემოღების შემდეგ საწარმოო ძალთა განვითარებას; სოფლისა და ქალაქის ეკონომიურ მიღწევებს და იმ დასკვნამდე მივიდა, რომ ყოველივე რაზეც არ არის, რომ ახალ ეკონომიურ პოლიტიკას შედეგათ არ მოყოლია მთელი სახალხო მეურნეობის თანაბარი განვითარება. რომ მეურნეობის ყველა დარგების მიმართ ახალ ეკონომიურ ღონისძიებებს არ გამოუღია ერთგვარი ნაყოფი. მაშინ, როდესაც მრეწველობამ შესძლო აღდგენით პერიოდამდე დაახლოება, როდესაც სამოქალაქო ომის პროცესში დანგრეული ფაბრიკა-ქარხნები თითქმის აღდგენილი იქნა და დაუახლოვდა ომამდე არსებულ დონეს, ფართე ასარეზი გაეშალა ქალაქთა ინდუსტრიალურ ძალთა განვითარებას, გაუმჯობესდა მუშათა კლასის, როგორც მწარმოებელ კლასის მატერიალური დონე, სოფლად ამ დროს, სულ სხვა გეგარ სურათი გვექონდა. ახალი ეკონომიური პოლიტიკის 4 წლის განმავლობაში სოფლად ვერ შექმნილიყო ჯერ კიდევ ნორმალური პირობები ეკონომიურ წინსვლისთვის. „სამხედრო კომუნიზმის“ ტრადიციების არა სრული დაძლევის გამო, არ არსებობდა თავისუფალი პირობები საწარმოო ძალთა განვითარებისათვის.

რას ნიშნავდა ქალაქის და სოფლის (მრეწველობის და სოფლის მეურნეობის) ასეთი უთანაბრო, მკაცრად განსხვავებული ტემპი აღდგენისა? — პირველ რიგში, როგორც ამხ. ბუხარინი ლაპარაკობს კრიზისის მუშათა კლასის და გლეხობის ურთი-

ერთობაში. რას ნიშნავს კი ნამდვილად ეს კრიზისი? ეს ნიშნავს იმ ქვეყნის დარღვევას ჩვენი ქვეყნის ძირითად სოციალურ ძალთა შორის. იმ ბლოკის დაშლას, რომელზედაც უდიდეს იმედებს ამყარებს პარტია და რომლის ყოველმხრივ განმტკიცება პროლეტარული რევოლუციის გამარჯვების უმთავრეს პირობათ მიაჩნდა ლენინს.

ის მდგომარეობა, რომ ახალი ეკონომიური პოლიტიკის 4 წლის თავზე (1925წ.) საშუალო გლეხი (მიწადმოქმედების ეს ცენტრალური ფიგურა) უკმაყოფილებას გამოსთქვამდა და უნდობლობის თვალთა აფასებდა პარტიისა და ხელისუფლების სოციალურ და ეკონომიურ ღონისძიებებს სოფლად, იმას მოწმობდა, რომ მუშური გლეხური ბლოკის პრობლემა უარყოფითად იჭრებოდა, რომ ინდუსტრიის და სასოფლო მეურნეობის ინტერესები საწინააღმდეგო მიმართულებათა გზას ადგებოდა.

ასეთი რამ კი პროლეტარიატის დიქტატურის დროს დაუშვებელია, რადგან საბჭოთა ხელისუფლების ამოცანას შეადგენს არა დაპირდაპირება მეურნეობის ორი ძირითადი დარგისა (მრეწველობის და სოფლის მეურნეობის), არა ერთის დაწინაურება და მეორეს დაქვეითება, არა ერთის მიერ მეორეს ეკონომიური დამორჩილება, არა „გადაყლაპვა“ მსხვილი მრეწველობის მიერ წვრილისა, არამედ მათი დაახლოება, ერთმანეთთან დაკავშირება. შეთანხმებული განვითარება მეურნეობის ცალკე დარგებისა.

საბჭოთა რესპუბლიკაში. როგორც ლენინი აღპრაკობდა სოციალური წესწყობილება დაამყარებულა ორი კლასის თანამშრომლობაზე, რომელთა თანამშრომლობა დაიშლება. თუ მათ შორის თავი იჩინა „სერიოზულმა კლასიურმა უთანხმოებამ“. (ლენინი)

მუშათა კლასი სრულებითაც არისახავს მიზნათ, როგორც ვიცით, გლეხობის დამორჩილებას, მის გაჭრობას, არამედ, გარდაშვალ პერიოდის განმავლობაში მთელ თავის ძალღონეს ის მიმართავს იქეთვე. რათა დასაძლიოს ყოველგვარი წინააღმდეგობა საკუთარ თავსა და გლეხობას შორის. „მაგრამ ეს „დაძლივა“ არ ნიშნავს გლეხობის გამოძევებას ან განადგურებას. „დაძლივა“ აქ მდგომარეობს ინდივიდუალურ მეურნეობის და ინდივიდუალური ტიპის თანდათანობით გადაშენებაში... მაგრამ „შესაძლებელია, რომ მუშათა კლასის და გლეხობის ბლოკი ხანგამოშვებით საგრძნობ საფრთხეში ჩაეარდეს. მაგრამ, საერთოდ და მთლიანად ეს ბლოკი იქნება გამაგრებული, ხოლო ბურჟუაზია უკან იწყებს დახევას“ *).

აი ასეთი საფრთხე წარმოიშვა 1921 წლისათვის. როდესაც, ერთის მხრივ არსებულ ეკონომიურ ღონისძიებათა ნაკლები შეუსაბა-

მობის გამო სოფლის მეურნეობის განვითარებისთვის. და მეორეს მხრივ „სამხედრო კომუნიზმის“ დროინდელ ზოგიერთ ადმინისტრაციულ წესების არსებობის გამო, სოფელში გაიზარდა პოლიტიკური უკმაყოფილობა კერძო საშუალო გლეხობის მხრივ. ეს ადგომარეობა კი — საშუალო გლეხობის უკმაყოფილობა. მეტ გასაქანს აძლევდა ანტიპროლეტარულ ელემენტების საქმიანობას და ანტისაბჭოთა მუშაობის გავრცელებას. ამიტომ ვხედავთ ჩვენ 1925 წლისთვის სოფლად კულაკების გავლენის ზრდას და საშუალო გლეხობის ნაწილის მოქცევას კულაკური გავლენის ქვეშ. რასაკვირველია. მდგომარეობა ამ დროს სოფლად არ იყო არავითარ შემთხვევაში კატასტროფიული, როგორც „ამტკიცებდა“ ამას მაშინ ოპოზიცია. კულაკი არ იყო იმდენად წამოწეული და წელში გამართული, რომ ის სერიოზულად დაპირდაპირებოდა პარტიასა და ხელისუფლებას და არც საშუალო გლეხობის მნიშვნელოვანი ნაწილი არ იყო კულაკის გავლენის ქვეშ მოქცეული. რომ კულაკს შესძლებოდა მნიშვნელოვან (რიცხვობრივად) მასის გამოყენება საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ ბრძოლაში.

მაგრამ. ამის მიუხედავად. მდგომარეობა მაინც ყურადსაღები იყო და ამით აიხსნება. რომ პარტიის მე-XIV პარტკონფერენციამ და შემდეგ მე-XIV ყრილობამ თვისი ძირითადი ყურადღება სოფლად არსებულ არანორმალურ პირობების აღკვეთას და სათანადო ღონისძიებათა გამომუშავებას მიაპყრეს.

რა დაადგინა მე-XIV პარტკონფერენციამ? მე-XIV პარტკონფერენციამ აუცილებლათ სცნო სოფლად საწარმოო ძალთა განვითარებისთვის ხელსაყრელი პირობების შექმნა. ამ ძალებისთვის გასაქანის მიცემა. ეს კი გულისხმობდა თავის მხრივ მანამდე აკრძალულ იჯარის დაშვებას დაშვებას ნაციონალიზაცია ქმნილ მიწაზე და დაქირავებულ შრომის შემოღებას. მე-XIV კონფერენციის დადგენილებით ანგარიშს უწევდა იმ გარემოებას, რომ საჭიროა საშუალო გლეხთან კავშირის განმტკიცება. რომ სოფლად უნდა შეიქმნას აუცილებელი პირობები საწარმოო ძალთა განვითარებისათვის. შრომის ნაყოფიერების ზრდისთვის. უმჯობეს კულტურათა მეურნეობის წარმართვის გაუმჯობესებულ წესების გავრცელებისთვის. ეს ღონისძიებანი საბოლოო ანგარიშში ნიშნავდა სოფლის მეურნეობის საქონელიანობის ზრდას. რითაც ბოლო ელემენტად „სამხედრო კომუნიზმის“ ნაშთებს, სამოქალაქო ომის დროინდელ ზოგიერთ უარყოფით სოციალურ და ეკონომიურ ელემენტებს.

მე-XIV კონფერენცია ისახავდა მიზნად საშუალო გლეხის მეურნეობათათვის ყოველმხრივ ხელის შეწყობას. მაგრამ ამავე დროს კონფერენცია ხაზს უსვამდა გლეხობის კოოპერაციაში ფართოდ ჩაბმას და საერთოდ საწარმოო ძალთა განვითარების უშუალოდ დაკავშირებას კოოპერატიულ მშენებლობასთან. ამგვარად მე-XIV პარტკონფერენციის დადგენილებათა მთავარი აზრი მდგომარეობს შემდეგში: სოფლის მეურნეობის საწარმოო ძალთა განვითარება, მეტი ყურადღება საშუალო გლეხს. მისი მეურნეობის აღდგენისთვის

ყოველმხრივ ხელის შეწყობა. მუშათა კლასის და ღარიბი გლეხობის მტკიცე კავშირი საშუალო გლეხობასთან, ბრძოლა სოფლად კაპიტალისტური ელემენტების წინააღმდეგ, კულაკის სრულ გასარიყათ და ჩამოსაცილებლად საშუალო გლეხთან.

მაშასადამე პარტიის ყურადღების ცენტრში იდგა ზრუნვა სოფლის მეურნეობის საწარმოო ძალთა განვითარებაზე და მე-XIV კონფერენციის სათანადო დადგენილებანი წარმოადგენდა ისეთ ღონისძიებებს, რომელთაც ბუხარინის თქმისა არ იყოს. უნდა დაერწმუნებიათ საშუალო გლეხობა იმაში, რომ საბჭოთა ხელისუფლების დროს შესაძლებელია საკუთარი ინდივიდუალური მეურნეობის გაუმჯობესება. პარტიას ამავე დროს ისიც ჰქონდა გათვალისწინებული, რომ ახალი ეკონომიური პოლიტიკის კიდევ მეტი „განვითარება“ გამოიწვევდა არა მარტო საშუალო გლეხობის ზრდას, არა მარტო საშუალო შეძლების მეურნეობათა მოლონიერებას, არამედ კულაკურ მეურნეობათა განვითარებას. სოფლად კაპიტალისტურ ელემენტების ზრდასაც.

პარტიას კარგად ესმოდა, რომ გასაქანის მიცემა საწარმოო ძალთა განვითარებისათვის, გამოიწვევდა კაპიტალისტურ ელემენტების შედარებით აქტივობას, ფენებათ დაყოფის პროცესსაც და მთელ რიგ სხვა უარყოფით მხარეებს, მაგრამ პარტია დარწმუნებული იყო იმაში, რომ საბჭოთა სახელმწიფოს ხელში მყოფი საშუალებანი არავითარ შემთხვევაში არ გაამწვავებდა დიფერენციას და პარტია შეინარჩუნებდა საიჯარო ურთიერთობათა და დაჭირავებულ შრომის საფუძველზე წარმოშობილ პროცესის ხელმძღვანელობას. ეს ძალები კი, რომელნიც უდიდეს უპირატესობას აძლევს პარტიას და სახელმწიფოს კაპიტალისტურ ელემენტების წინააღმდეგ ბრძოლაში სოფლად, არის: მრეწველობა, ფასების პოლიტიკა, საკრედიტო სისტემა, კოოპერაცია, საგადასახადო პოლიტიკა და სხვა.

გავიდა მე-XIV პარტკონფერენციის ხსენებულ ღონისძიებათა შემოღების შემდეგ ორი წელი და ყველასათვის თვალსაჩინო გახდა ის მიღწევანი, რომელიც მოიპოვა სწორმა პოლიტიკამ სოფლად. თუ პარტიისთვის უდაოა, რომ გასული ორი წლის განმავლობაში სოფლად მართლაც სწარმოებდა საწარმოო ძალთა ზრდა, რომ იზრდებოდა განსაკუთრებით საშუალო გლეხობა, რომ ღარიბ გლეხობათა საკმაო ნაწილი საშუალო გლეხობაში გადავიდა, რომ მთელი გასული პერიოდის განმავლობაში სწარმოებდა ბრძოლა კულაკობის წინააღმდეგ, რომ კულაკობა დიდ წინააღმდეგობას უწევდა და უწევს სოციალისტური ელემენტების ზრდას სოფლად, მაგრამ საერთოდ მისი, ხვედრითი წონა მაინც მცირეა. ის დღითი დღე კლებულობს და არ იზრდება, რომ ამის გამო სოფელი მიემართება მე-XIV პარტკონფერენციის შემდეგაც სოციალისტური და არა კაპიტალისტური გზით — ასე არ ფიქრობს, ასე არ სჯის სრულებით ოპოზიცია, რომელიც სოფლად მდგომარეობის მეტად მუქ სურათს გვიხატავს მე-XIV ყრილობაზეც.

ოპოზიცია შეშინებულია დღესაც საწარმოო ძალთა ზრდით სოფლად და გარდა კულაკისა სხვას ვერავის ამჩნევს. ამიტომაც, რომ ოპოზიცია თავის პლატფორმაში, თეზისებში თუ გაოსკლებში „ამტკიცებს“, რომ გასული ორი წლის განმავლობაში სოფელი მეტად შორს წავიდა კაპიტალისტური დიფერენციის მხრივ. ოპოზიცია ამიტომ მე-XIV პარტკონფერენციის დადგენილებას და მთელ შემდგომ პოლიტიკას აფასებს როგორც „და მ ა ტ ე ბ ი თ დ ა თ მ ო ბ ე ბ ს , ს წ ო რ ე დ ს ო ფ ლ ი ს მ ე უ რ ნ ე ო ბ ი ს კ ა პ ი ტ ა ლ ი ს ტ უ რ ე ლ ე მ ე ნ ტ ე ბ ი ს ა დ მ ი“. (ზინოვიევი).

ესაა ოპოზიციონური პლატფორმის მთელი ფილოსოფია, რომელიც დამყარებულია სინამდვილის არსებით დამახინჯებაზე და ბოლშევიკურ-ლენინურ თეორიის უარყოფაზე. როდესაც ოპოზიცია ლაპარაკობს, რომ მე-XIV პარტკონფერენციის დადგენილებათა მიხედვით სწარმოებს სოფლის კაპიტალისტური განვითარება, რომ სოფლად მხოლოდ ორი პოლიუსი იქმნება (კულაკური და პროლეტარული). რომ სოფლის განვითარებაში მხოლოდ ერთი ტენდენცია (კაპიტალისტური) ისახება, რომ დიფერენცია მწვავე ფორმებში მიმდინარეობს. ის (ოპოზიცია) უარყოფს ამით ჩვენში ყოველგვარ სოციალისტურს და პირწავარდნილ კაპიტალიზმს აბატონებს. ოპოზიცია ამით აიგივებს საბჭოთა სოფელს კაპიტალისტურ სოფელთან, სოციალისტურ მრეწველობას, საბჭოთა სახელმწიფოს, ჩვენს ბანკებს, კოოპერაციას და სხვას კაპიტალისტურთან.

ოპოზიციის უდიდესი შეცდომა, როგორც აღნიშნა ეს პარტიის მე-XV ყრილობამ იმაში მდგომარეობს, რომ სულ სხვაა სოფლის განვითარება პროლეტარიატისა და ბურჟუაზიის ბატონობის ხანაში. ის ფაქტი, რომ ჩვენ საქონლის მეურნეობა გვაქვს. ნიშნავს, რომ არის შესაძლებლობა კაპიტალისტურ ურთიერთობა განვითარებისთვისაც. მაგრამ არაა მართალი, რომ ვითომ და საქონლის მეურნეობა იწვევს ყოველთვის კაპიტალიზმს. რომ თავისუფალი ეპქრობა შობს ყოველგვარ პირობებში კაპიტალისტურ ურთიერთობებს. მართალია, ჩვენშიც სწარმოებს სოფლად დიფერენციაცია. მაგრამ არავითარ შემთხვევაში არ შეიძლება იმის თქმა, რომ ვითომდა ის იყოს კაპიტალისტური სოფლის დიფერენციაცია. რომ ვითომდა ჩვენში ისეოივე მწვავე და უღმობელი იყოს ფენებად დანაწილება. როგორც ბურჟუაზიულ ქვეყნებში.

სინამდვილე სულ სხვას გვეუბნება. სახელდობრ იმას, რომ ჩვენში არ აქვს ადგილი საშუალო გლეხის გაჭირვებას. წაშლას. ციფრები და ფაქტები სწორედ იმას ამტკიცებს ოპოზიციის სავალალოდ, რომ საშუალო შეძლების გლეხთა რიცხვი იზრდება და არა მცირდება რომ ღარიბი გლეხის რიცხვი კლებულობს, მაგრამ კლებულობს არა იმის გამო, რომ ის ვითომდა ჰკარგავს სოფლად წარმოების ყოველგვარ საშუალებებს, არამედ იმის გამო, რომ ამავრებს თავის მეურნეობას და საშუალო გლეხი ხდება. მეორეს მხრივ კულაკობა რიცხობრივად მცირდება და არავითარ შემთხვევაში არაა შესაძლებელი საკავშირო მასშტაბით მისი ზრდა.

საკითხის ცენტრალურ ღერძს ამგვარად წარმოადგენს საშუალო გლეხის ზრდის თუ შემცირების გამორკვევა. თუ მართალია ოპოზიციის მტკიცება, რომ საშუალო შემდეგის გლეხთა რაოდენობა მცირდება და მის ხარჯზე იზრდება ორი მოპირდაპირე პოლიუსი: კულაკობა და ღარიბი გლეხობა და თუ მეორეს მხრივ ღარიბ გლეხთა რიცხვი მცირდება არა იმის გამო, რომ მისი დიდი ნაწილი გადადის საშუალო გლეხობაში, არამედ ღარიბი გლეხობის პროლეტარიზაციის გამო — მაშინ მე-XIV პარტკონფერენციის დადგენილებათა და მთელი შემდგომი პოლიტიკის შედეგათ მიგვრლია კაპიტალისტურ და არა სოციალისტურ ურთიერთობათა განმტკიცება სოფლად.

მე-XV ყრილობამ დაადასტურა, რომ ეს ასე არ არის, რომ სოფლად დღესაც იზრდვის ორი ძალა, ორი საწყისი: სოციალისტური და კაპიტალისტური, მაგრამ ამ ბრძოლაში გამარჯვება პირველისაა და არა მეორესი. კულაკთა რიცხვი დღეს უდრის 4%-ს, მაშინ როდესაც, ომამდე ის 10-12%-ს აღწევდა. ღარიბთა სულ მცირე ნაწილი გაპროლეტარდა და წავიდა ქალაქათ სამუშაოს საძებნელად, ხოლო დიდი ნაწილი საშუალოთა რიცხვში მოექცა. ამის გამო საშუალოთა რიცხვი თუ 1924 წელს უდრიდა 60.0%, 1926 წელს 60.7%.

ამით მტკიცდება, რომ ჩვენში თვით მე-XIV პარტკონფერენციის დადგენილების შემდეგაც შესამჩნევია სოფლის ფენებით დაყოფის შეხელებული ტემპი. მთელი რიგი პირობები, რომელიც გამოწვეულია პროლეტარიატის დიქტატურით, ხელს უშლის დიფერენციაციის სწრაფ ტემპს და ჰქმნის სრულიად განსხვავებულ დაჯგუფებას ღლასობრივ ძალებისას სოფლად.

საწარმოო ძალთა ზრდა იმის გამო, რომ სახელმწიფოებრივი ძალაუფლება პროლეტარიატის და არა ბურჟუაზიის ხელშია, იმის გამო, რომ სახალხო სამეურნეო ცხოვრებაზე ზემოქმედების ყველა ძირითადი ბერკეტები, როგორიცაა: მრეწველობა, კრედიტი, მიწის ნაციონალიზაცია, ტრანსპორტი კოოპერაციის მიმატებით პროლეტარულ და არა კაპიტალისტურ სახელმწიფოს ხელშია, — ანელებს სოფლის ფენებად დაყოფას.

სოფლის განვითარების გზები. ლაპარაკობს მე-XV ყრილობა განისაზღვრება ქალაქის მიერ. ეს იმას ნიშნავს, რომ თუ კაპიტალისტური ქალაქი (მრეწველობა) სოფელს თავის კოლონიათ აქცევს, უმოწყალოთ არბევს სოფლის წვრილ მწარმოებლებს და აჩენს გაპროლეტარებულ მასების უამრავ რაოდენობას. თუ კაპიტალისტური ქალაქი ყველგან წვრილ მწარმოებლებს ქალაქსა და სოფელს შორის არაეკვივალენტურ გაცვლა-გამოცვლის გამო: პროლეტარული ქალაქი (სოციალისტური მრეწველობა) პირიქით ყოველმხრივ წინ სწევს სოფელს, წინ უძღვის მას, კავშირს ამყარებს მასთან, ხელს უწყობს წვრილ მწარმოებელთა მოღონიერებას. მათ ჩაბმას კოოპერაციაში, სოფლად მანქანების გავრცელებას და ცდილობს ქალაქის და სოფლის ნაწარმოებთა გაცვლა-გამოცვლაში ექვივალენტობის გაბატონებას. ესაა პირველი და უმთავრესი პირობა, რომელიც აძლევს განვითარების სწორ გზას სოფლის საწარმოო ძალებს.

აკუთვნებს მათ დამოუკიდებელ მნიშვნელობას და ამდენათ აწელებს დიფერენციაციას.

შემდეგი ძირითადი მნიშვნელობა ენიჭება მიწის ნაციონალიზაციას. რომელიც უსპობს კულაკებს მიწის ყიდვის და ღარიბებს კი მიწის გაყიდვის საშუალებას. ამით აცილებულია ჩვენში მიწის დაგროვება შეძლებულ პირთა ხელში. კულაკს არ შეუძლია არც იჯარის საშუალებით დააგროვოს მიწების დიდი რაოდენობა. იჯარის პირობები ჩვენში განსაზღვრულია და იჯარა განსაკუთრებულ პირობებშია ნებადართული, რომელიც გათვალისწინებულია სათანადო კანონმდებლობით. გარდა ამისა საბჭოთა ხელისუფლება თავის საკრედიტო ორგანოების საშუალებით ებრძვის ღარიბთა მხრივ იჯარის გაყემას. ღარიბ გლეხს ეძლევა სესხი მუშა-საქონლის. სამუშაო იარაღების შესაქენად. უოიგდება სესხთან დაუბრუნებლად სათესლე მასალა და თუ სათანადო დახმარების აღმოუჩენლობის ან და საჭირო მუშა ხელის უყოლობის გამო ღარიბი მაინც იძულებულია გასცეს მიწა იჯარით. ის ამ შემთხვევაში დაცულია გაყვლეფისაგან (მეფახშეობისაგან). სასამართლო ესარჩლება ღარიბს და თუ აღმოჩნდება. რომ იჯარა გაჭირვების გამო ღარიბი გლეხის მიერ მძიმე პირობებში იყო გაცემული, ის ირღვევა ღარიბის სასარგებლოდ.

სათანადო გამოკვლევებით დამტკიცებულია. რომ იჯარით გაცემულ მიწების 83.6% ღარიბებზე მოდის, მაგრამ აქვე აღსანიშნავია, რომ მიწები წვრილი ნაჭრებით (2-3 დესეტინა) იცემა იჯარით და იჯარით გაცემულ მიწების 67% საშუალო გლეხების ხელშია. *)

კულაკობის მისწრაფება, შეზღუდულია სხვა მხრივაც. სახელდობრ. სასოფლო-სამეურნეო იარაღების როგორც დაჭირავეების, ისე გაჭირავეების მხრივ, ასევე ცოცხალ სამუშაო ძალის დაჭირავეების, ფულის გასესხების და სხვა ხაზით.

ამას ზედ ერთვის ღარიბთა საგრძნობი ნაწილის (35%) განთავისუფლება სასოფლო-სამეურნეო გადასახადებისაგან და გადასახადის მთელი სიმძიმის კულაკობაზე გადაკისრება. აქვე აღსანიშნავია კოლექტიური მეურნეობანი. არტილები და სხვათაგან ამაზნაგობანი. რომელნიც აკავშირებს სოფლის მცირე შეძლების ელემენტებს უმთავრესად და არ ავდებენ მათ კულაკების ხელში.

განსაკუთრებულ როლს თამაშობს კოოპერაცია. რომელიც ყველაზე წარმატებით ებრძვის კერძო კაპიტალს სამრეწველო ნაწარმოებთა მიწოდებით და საკუთარ ნაწარმოებთა რეალიზაციით. კოოპერაციას სოფლად. როგორც ვიცით განუზომელი როლი აქვს დაკისრებული, რადგან ის არის სოფლის მეურნეობის გზა სოციალიზმისაკენ და ამდენათ დღევანდელ პირობებში კოოპერაცია ხელს უწყობს საწარმოო ძალთა სათანადო მიმართულებით განვითარებას.

ყოველივე ზემოთქმულიდან აშკარაა. რომ მე-XIV პარტკონფერენციის და მე-XIV ყრილობის ხაზი. სოფლად საწარმოო ძალების განვითარების შესახებ, სწორი აღმოჩნდა. რაც დადასტურებულ იქნა

*) სამეურნეო მშენებლობის საკითხები — სახელგამი გვ. 95,96.

მე-XV ყრილობის მიერ. ოპოზიციის შეხედულება ამ საკითხზე ყველაზე უბეზო და მიუტოვებელი შეცთომათაგანია, მთელი ოპოზიციონური თეორია ყალბია ძირშივე, ის მეთოდოლოგიურად მცდარ დებულებიდან გამომდინარეობს. როდესაც უარყოფს პრინციპიალურ განსხვავებას სოფლის განვითარებისას კაპიტალიზმის და პროლეტარიატის დიქტატურის პირობებში.

ამიტომ სთქვა მე-XV ყრილობამ: „ოპოზიციის უბეზო შეცდომა იმაში მდგომარეობს, რომ მისდევს რა ის კუდში ბურჟუაზიულ იდეოლოგიებს, გლეხური მეურნეობის განვითარების კანონზომიერება კაპიტალიზმის დროს მთლიანად და სავსებით მექანიკურად გადააქვს პროლეტარიატის დიქტატურის ხანაში. ოპოზიცია ვერ ხედავს, რომ სოფლის განვითარების გზებს განსაზღვრავს ქალაქის განვითარება, რომ კაპიტალისტურ ელემენტებს სოფლად ჩვენს პირობებში უპირისპირდება არა მარტო მოჯამაგირე, ლარბი და საშუალო გლეხი, არამედ პროლეტარიატის დიქტატურის მთელი სისტემა ძლიერი ეკონომიური მბრძანებელი მაღლობებით (პირველ რიგში სოციალისტური ინდუსტრიით და სასოფლო მეურნეობაზე გეგმიანი ზეგავლენის ფაქტორებით). ამით ოპოზიცია რევიზიას უკეთებს მარქსიზმისა და ლენინიზმის მეტად მნიშვნელოვან თეორეტიულ დებულებებს. რომლებიც ეხება მსხვილ და წვრილ წარმოების, ქალაქისა და სოფლის, ინდუსტრიისა და სასოფლო მეურნეობის მდგომარეობას. და უბრუნდება ბურჟუაზიულ-რევიზიონისტულ თეორიებს პროლეტარული სახელმწიფოს „ტერმიდორიანული“ გადაგვარების შესახებ, წვრილ კაპიტალისტ-კულაკისა და კერძო კაპიტალის გამარჯვების შესახებ. იმ სოციალისტური პროლეტარიატის ყველაზე უფრო ცენტრალიზაცია ქმნილ ინდუსტრიაზე, რომელიც ხელმძღვანელობას უწყვეტ მთელ სახალხო მეურნეობას“.

მეშჩანობა და კულტურა

I

რით არის გამოწვეული ის დავა, რომელიც სწარმოებს: „მეშჩანობასა და კულტურას“ შესახებ.

აღბათ, იმ გარემოებით, რომ მიუხედავად მათი სხვადასხვაგვარი გაგებისა, საზღვარი მეშჩანობასა და კულტურას შორის არ არის გავლებული (ან ვერ ტარდება) საკმაოდ გარკვევით.

თვით საკითხის ამგვარად დაყენება ნათელყოფს იმ გარემოებას, რომ ეს ორი სიბრტყე — მეშჩანობა და კულტურა — განსაზღვრულ მონაკვეთზე უახლოვდებიან ერთიმეორეს.

წინააღმდეგ შემთხვევაში ამ თემაზე საუბარს, დავას მათი საზღვრის შესახებ, მათ შორის საზღვრის გავლების დაყენებითი ცდას არავითარი ნიადაგი არ ექნებოდა.

დავა კულტურასა და მეშჩანობის შესახებ მოჭორილი როდია რომელიმე ჟურნალისტის მიერ. ის წამოიჭრა ჩვენს ეპოქაში არსებულ წინააღმდეგობათა ნიადაგზე, ის აღმოცენებულია ჩვენი „ქარიზმული აფორიაქებულ“ ყოფა-ცხოვრების ნიადაგზე, როგორც სხვა მწვავე და საფუძვლიანი უთანხმოებანი, ის მიიმართებოდა არა მაღლიდან — ქვემოთკენ, — გაზეთის ფურცლებიდან და ლექტორთა ტრიბუნიდან მასებისაკენ, არამედ ქვემოდან ზევით, ე. ი. ის შემჩნეული და თეორეტიულად ჩამოყალიბებულ იქნა ჩვენი ჟურნალისტების მიერ, ამ დავას უკვე აქვს თავისი ისტორია.

გადავხედოთ მას პირველ ყოვლისა, რომ არ გავსცილდეთ რევოლუციონერ ათი წლის ფარგლებს: თემა მეშჩანობასა და კულტურის შესახებ განსაკუთრებით ჩვენი ახალგაზრდობის ყურადღება მიიპყრო. ეს მოხდა სამხედრო კომუნიზმიდან ახალ ეკონომიურ პირობებზე გადასვლის პერიოდში. ეს საკითხი ჩვენს წინ წამოიჭრა მაშინ როგორც საერთოდ კულტურის საკითხის ერთ-ერთი მთავარი ნაწილი. ეს გახლდათ უმაღლესი და კულტუროსნობის რთულ პირობათა უფრო დამთავრებული სართული.

ახალგაზრდობა, რომელმაც სამხედრო კომუნიზმის მკაცრ ფარგლებში დაიწყო თავისი შეგნებული ცხოვრება, საზოგადოებრივ ურთიერთობის მეტად გამწვავებულ პირობებში, მატერიალურ კულტურის რთულ საფეხურებზე გადასვლას დიდის მგრძნობელობითა და სიფრთხილით ითვისებდა.

ამავე ახალგაზრდობის თვალწინ და უმთავრესად მისი მონაწილეობით, დარბეული და განადგურებული იქნა გაბატონებული კლას-

სი. რომელიც თვით წარმოადგენდა უფრო მაღალ კულტურის (უფრო მატერიალურის) განსახიერებას. გარეგნულად ეს გამოისახა იმაში, რომ ძვირფას ქურქში გადაცმულ კაცის მაგივრად, მოვიდა უბრალო ტყავის ქურქში გადაცმული კაცი. ფუფუნებასა და ზიზილ-პიპილობას შეჩვეულ უმაღლეს წოდების ნაცვლად, რომელსაც ძვალ-რბილში გამჯდარი პქონდა ბურჟუაზიული კულტურა, მოვიდნენ ნაწილობრივად უკულტურო. გაუნათლებელი მასები, ეს იყო სარდაფებიდან და სხენებიდან მოსული ხალხი.

„შვილობა ქონებს—ომი დარბაზებს!“—აი რა ლოზუნგი ამშვენებდა მაშინ ჩვენს დროშას. სამოქალაქო ომმა, რომელმაც პროლეტარიატისაგან მოითხოვა ძარღვების დაქიმვა და უდიდეს მსხვერპლთა გაღება. დაარბია და გაანადგურა კულტურის ისედაც უმნიშვნელო საფუძველი და მცირეოდენი მარაგი. სამხედრო კომუნიზმის უბრალო და მკაცრი ფორმა გამოიკვეთა პრიმიტიულ კულტურულ-მატერიალურ ნიადაგზე. ახალგაზრდობაც დაეწაფა მას.

სამხედრო კომუნიზმიდან ახალ ეკონომიურ პირობებზე გადასვლა თავის თავად დიდ სიძნელეს წარმოადგენდა. ვეპარს, ძველ მე-პატრონეს, პრეწველს, რომლებიც დროებით გამჭრალიყვნენ პორი-ზონტიდან, რომლებიც გადახიზნულიყვნენ ეკონომიურ არალეგალურობაში. ეხლა ნება მიეცათ ეკონომიურ თანამშრომლობისა და ამ რიგათ ისინი მოექცენ ლეგალურ პირობებში. ჩვენი ეკონომიური სისტემის ძირეული განსხვავება ბურჟუაზიულ სისტემისაგან არც ისე ადვილი შესათვისებელი აღმოჩნდა. მოვლენათა გარეგანი გამოსახულება დამაჯერებლად მოქმედებდა და იგი თვალსაჩინო გახდა.

ყველაფერი ეს უკუგზავრობასა და უკან მობრუნებას ზომ არ მოასწავებს?— ასეთ შეკითხვებს იძლეოდნენ კომუნისტური ახალგაზრდობის წარმომადგენლები. ისინი გულდასმით უცქერდნენ ირგვლივ შექმნილ მდგომარეობას. გულისყურით უსმენდნენ ყველაფერ იმას, რაც ხდებოდა მათ თვალწინ და, ამრიგად, კულტურულ ყოფა-ცხოვრების აღდგენისათვის რაიმე ღირსშესანიშნავ ელემენტარულ ნიშნების გამოჩენას ძველისაკენ ჩოჩიალს უწოდებდნენ. მიაჩნდათ რა ყველაფერი დაუშვებლად, „მეშჩანურ გემოვნებათ“ ნათლადედნ მათ.

მე ეხლა მაგონდება განგაში, რომელიც ასტეხეს კიეველმა კომკავშირელებმა მუშათა ახალ კლუბში ტანისამოსის ჩამოსაკიდის დადგმის გამო, რომელსაც მიუჩინეს სპეციალური კარისკაცი. რათა თვალყური ედევნებინა მას პალტოებისა და კალთვების გახდის რიტუალის წესიერად ჩატარებისათვის. კომკავშირელთა უმრავლესობამ ამაში დაინახა „მეშჩანობა“ და კარისკაცს საღმთო ომი გამოუცხადა.

გაცხოველებული დისკუსია გამოიწვია კლუბში ღამით თბილი ვახშმების დამზადებამ და საბილიარდოს გახსნამ. ყოველ პოზიციას ბრძოლით იპყრობდნენ. ყოველ ახალ ნაბიჯის გადადგმის გარშემო „პრინციპიალურის თვალსაზრისით“ თათბირობდნენ. საკითხი მეშჩანობასა და კულტურის შესახებ პირველად მთელი თავისი სიმძიმით

წამოიჭრა სამხედრო კომუნიზმიდან ახალ ეკონომიურ პირობებზე გადასვლის პერიოდში.

რამდენიმე წლის შემდეგ, როცა ჩვენ სოფლად სამხედრო კომუნიზმის ჩანასახებს ლიკვიდაციას უკეთებდით, ეს საკითხი უფრო მეტ პრინციპიალურობის სიმძიმით წამოიჭრა ჩვენს წინაშე. მეშინობასა და კულტურის გარშემო განსაკუთრებულ ცხოველ დისკუსიას ადგილი ჰქონდა ჩვენს მუშაყვებსა და უმაღლეს სასწავლებლებში. შემომტევ მხარედ ამ შემთხვევაში მოგვევლინენ „კულტუროსნები“. რომლებიც ბრალს სდებენ თავიანთ მოწინააღმდეგეებს სიტყვა „მეშინაობის“ ბოროტად გამოყენებაში. ისინი ამოფარებულან ამ სიტყვებს. რათა გაამართლონ თავიანთი უხეში გაუფრთხილებელი მოპყრობა ამხანაგებისადმი და ამ სიტყვას ისინი უყენებენ მათ საკუთარი უვიცობის დასაფარავად.

ამ დისკუსიამ თავისი გამოხატულება და გაფორმება ჰპოვა სოხოსკის წერილებში: „მეშინაობასა და კულტურის შესახებ“. რომლის საერთო მიმართულება და დასაყრდენი საცმოდ ცნობილია. ცეცხლი მიმართული იყო განსაკუთრებით იმათ წინააღმდეგ, ვინც თავიანთ უკულტურობას ას პროცენტთან კომუნიზმით ასაღებდა. ყველა იმათ წინააღმდეგ. ვინც ლათში ფეხებით სთელავდა არა მარტო პალტოსა და გალსტუკს, არამედ ამხანაგების ცხოვრებას. ამავე დროს უქმაყოფილობესა და მოწინააღმდეგეებს პირში ახლიდენ ღვარძლით ავსილ სიტყვას „მეშინის“. მეშინაობასა და კულტურის შესახებ წამოჭრილი საკითხი სოხოსკიმ გადაიტანა ჩვენი კულტურისა და ბურჟუაზიულ დასავლეთის კულტურის შედარებითი შესწავლის სიბრტყეზე. რომლის დროს ხაზგასმით აღნიშნა ის გარემოება. რომ ჩვენ უნდა ვისწავლოთ ბურჟუაზიულ დასავლეთისაგან.

ამ შეხედულებას ეჭვი და დავა არ გამოუწვევია. მაგრამ სოხოსკის წერილებსა და მთელ რიგ დისკუსიაში საკმარისად არ გაშუქებულია საკითხი ჩვენი და დასავლეთის კულტურას შორის არსებული პრინციპიალური განსხვავებისა. ყველა გამოძახილი, წამოჭრილი ეჭვები. ფართულად თუ აშკარად გამომჟღავნებული წინააღმდეგობანი ამა თუ იმ სახით აყენებდენ საკითხს იმის შესახებ. თუ სად არის საზღვარი მეშინაობასა და კულტურას შორის რას ვიღებთ და რას უარვყოფთ ჩვენ ძველ ბურჟუაზიულ კულტურაში. ან მოგველის თუ არა საფრთხე ჩვენ ნებადართულ საზღვრების გადალახვით. რომ შევისწავლოთ კულტურა ბურჟუაზიისაგან.

საკითხი არსებითი და მეტად საინტერესოა. მაგრამ ის შეღებეს წარსულ დისკუსიის დროს. ეს კი ხელს უწყობს იმ ბარიერის წაშლას, რომელიც ჩვენ კულტურას ანკალკვებს ბურჟუაზიულისაგან და ამავე დროს აძლიერებს ჩვენს რიგებში მტრულ და გამბრწნელ გავლენათა შემოჭრას.

II

სწორედ ეს საკითხი, ორ კლასობრივ კულტურის შეფარდებითა შესახებ — არის ჩამოყალიბებული თემაში „მეშინობასა და კულტურის შესახებ“.

იქ, სადაც საუბარია განცალკევების შესახებ, უმთავრეს ყურადღებას იპყრობს ნათლად განსაზღვრა იმისა, თუ რა უნდა განვცალკევოთ.

ამიტომ ჩვენც ამ განსაზღვრიდან დავიწყეთ.

რა არის თვით კულტურა?

ამხ. პოკროვსკი კულტურას უწოდებს „მოლიანად აღებულს ყველაფერ იმას, რაც შექმნილია ადამიანის მიერ. მისი მეცადინეობით, შრომითა და მუყაითობით — რაც ამავე დროს დაპირისპირებულია ბუნების მიერ მუქთად. შრომისა და ენერგიის დახარჯვის გარეშე მოცემულ საუნჯეთა მიმართ“.

ეს უდაოდ სწორი განმარტება ბევრს ვერაფერს ამბობს კულტურის კლასობრივი ხასიათის შესახებ. არ არის არაკლასობრივი კულტურა — არის მხოლოდ კულტურა განსაზღვრული საზოგადოებრივ ფორმაციისა.

განსაზღვრული საზოგადოებრივი ფორმაციის კულტურა კი არის გაბატონებული კლასის კულტურა. ვინაიდან მმართველი კლასი ჰქმნის თავის კულტურას, თავისი სახეებისა და სულისკვეთების მიხედვით.

ის ფაქტი, რომ სხვადასხვა კლასობრივი კულტურა, შეიცავენ საერთო დამახასიათებელ ელემენტებს, საკითხის არსებით მხარეს სრულიად არ ეხება და არა სცელის მას. საქმე ამ საერთო ელემენტებში კი არ არის, არამედ სისტემათა იმ ურთერთკავშირში, რომელიც მათ აძლევს კლასობრივ კულტურის ხასიათს. მკაფიოდ შედის შაბიამანში. გოგირდის სიმკვლევა და წყალში. მაგრამ საქმე იმაშია, რომ ყველა ამ ელემენტებში ის შედის სხვადასხვა პროპორციით და იძლევა სხვადასხვაგვარ შენაერთებს.

ამასვე ვამჩნევთ ჩვენ კულტურის განხილვის დროს. უდაოა ის გარემოება, რომ პროლეტარიატმა ბუჩუქაზიულ კულტურისაგან ერთი უნდა ისესხოს, მეორე სრულიად უნდა გადაადგოს, ხოლო მესამე კი გადაახალისოს და გადაამუშაოს.

მაგრამ ყველა ეს ელემენტები — ნასესხებიც, შეცვლილიც და გადამუშავებულიც — შევლენ სულ სხვადასხვა კავშირით, როგორც პრინციპიულად სხვანაირი სისტემის ნაწილი. რომლებიც შემდეგში მოგვცემენ სხვა შენაერთებს.

ამიტომ პედაგოგიურად რჩევა-დარიგება იმის შესახებ, რომ საჭიროა ვისწავლოთ ბუჩუქაზიულ კულტურისაგან, თუ აღნიშნული არ იქნება სახელდობრ რა, როგორ და რისთვის უნდა ვისწავლოთ, მაშინ როცა საქმე გვაქვს არა უბრალოდ მოწაფისა და მასწავლებლის ურთიერთობასთან, არამედ მომავალსა და მიმავალ კლასთან, ეს ნიშნავს ახალ პირობებში გად-

მოვატრიოთ ძველი ნაცნობი ლოზუნგი: „ვადიარებთ რაჩვენს უკუღმართობას, სწავლის შესაძენად უნდა მივმართოდ კაპიტალს“.

მეშჩანობისა და კულტურის შესახებ საკითხის დაყენების დროს უწინარეს ყოვლისა უნდა ვიკითხოთ: „რომელი კუთხურა, რომელი კლასის კუთხურა უპირისპირდება მეშჩანობას?“

რა არის მეშჩანობა?

ეს არის წვრილი საქონლის მწარმოებლის იდეოლოგია, რომელიც თავის გამოვლენას პოპულარს კერძო-შესაკუთრეთა შორის, მათი კუთვნილ-ხელოსნურ წარმოებათა და მისი შრომის საზოგადოებრივ ხასიათში. წვრილ-ბურჟუაზიამ იცის მხოლოდ თავისი საწარმოო, საღაცის ხარჯავს თავის შრომას თვისივე საწარმოო თანხების დახმარებით. აქ მისი საწარმოოს ან საეაქრო დაწესებულების ოთხ კედელთა შორის „ყველაფერი გასაგებია, ნაცნობია და შემოწმებული“. ადლი და გირი ხელს უწყობს მას შეიტანოს თავისებური წესრიგი და კანონზომიერება იმ ნივთთა სამყაროში, რომელიც არის მის გარშემო. მაგრამ საწარმოოს კედელთა იქით იწყება ქაოსი და გაურკვევლობა — საზოგადოება, როგორც ბაზრის ბრმა სტიქია, სდგას მის წინააღმდეგ. მის გარშემო იწყება მოქმედება რაღაც ბნელ ძალებისა, იწყება რაღაც საიდუმლო ძვრები, რომელთა წარმოშობისა და მიმართების შესახებ მას არა ესმის რა. საზოგადოების განვითარების პირობებისა და კანონების შესახებ მას ისეთივე წარმოდგენა აქვს, როგორც ზღვის ღელვის შემდეგ ტალღების მიერ ნაპირზე გადმოგდებულ კიბორჩხალას. მეშჩანობის როგორც წვრილ ბურჟუაზიულ იდეოლოგიის დამახასიათებელი ნიშნები, განისაზღვრება მისი არსებობის სოციალურ პირობებით და გამომდინარეობენ პირადის და საზოგადოებრივ ურთიერთობათა ხახუბიდან.

ამ შემთხვევაში ჩვენ მხედველობაში გვაქვს არა მარტო რიცხობრივი პროპორციები — პირადი რეგულიატორის სიჭარბე საზოგადოებრივზე, — არამედ მათ შორის არსებული სპეციფიური კავშირი.

მეშჩანის შეგნებაში პირადი და საზოგადოებრივი ელემენტები დამოუკიდებელ არსებობას განაგრძობენ და ხშირად უპირისპირდებიან კიდევ ერთიმეორეს. ისინი ორ სხვადასხვა სიბრტყეზე არიან გადაშლილნი. მეშჩანის ორგანიულად არ ძალუძს შეედუღოს კოლექტივს, იმიტომ რომ საზოგადოება სდგას მის წინააღმდეგ არა როგორც ჩამოყალიბებული კოლექტივი, არამედ როგორც ბრმა სტიქია, როგორც რიცხვთა მექანიკური ჯამი, როგორც კარტოფილით გატენილი ტომარა.

მეშჩანის ინდივიდუალისტია თავისი ბუნებით. ვინაიდან მისი საკუთარი ინდივიდუალობა საბრალოა და უმნიშვნელო. ის ოცნებობს „ხეკაცზე“. რომელიც სდგას მასზე მაღლა და საზოგადოების

გარეშე. ამ ოცნებაში ის გამოსთქვამს თავის უილაჯობასა და უსუსურობას საზოგადოებასთან ან კოლექტივთან შეერთების საქმეში.

ეს როდი ნიშნავს იმას, რომ მეშჩანინი ანგარიშს არ უწყევდეს საზოგადოებას. ეთიურ ნორმებს, ყოფაქცევის წესებს, ზნე-ჩვეულებასა და თავისი საზოგადოებისა და კლასის სულისკვეთებას მეშჩანინი ღებულობს უყოყმანოთ. როგორც უძრავ ზეკანონებს. მეშჩანინისათვის გაუგებარია მათი აზრი და წარმოშობა. ვერ ხედავს მათ გამიზნულ დანიშნულებას, მაგრამ ექვემდებარება მათ ზემოქმედებას. ის მონა-მორჩილია საზოგადოებრივი აზრისა, ვინაიდან მისი გონებისათვის მიუწვდომელია საზოგადოებრივი განვითარების კანონები. ის ცრუმორწმუნეა, როგორც ძველი მეზღვაური. ის მის წინააღმდეგ ამხედრებულ და მისთვის უჩინარ სტიქიის ტალღებში დასცურავს.

მეშჩანინი — ავტორიტარულია. ის ადამიანებს შინჯავს და უყურებს. როგორც სხვადასხვა საზოგადოებრივ იერარქიის წარმომადგენლებს. ის უყურებს და ჰხედავს არა ადამიანს. არამედ უმზერს მის მკერდზე ჩამოკიდულ ორდენს და ჯიბეში საფულეს. ეს ჩინ-ორდენი რომ მეორე ადამიანს ჩამოჰკიდოთ, ეს საფულეც რომ სხვის ჯიბეში გადასდოთ, თქვენ აშკარად შეამჩნევთ, რომ ამისდა მიხედვით — შეიცვლება მეშჩანინის დამოკიდებულება ამა თუ იმ ადამიანის მიმართ.

მეშჩანინის თვალთა ხედვის სიერცე შემოფარგლულია იმ უმნიშვნელო სამყაროთი, სადაც მოძრაობენ და მოქმედებენ ის ნივთები და საგნები, რომლებიც რაიმე დამოკიდებულებაში არიან მასთან. უდიდესი საზოგადოებრივი საკითხები და მოძრაობანი უცხო და უჩინარია მისთვის. ის ყველა ამბების გარეშე სდგას. მან გაიარა ჩუმაღ და შეუშინევლად ყველა ამ საკითხთა ხვეულების იქით.

როგორც ზოგიერთ ზერელე შემფასებელთ ჰგონია, მეშჩანობა ადამიანის ნივთებისადმი დამოკიდებულებაში კი არ გამოიხატება, არამედ ადამიანთა ურთერთ დამოკიდებულებაში და ადამიანის საზოგადოებისადმი დამოკიდებულებაში. ამიტომ, ჩვენის აზრით, გადაჭარბებულ გულუბრყვილოდ უნდა ჩაითვალოს რაიმე ნივთის შექმნა, თუნდაც გალსტუკისა. ადამიანში მეშჩანობის დამახასიათებელ თვისების გამოცნობათ.

რა არის გალსტუკი — კულტურაა თუ მეშჩანობაა ის? რა არის კარგი კასტიუმი. გრამაფონი, სუფთა სარეცელი, სადაც წალებით ჩაწოლა ნებადართული არ არის?

ცნობისმოყვარე საბჭოთა ახალგაზრდობას უთვალავი მსგავსი შეკითხვები აქვს მომარჯვებული. სამწუხაროდ, უნდა განვაცხადოთ, ერთი რამ, ყველა ისინი ისარს ურტყამენ სანიშნო წერტილის გასწვრივ, ან ყოველ შემთხვევაში, არა ძირეულ საკითხებს შეეხება მათი შეკითხვები.

გალსტუკი, კასტიუმი, გრამაფონი ან სუფთა სარეცელი თავისთავად არ წარმოადგენენ მეშჩანობის დამახასიათებელ ნივთებს. მაგრამ გალსტუკიანი და უგალსტუკო ადამიანისადმი სხვადასხვა-

ნაირი მოპყრობა, ან გრამაფონის გართობით საზოგადოებრივ საქმეზე ზიანის მიყენება — არის მეშჩანობის უტყუარი ნიშნები.

მეშჩანობის გამოცნობა შესაძლოა არა გალსტუკის, კასტიუმის ან გრამაფონის საშუალებით, არამედ დამოკიდებულებით ამხანაგისადმი („საკუთარი პერანგი უფრო ახლოა სხეულთან“), საზოგადოებრივ საქმისადმი („სამუშაო მეგელი არ არის — ტყეში ვერ გაიტყევა“), ქალებისადმი („როგორ არ უნდა შეუწყო ხელი შენთან“), ყველა თავისიანისათვის — ბუნებრივად ძმა არას“ და საზოგადოებისადმი („ნაგავი ქოხიდან არ გაიტანო“, „რას ეტყვის მარია ალექსეევნა?“ „ჩემო ქოხი განზე სდგას — მე არა ვიცი რა“).

სასურველი იყო, თუნდაც დაღის კრებულის მიხედვით შესწავლა იმისა, თუ რა უღრმესი ზედნაზარდი დასტოვა რუსეთის მეშჩანობამ ჩვენს იგავ-არაკებზე და ანდაზებზე, რომლებშიც საუკუნოებით თავს იყრიდა ხალხის სიბრძნე და არსებობის ფილოსოფია; ამის შესწავლა სარგებლობას მოიტანდა თუნდაც იმ მხრივ მაინც, რომ ეს მტკიცე მეშჩანური ნალექი შეგვედარებინა, გერმანეთის, საფრანგეთის და ინგლისის ხალხის ანდაზებისათვის, ეს მიზანშეწონილი იქნებოდა მეშჩანობის ინტერნაციონალურ თვისებათა დასახასიათებლად. ამ საერთო ინტერნაციონალურ თვისებებს ერთი და იგივე სოციალური ნიადაგი აქვს — ეს არის საქონლის წვრილი წაომოება.

საქონლის წვრილი წაომოება იყო ის ბაზა, რომელზედაც საუკუნოებით შენდებოდა ბურჟუაზიული კულტურა და თუ ტეხნიკურის მხრივ ეს ბაზა უკანასკნელ საუკუნის სამ-მეოთხედის განმავლობაში გადაიქცა მსხვილ ინდუსტრიის განვითარებათ, თვით ბურჟუაზიული კულტურა, რომელიც ყალიბდებოდა არა ათეულ წლების განმავლობაში, არამედ, რომელიც წარმოადგენს კლასის მთელი ისტორიულ განვითარების პროდუქტს, მტკიცედ ინახავს განვლილ საფეხურების ნიშნებს. ამასთანავე უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ განვითარებული კაპიტალიზმში, მონოპოლიურ სტადიაშია ცი. როცა მას შემოაქვს ახალი მომენტები, სტოვებს ძირეულ წინააღმდეგობებს, რომელიც არსებობს საწრმოო საშუალებებზე კერძო საკუთრებისა და შრომის საზოგადოებრივ ხასიათს შორის, ყველა აქედან გამომდინარე გადაჯგუფებებით, რომლებიც ასაზრდოებენ მეშჩანურ კულტურის მეშჩანურ ტენდენციებს.

ამრიგად, რამდენადც ლაპარაკია ბურჟუაზიულ კულტურასა და მეშჩანობის შეფარდებათა შესახებ, ურიგო არ იქნება თუ ვიტყვით, რომ მეშჩანობა განუყოფელია ბურჟუაზიულ კულტურისაგან, — ის ამ კულტურაში შედის, როგორც შემადგენელი ნაწილი და სწვდება მის ყველა უჯრედებს.

სხვაგვარად ისმება და სწყდება საკითხი ახალ პროლეტარულ კულტურასა და მეშჩანობის დამოკიდებულების შესახებ.

ჩვენი კულტურა ყალიბდება არა უპაეო სივრცეში და ცარიელ ადგილზე, გამარჯვებული პროლეტარიატი მემკვიდრეობით ღებუ-

ლობს ძველ კულტურულ ღირებულებათ, ამავე დროს ის ღებულობს ერთს, ახდენს მეორის გადამუშავებას, ხოლო მესამეს კი — სრულიად უარჰყოფს. ძველი მეშჩანური კულტურის ელემენტები შედიან იმაში, რასაც ჩვენ სრულიად უარჰყოფთ და არ ვიღებთ. გამარჯვებული პროლეტარიატის განვითარებული კულტურა, რომელიც თანდათან ყალიბდება უკლასო საზოგადოების სოციალისტურ კულტურად, შორს იქნება მეშჩანობის ყოველგვარ ტრადიციებისაგან. მაგრამ პროლეტარულ კულტურის ჩამოყალიბების პირველ საფეხურებზე ჯერ კიდევ ცოცხალი, ძველი მეშჩანური კულტურის ტრადიციები შეუშინევლად იბარებიან ჩვენ რიგებში. გვაწვებიან ჩვენ საუკუნეთა განმავლობაში შექმნილი და შეძენილი სიმდიდრით.

უადგილო არ იქნება ამ შემთხვევაში ორიოდ სიტყვა ითქვას „პირადი და ჯგუფობრივი ინტერესების საზოგადოებრივთან დაკავშირების შესახებ“. რომელიც მე-XIV პარტ. ყრილობის მიერ (ნო. ბილია „კომკავშირში მუშაობის დაყენების ცენტრალურ პრობლემად“.

ჩვენში ძალიან გავრცელებულია „პირადის საზოგადოებრივთან დაკავშირების“ პრობლემის ვულგარული გაგება. მხოლოდ საკითხის ვულგარულად დაყენებით შესაძლოა მივიღეთ იმ დასკვნამდე, რომ ეს პრობლემა ჩვენს მიერ მშვიდობიანად არის გადაჭრილი ან „ძირეულად გადაწყვეტილი“, როგორც ეს ეჩვენება ზოგიერთ ამხანაგებს. სინამდვილეში კი ჩვენ ბევრ მიღწევების შემდეგ მაინც მიზნიდან ძლიერ შორსა ვართ. ჩვენს წინ ხომ არ სდგას ამოცანა ვილაციის მიერ პირადსა და საზოგადოებრივს შორის გაწყვეტილ კავშირის აღდგენის შესახებ, არამედ ამ კავშირის მონახვის, შექმნის და დამკვიდრების შესახებ არის დავა, რათა ის ჩამოვაყალიბოთ ახალ ნიადაგზე. „გადავახვიოთ ძაფივით მეორე კოჭზე“ — როგორც ამას იტყობა ბუხარინი. ის კავშირი, ის კვანძი პირადსა და საზოგადოებრივ ინტერესს შორის, რომელიც ჩვენა გვაქვს მხედველობაში, როდესაც ვლპარაკობთ ახალგაზრდობის კომუნისტურად აღზრდაზე, ხარისხობრივად განსხვავდება პირადსა და საზოგადოებრივ ინტერესთა შორის არსებულ კავშირის ძველი ბურჟუაზიული სისტემისაგან. მაგრამ მიღწევა ამისა არც ისე ადვილია და შეუძლებელი ერთ რომელიმე საანგარიშო პერიოდში“. მეშჩანობის პრობლემას პირდაპირი, უშუალო კავშირი აქვს ჩვენს ახალგაზრდობის აღზრდის ამ ცენტრალურ პრობლემასთან.

გარდამავალ ხანაში, ძველი კულტურის მეშჩანურ ტრადიციების გადალახვა პირველ რიგში სდგას. მას უდიდესი მნიშვნელობა ენიჭება ოქტომბრის რევოლუციის გამარჯვების მეორე ათეული წლის დასაწყისში. როცა პროლეტარიატისა და გლეხკაცობის ფართე მასები აქტიურად უერთდებიან ძველ კულტურულ ღირებულებებს, როცა ჩვენ ხაზს უსვამთ კულტუროსნობას.

ჩვენს წინაშე ამ შემთხვევაში ორგვარია საფრთხეა: პირველი — არ შევიგნოთ ჩვენი უკულტურობა, დავრჩეთ კულტურ-

ლად მოუმწიფებელი და უსუსური და ამ მიზეზით ვერ გავიმარჯვით ბურჟუაზიულ კულტურასთან შეჯიბრების დროს, და მეორე — უაროდ გაუღოთ კარი ბურჟუაზიულ კულტურას. დავემორჩილოთ მას ჩვენ თითონ და ვერ დავემორჩილოთ ის და ამრიგად შეუმჩნევლად შეუღისხლობრდეთ მას და უღალატოთ ჩვენს კლასობრივ ბუნებას.

მე-XI პარტიულ ყრილობაზე ამხ. ლენინი გვაფრთხილებდა: ის ამბობდა: „ის ხალხი, რომელმაც გამარჯვება მოიპოვა, თუ დამარცხებულზე უფრო კულტურული აღიქმა და, მაშინ პირველი აიძულებს მეორეს მიიღოს თავისი კულტურა. თუ კი წინააღმდეგ მოვლენასთან გვაქვს საქმე, მაშინ დამარცხებული ცდილობს გამარჯვებულს შეაპაროს და თავზე მოახვიოს თავისი კულტურა“—ო.

მაშასადამე, ეს სხვისი კულტურის თავზე მოხვევა შესაძლოა ორ მიმართებით წამოვიდეს ჩვენკენ. პირველი იქნება შედეგი ჩვენი უკულტურობის ან შეგნების და ბურჟუაზიისაგან. სწავლის უარყოფის, მეორე კი — მუყაითად და ბეჯითად სწავლის პროცესის დროს ძველ კულტურისადმი არაკრიტიკულად მოპყრობით.

რომელი საფრთხე უფრო რეალურია ჩვენთვის?

ჩვენ გვგონია, რომ დღეს, ოქტომბრის რევოლუციის მეორე ათეული წლის დასაწყისში, როცა მილიონიან მშრომელ მასებს შეგნებული აქვთ კულტუროსნობისა და სწავლების უდიდესი მნიშვნელობა, მტრულად განწყობილ ძველ ბურჟუაზიულ-ინტელიგენტურ და მეშჩანურ ელემენტების პოლიტიკურ თუ კულტურულ აქტივობის ბრძოლის დროს — მთავარი იქნება მეორე საფრთხე — ი. ანაკრიტიკულად მიღება და შეგება ძველ ბურჟუაზიულ კულტურასთან. ამიტომ ძლიერი ცეცხლი უნდა დაუპირისპიროთ პროლეტარიატის ბურჟუაზიულ კულტურით დატვირთვის ცდას. ეს ამავე დროს ნიშნავს იმასაც, რომ ხანძარი ავმართოთ მეშჩანობის საწინააღმდეგოდ.

III

შევეცადოთ კონკრეტულ და ცხოვრებიდან აღებულ მაგალითებით დავასაბუთოდ და ნათელ ვყოთ ის, თუ როგორ იკიდებს ფეხს და იჭრება ჩვენს რიგებში მეშჩანობის გამბრწყინელი გავლენა. ავიღოთ მუშა-ახალგაზრდობა. რომელიც სხვაზე ნაკლებად უნდა ექცეოდეს მეშჩანურ გავლენის ქვეშ. ავიღოთ ის ჯერ როგორც ნაწილი პროლეტარიატისა და შემდეგ კი — როგორც ახალი თაობა. ის, ვინც გულდასმით აკვირდება ჩვენს მუშა-ახალგაზრდობის ყოფა-ცხოვრებას, ალბათ, შეამჩნევდა, თუ როგორ მღვრიე ნაქადათ იპარება მის რიგებში მეშჩანობის გავლენა.

ვიმოქმედოთ არა თხრობით, არამედ საბუთებით.¹⁾

ავიღოთ თუნდაც პუტილოვის ქარხნის ელექტრო-ტექნიკი, კომკავშირელი მუშა, ბოროს კლიუევი.

„სალამოობით, მუშაობის დამთავრების შემდეგ, ეს კომკავშირელი თქვენი არ არის, ის სრულიად უცხოა. თქვენ მას ბოროს ვერ უწოდებთ, არამედ ფრანგული გამოთქმისა და ფონეტიკის თანახმად მას „ბობ“ უნდა დაუძახოთ. თუ თქვენ მას უეცრად სადმე ბალში შეხვდით, ვინმე „ნაცნობ ასულთან“ და უნებლიედ საუბარი გაუბით ქარხნის ამბების შესახებ, ის უხერხულად გრძნობს თავს, იმანქება, ხელებს მოიფშენებს, ქალს გადახედავს და შეეცდება დაწყებული სიტყვა ბანზე ავიღოთ.

ახალგაზრდა კომკავშირელს, მუშა კლიუევს სცხვენია თავის წოდებისა. ის გაურბის მუშის სახელწოდებას და ჰპოულობს უფრო ლამაზს სახელებს: როგორიცაა მაგალითად: „ელექტრიკი“, „ელექტროტექნიკი“. — ამავე დროს თავს ასალებს „გამგის მაგიერად“. საბრალო „ბობ“, უკანასკნელ ჯამაგირის დროს მას გროშები არ ეყო შეეძინა სადარბაზო ბარათები, რომლის ტექსტი მას წარმოედგინა ასე: „ელექტროტექნიკი კლიუევი“.

განა კლიუევი ერთად-ერთი მაგალითია მეშინაობისა? გვეკითხება ის პუტილოველი კომკავშირელი, რომელმაც დახატა „ბობი“-ს პორტრეტი და თვით უპასუხებს: — არა და არა, ათასჯერ არა! კლიუევის მსგავსნი ასობით მოიპოვებიან.

სწორედ ამ კლიუევის შესახებ დასწერა მაია კოვსკიმ ლექსები: „ის იყო ვანია, მაგრამ პარიზელთა გემოვნების მიხედვით მას დაირქვა „უან“-ი.

კიეველი კომკავშირელი ქალი იწერება: „ყველაზე დაავადებულ და გახრწნილ ელემენტებად კომკავშირელთა შორის უნდა ჩაითვალონ ისინი, რომლებმაც ნეპმანების, საღებავებით, შეღამაზებულ ქალიშვილებთან დაიწყეს სიარული. როცა შეეკითხებით ამა თუ იმ კომკავშირელს: „რა გაინტერესებს, ან რა მოგწონს იმ ქალისა?“ — იგი გიპასუხებენ: „პირველ ყოვლისა მას აქვს მეტად ნაზი და სანდომიანი ხმა, როცა სახლში ესტუმრები რბილ სავარძლებში ჩავსვამენ, ის კი თავისი სათნო თითებს უცნაურად აათამაშებს როიალის კლავიმებზე და ისე მომხიბლველად დაუკრავს რომ... მარტო მისი მშობლების მიერ თავაზიანი მიღება რათ ღირს! ყველაფერი ეს ხდება ქალიშვილის საპატივცემლოდ! მუშებში კი იშვიათია, ან სულ ვერ შეხვდებით მსგავს მიღებას! ბოლოს-და-ბოლოს, ან რა საინტერესოა მუშა-ქალზე ჯვირისდაწერა, მით უფრო კომკავშირელზე... ეს, ჩემის აზრით, სისულელეა და მეტი არაფერი!“

მოსკოველი კომკავშირელი შემდეგნაირად ახასიათებს ჩვენს ახალგაზრდობაში შემჩნეულ მეშინურ ტიპებს: „ახალგაზრდობის საგრძნობ ნაწილში სხვა დანარჩენ მოთხოვნილებებთან შედარებით

¹⁾ ყველა მაგალითები ჩვენს მიერ ამოღებულია გაზეთ „კომსომოლსკაია პრავდა“-დან.

უმთავრესი ადგილი ტანისამოსის შეძენის სურვილმა დაიჭირა. ამ ახალგაზრდობამ შექმნა გარეგანი. ბრწყინვალა ზიზილ-პიპილობის კულტი. ესენი მაღლიდან დაჰყურებენ თავიანთ ძმა-ბიჭებს... „რასაა რომ ჩიჩქნით იქა?“ — ეუბნებიან ისინი იმ ამხანაგებს, რომლებიც გართულნი არიან სწავლითა და თვითგანვითარებით. „შეჰხედეთ რა ლამაზად ეცხოვრობთ ჩვენ და რა ლამაზ ქალებში ეტრიალებთ!“ — ო გაიძახიან ისინი. ასეთ მხერგებსა და იაფფასიან ზიზილ-პიპილობას ეს აშოკნი ითვისებენ კინოებიდან, სადაც ისინი სულგანაბული თეატრის ადევნებენ არისტოკრატიულ ფენებიდან გამოსულ, სიყვარულის გმირის თავბრუდამხვევ ტრიუკებს. მათ უმიზნო ტრფიალების შედეგებს.

კიდევ ერთი პორტრეტი იმავე საზღვარგარეთელ კინო-ხალტურის მოყვარულთა გალერეიდან — ლენია დერგალენკო ან „გარრი პილ“ — არის ახალგაზრდა ჩამომსხმელი მუშა „წითელ ქარხნიდან“.

თითქმის ყოველდღე, სადილობის დასვენების დროს მის დაზვის ირგვლივ იკრიბება მთელი ჯგუფი ახალგაზრდებისა. საუბარს აწარმოებს „გარრი პილ“. საუბრის თემა გახლავთ: ქალები მუცლის მოშლა, ღამის თავგადასავალი, ქორწილი, ნათლობა და სიმთვრალე.

რისთვის დასჭირდა დერგალენკოს „გარრი პილ“-ის სახელწოდების ტარება?

თურმე ერთხელ ის გასცნობია ოპერის მსახიობ ქალებს, რომლებმაც დერგალენკოს პროფილი შეადარეს გარრი პილისას. რის შემდეგ დერგალენკო ხშირი სტუმარი გახდა კინემატოგრაფიის. გავიდა ხანი და მან ჩამოუშვა ბაკენბარდები. რომლებიც მას პირის დაბანის საშვალებას არ აძლევდა და „ბომონდი“-ს (მისი გამოთქმა) შენარჩუნების მიზნით ის ყოველთვის ცუდად იბანდა პირს. ასე გაგრძელდა წლინახევრის განმავლობაში.

აი ესენი გახლავთ მეშჩანოვის პირწავარდნილი გმირები. მაგრამ ამავე დროს მსხვერპლებიც არის.

ბაქოელი კომკავშირელი ასწერს ერთ ასეთ შემთხვევას. რომელიც ეხება კომკავშირელ ტონიას.

„როგორც მკვირცხლი, სიცოცხლით, სავსე, მხიარული მომჯადოებელი სიცილის პატრონი ქალი, ის იქცეოდა კომკავშირელ ყმაწვილების ყურადღებას. ტონია მოეწონა უჯრედის ყოფილ მდივანს ბორმოტოვს. მაგრამ სამწუხაროდ ამ უკანასკნელს „ბედმა ვერ გაუღიმა“.

რაკი საქმე ასე წავიდა ბორმოტოვმა და მისმა ამხანაგებმა გადასწყვიტეს — ბრძოლისათვის ბრძოლითვე ეპასუხნათ. ახალგაზრდობაში გავრცელდა ცუდი ხმები: — „ტონია მეძავია! ის მკლავგაყრილი მიყვებოდა ცოლიან კაცს (გესმით, ცოლიანს!). კინოში დადის ამა და ამასთან!“

იმ ობიექტულურ ქორებისა და მითქმა-მოთქმის ნიადაგზე, რომ თითქოს ტონია „კინოში დადის ვიღაც ცოლიან კაცთან“, მას არ

ღებულობენ პარტიაში და ყოვლად დამამცირებელ საშვალეებს მიმართავენ მის წინააღმდეგ.

ასეთ მაგალითების მოყვანა შეიძლებოდა ათობითა და ასობით. მაგრამ უამისოდ ჩვენს წინ გაიარეს მთელმა საინტერესო პორტრეტთა წყებებმა. ყველა ესენი ამოღებულია ცხოვრებიდან და შესრულებულია ისევ კომკავშირელების მიერ. ესენი რომ ერთეულები იყვენ, მათი დახატვა დროს დაკარგვა იქნებოდა. მაშინ არც თვით მათი პორტრეტების დამხატავი ამხანაგები შესძლებდნენ ფერების ასე შეხამებას. აქ იხატება ტიპი და არა შემთხვევით „ინდივიდუმი“.

მართალია, „ელექტრო-ტეხნიკი“ ეანის ტიპი არ გამხდარა ბატონ-პატრონი ჩვენი ახალგაზრდობისა. ის ვერ აძლევს მიმართებას ჩვენს საზოგადოებრიობას. მაგრამ მას ჯეროვანად უნდა მივხედოთ. მას უნდა შევებრძოლოთ როგორც ჩვენს ყოველდღიურობაში. ისე ლიტერატურასა და კინოში.

სამწუხაროდ უნდა აღინიშნოს, რომ ჩვენი ლიტერატურა წინააღმდეგობაზე უფრო მის გავლენის ქვეშ მოქცევის ამჟღავნებს.

ახლო წარსულში საკმაოდ თვალსაჩინო „ახალგაზრდა პროლეტარული პოეტი“ — მოლჩანოვი გამოვიდა თვისი ლექსებით, რომელმაც დარიბულ სტრიქონებში გადმოგვიშალა „ელექტრომექანიკის ეანის“ ცხოვრების ფილოსოფია.

თვით ეს „ეანი“. ივანე მოლჩანოვი, ეუბნება თავის სატრფოს. რომელიც „ძალიან ულამაზო გახდა თავის ცისფერ თავშალში“:

მე, მშვენიერო, ეხლა სხვა მიყვარს.
 ის ლამაზია, კდემამოსილი.
 მას მკერდი მოაქვს სავსე სიცოცხლით —
 რაგინდრაფერი ფარჩით არის ტანშემოსილი.
 მას ძლივ-ღა უდგას
 სახეში სისხლი.
 ხელი წვრილი აქვს —
 თითები კი — თითქოს გამხმარი.
 მაგრამ —
 გაუვალ წამწამთა ქვემოთ
 სწრაფად გადარბის ორი მდინარე,
 ის კეკლუცობით ვერ იამაყებს.
 მაგრამ ქალურის, უხვი ალერსით
 არი მდიდარი
 და შემკობილი...
 აელვებული დაისის ცეცხლში
 ულამაზესად არის შობილი.
 მე ამ მმეტყველი მდინარის პირად
 ახალ სიმღერით გულსა ვახარებ
 და იმ, მდიდრულად
 მორთულ-მოჩითულს —

წინანდელ გზნებას ისევ ვაბარებ.
 ჩვენ დრომ გაგვყარა,
 ჩვენს შორის გაჩნდა სულ სხვა საზღვარი,
 მე — შემაყვარა
 ვილაც უცხო, უახლოესი კი —
 ჩემთვის გახდა შორეული და უჩინარი.
 ალბათ მეტყვიან:
 — სდგებარ ნაპრალზე —
 საცაა უფსკრულს სულ მიჰფარდები.
 იქნებ, შენც კარგო გა და გ ე ა რ ე ბ ა დ —
 ვაი თუ მართლაც
 მოგეჩვენოს ჩემი განცდები!
 დე, ასე იყოს!..
 რა გაეწყობა, —
 დღე არის მშვიდი...
 ეს გზა მე მაინც უცნაურად რად მომეჩვენა!
 ვინც დაიღალა — მას აქვს უფლება —
 მდინარის პირად, რომ მოისვენოს.
 მიჯალ ნაკადთან...
 მივალ კლდეებზე —
 სიმაღლეებით სიერცეებს, რომ გასცდა —
 ვისვრი უცნაურს — მკერდში დამაოხრელს
 ფიქრებს და განცდას.
 წელთა ქრილობის,
 უკუღმართობის მოსაგონებლად
 რისთვის დამქონდეს იარებით მკერდი დახრული.
 მე ამ მშვიდსა და ელვარე ცის ქვეშ
 მინდა სიცილი
 და ს ი ყ ვ ა რ უ ლ ი!

ამ სტრიქონებში „პროლეტარული პოეტი“ მოლჩანოვი, აწეული ხმით ანვითარებს რევოლუციონურ ამბებით დაჩრდილულ ფილოსოფიას, რომელიც ეხლა აცოცხლებს მეშჩანინს.

დააკვირდით იმას, თუ როგორ თვალსაჩინოდ აყენებს და ხაზს უსვამს ეს „პროლეტარული პოეტი“ ჩვენთვის სრულიად უცხო ჰანგებს თავის პოეზიისას.

მეშჩანინი „დაიქანცა“, ამიტომ მას „უფლება აქვს დაისვენოს“, მაგრამ სხვაგან კი არა, თუ არა უსათუოდ „მშვიდ მდინარესთან“. მას ეხლა „სხვა უყვარს“ — ის, რომელიც „ლამაზიც“ არის და თან „მდიდარიც“ და ამავე დროს სწორედ ის, „რომელიც დაბადებულია დაისის ელვარების ქვეშ“. მთელი ეს ბოდვა, მთელი ეს ხაზგასმული ტრფიალება უცხო და მტრულისადმი, ამავე დროს თვით შეყვარება, რომელიც პოეტურად გამოსახულია „განცდებით“ — არის არა აპროპრიანი მეშჩანობა, არამედ „ს ა კ ვ ი რ ვ ე ლ ა დ წ კ რ ი ა ლ და მ ა ლ უ ლ ი ფ ი ქ რ ე ბ ი“.

ეს ლექსი უეცრად ამოხეთქილი „სულის ძახილი“ კი არ არის, არამედ ის გახლავთ განსაზღვრულ სოციალურ ფენათა დაკვეთის ნიმუში. როგორცა სჩანს საბჭოთა მეშჩანობას შეუძლია მისცეს „დაკვეთები“ და ისიც არა სხვა ვინმეს, არამედ აუცილებლად „პროლეტპოეტს“.

ჩვენ ხაზს ვუსვამთ იმ გარემოებას, რომ მოლჩანოვი შემთხვევით ამოხეთქილი კი არ არის, არამედ წინ გაქცეული პოეტია.

ის ჩვენს ლიტერატორთა წრიდან არ არის დაშორებული. მოლჩანოვმა გვიმღერა აწეული ხმით; ის იაფფასიანი მოტივი, რომელიც ძალიან ხშირად წამოცდება ხოლმე ჩვენს ერთ, თუ უნიჭიერესს არა, ყოველ შემთხვევაში ნიჭიერ ახალგაზრდა პოეტს — უტკინს. თანდათან უფრო ძლიერად გაისმის მის ლექსებში მოკრძალება, ალბათ, იმის შიშით, რომ უხეში რამე არ წამოიშვოს — სიფრთხილის ნაცვლად. რალაც ლმობიერსა და ქედმდებლობას იჩენს სწორედ იქ, სადაც საჭიროა კლასობრივი სიძლიერისა და მძულვარების ძლიერი ხმა.

ჩვენ, რომლებმაც გავიარეთ თოვლი, ბუქი,
დავინახეთ სიკვდილი და ბოლი ქუფრი.
გვინდა ტრფობა, ალერსი და ცეცხლის შუქი
გაცილებით სხვებზე მეტი, სხვებზე უფრო.

(უტკინი).

ამის საწინააღმდეგოდ რაიმეს თქმა ძნელია, ტრფობა და ალერსი მშვენიერებაა, მაგრამ ნუთუ გადამეტებული არ არის „სიყვარული და სიკეკლუცე“ მაშინ, როცა, მაგალითად, კანტონში რამდენიმე შეზოკილ კომუნისტებს ნავთის ასხამენ და ცეცხლს უკიდებენ? ან საიდანაა ასეთი დამაჯერებლობა იმისა, რომ ეს „თოვლი და ბუქი“ იყო წარსულში და მომავალში მას აღვლილი არ ექნება?

უტკინის პოეზიაში დიდი პოლიტიკური ამბები იშვიათად პპოულობენ გამოძახისს. ის ერთხელ გამოეხმაურა ინგლისელ მემალაროეთა გაფიცვას, მაგრამ საკითხავია, როგორ და რა ხმით გამოეხმაურა ის?

კარგია, როცა მკერდით ატარებ
ხალისით ნუგეშს,

თუ სახლში არის — ცეცხლი და პური,
დაცარიელდა ჩემი სახლ-კარი

თანაც ბაღჩებიც ცარიელია

არაა არს შინა — წინანღებურად,

ბრმაა ოჯახი —

ბაღია — ბაღები.

დიდი ხანია, ვით სიხარული, მე აღარ მესმის

სურნელებანი სიმშვიდის — ღვინის,

და გაზაფხულზე მზიარულ აპნგებს

აღარ იმღერის მოღლილი ცოლი.

სამგლოვიარო ტანისამოსში
რა საჭიროა ღვინი. ღრეობა —
ან დაუაროთ — ტუ-სტეპ, ტუ-სტეპ!

ამ ლირიკულ ჰანგებით ამღერებს პოეტი უტკინი ინგლისელ მაღაროელ მუშას. მაგრამ მისი სახეები ჩვენ უფრო გვაგონებს მშვენიერ პეიზაჟებს. არისტოკრატიულ „მგოსნების“ მიერ გადამღერებულ ჰანგებს „ზღაპრულ ნაპირებზე მობინადრე მწყემსისა და კრავების შესახებ“. ვინემ სიმშლითა და ბრძოლებით გაშმაგებულ მაღაროელის სიმღერას.

თქვენ გინდათ გაიგოთ, თუ როგორც ცხოვრების ჩვეულებრივად ინგლისელი მაღაროელი? ამაზე ადვილი არაფერია. წაიკითხეთ უტკინი. ჩვეულებრივად მაღაროელი ცხოვრობს ბალით შემორტყმულ სახლებში. იქ ის ეწაფება ღვინოს, რომელსაც თან ატანს სიმშვიდის სურნელებას, ეს კი ხდება მაშინ, როცა მისი ცოლი მხიარულად მღერის ცეკვას ტუ-სტეპს. მართალია, მთელ ამ იდილიას ადგილი ჰქონდა გაფიცვამდე, ეხლა კი ბალი „ცარიელია“ და „ბრმაა“. ცოლი არც მღერის. არც ცეკვავს. მაგრამ საკითხავია, რომელმა ეშმაკმა შთააგონა ინგლისელ მემალაროეს, რომელიც შეეჩვეოდა ღვინოს და სიმშვიდის სურნელებას ყლაპავდა. წასულიყო გაფიცვების მოსაწყობად, რათა დაერღვია ეს ნანატრი ოჯახური იდილია? — ალბათ იკითხავს განცვიფრებული მკითხველი, მაგრამ, სამწუხაროდ, პასუხს ვერ ეღიროება.

ინგლისელ მაღაროელთა ცხოვრების ამ სურათების შემდეგ მიდის რევოლიუციონური სტრიქონები იმის შესახებ, რომ კარგი იქნებოდა გეორგისათვის „მოეჭრათ წვერიცა და თავიც“. მაგრამ ეს „შუროსგება“. ეს სისხლის ალება არ არის სათანადოთ დასაბუთებული და ამიტომ ის ყალბია, არ არის დამაჯერებელი. რა უსამართლობაა? რატომ უნდა შეეჩვეოდეს ამ ღვინოს და რატომ არ უნდა ჰქონდეს უფლება გეორგისაც, ინგლისელ მაღაროელთა მსგავსად, იყნოსოს „სურნელება სიმშვიდისა და ღვინისა“?

არც სხვა მწერლებსაც აქვთ საქმე რიგიანად. მაგალითად, შემთხვევითი არ არის ის მოვლენა, რომ სამმა მწერალმა, რომლებიც მოწადინებულნი იყვნენ, მხატვრულ სახეებში მოეცათ უარყოფითი მხარეები (ასეთები კი უამრავია) ჩვენი ახალგაზრდობისა, დაგვიხატეს თავიანთი ტილოები ან მესჩანური თვალსაზრისით (რომაცონი, გუმბილევსკი) ამ მეშინაობისკენ გადახრით (შალაშკინი). ყველაზე წინა რიგებში სდგას და წინ მისწრაფვის ამ შემთხვევაში პანტელეიმონ რომანოვი, რომელიც წინააღმდეგობის შესახებ უწყობდა რევოლიუციონერებს. ეხლა კი პირიქით იქცევა — მეშინაობისათვის სწერს რევოლიუციონერების შესახებ. მისი მიმართულება და დასაყრდენი წერტილი თვალსაჩინოდ გამოაშკარავდა და მის ვერა ამწნევენ მხოლოდ ისინი, რომლებსაც არა სურთ ის დაინახონ.

ეხლა კი გადავიდეთ საბჭოთა კინემატოგრაფიაზე. უდავოა, რომ კინო, რომელიც მხოლოდ რ. ს. ს. რესპუბლიკაში თავის ქსელში ატა-

რებს 170 მილიონ მაყურებელს წელიწადში. ჩვენს დროში უეჭველად აქვს უალრესი აღმზრდელობითი მნიშვნელობა მასების რევოლუციონურად აღზრდისათვის. მართალია, კინოს ეს შეუძლია, მაგრამ სამწუხაროდ ის დღეს ამას ვერ ასრულებს. რატომ? უწინარეს ყოვლისა იმიტომ, რომ ჩვენს კავშირში მომქმედ ფილმების 70 პროცენტი შემოტანილია საზღვარგარეთიდან, ისინი წარმოადგენენ ბურჟუაზიულ კინო ხალტურას და აკმაყოფილებს მხოლოდ საბჭოთა მეშჩანობის გემოვნებას.

გვეტყვიან: ეს დანაშაული კი არ არის, არამედ ცოდვაა ჩვენი კინემატოგრაფიისაო. დაუშვათ, თუნდა აგრე იყოს, მაგრამ მაინც ამ შეფასების გარეშე, ანგარიში უნდა გაეწიოს ამ ფაქტს და მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული ამ სურათებისაგან გამოწვეული გამორჩენილი გავლენა ჩვენი ახალგაზრდობაზე და საბჭოთა კავშირის მშრომელებზე. ჩვენში მომქმედი ყველა საზღვარგარეთელი ფილმები ასრულებენ ჩვენი ქვეყნის მშრომელთა მასებში საუკეთესო პროპაგანდისტების და აგიტატორების როლს, რომელებიც ხელს უწყობენ მეშჩანების გავლენის გაფართოებას ჩვენს საბჭოთა საზოგადოებრიობაში.

ცხადია, ობიექტიურ პირობებს (ჩვენი უკულტურობა, ტენიკურად ჩამორჩენილობა) თავს ვერ დააღწევთ განსაკუთრებით მაშინ, როცა ამ მოუმწიფებელთა რიცხვს თითონვე ეკუთვნი. ჩვენის აზრით, აქ მანც ბევრია დამოკიდებული ჩვენს კინემატოგრაფიაში მომღვავეთა კადრებზე. მოვიყვანოთ ერთი პატარა, მაგრამ დამახასიათებელი ფაქტი. საფრანგეთში გამოუშვეს ფილმა „ბავშთა ზეიმი“ — შედარებით სენტიმენტალური, საინტერესო, და რაც მთავარია, იდეოლოგიურად არა ზიანის მომტანი და მავნე. ძალიან კარგი. ჩვენმა კინემატოგრაფიის ხელმძღვანელებმა შეიძინეს ის და ჩამოიტანეს მოსკოვში. ფილმა მოხვდა „საპრაკატო განყოფილებაში“. საჭირო იყო რეკლამა, მაგრამ საინტერესოა, როგორ ხდება რეკლამის მოგვარება? უწინარეს ყოვლისა ფილმის უცვლიან სახელწოდებას. ოქტომბრის დღეების ზეიმის დროს ამ ფილმამ „ბავშთა ზეიმის“ ნაცვლად სათაურად მიიღო „მეორედ ქორწინება“. თვით ფილმის სახელწოდება ადასტურებს მის მიმართულებასა და დანიშნულებას. ესეც ცოტაა. აფიშებში გამოჩნდა მრავალმნიშვნელოვანი განცხადებები: „16 წლამდე — ბავშვები კინოში არ შეიშვება“. რატომ? საიდან მოიტანა საბჭოთა კინომ ბავშვზე ასეთი მოულოდნელი მზრუნველობა? დამშვიდდით, ბავშვები აქ არაფერ შუაში არ არიან. აქ ბავშვებზე კი არ ზრუნავს საბჭოთა კინო, რადგან ბავშვებს თამამად შეუძლიათ უყურონ ამ ფილმს. არამედ მეშჩანებზე, რომლებსაც დიდ დაპირებებს აძლევს ვრცელი წარწერები. აქ განსაზღვრული ანგარიშია. იქნებ გაჰკრას „კბილი“? (მართლაც ასე ხდება! იმისათვის, რომ საბჭოთა კინომ ყოველგვარ იქვეებისა და ყოყმანის გარეშე დააინტერესოს ის ფენა, რომელიც მას მიზანში აქვს ამოღებული და რომლის გემოვნების დაკმაყოფილებასაც ის ცდილობს — ის მიმართავს ასეთ ხერხს. აფიშაზე ჰხატავენ ქალის

თავს, რომლის მსგავსს შეღებულ ტუჩებით ხშირად წააწყდებით ტვერის ბულვარში.

ეს უმნიშვნელო შტრიხია, მაგრამ არა შემთხვევითი. ეს მაჩვენებელია იმისა, თუ რამდენად კეთილსინდისიერად ასრულებენ კინემატოგრაფიაში მომუშავენი მეშჩანების სოციალურ დაკვეთას.

მაგრამ ამავე დროს ხომ არის საბჭოთა სურათებიც? ცხადია, რომ არის! ისინი ნელნელა ცდილობენ ჩვენი ეკრანიდან საზღვარგარეთელ სურათების გაძევებას, მაგრამ არა ხალტურისას საერთოდ. ჩვენი სურათების დიდი უმრავლესობა კეთდება იმავე საზღვარგარეთელ სურათების მიხედვით, ან მცირეოდენი განხრით. ვისაც ეს არა სჯერა, მიბრძანდეს და ნახოს სურათი: „ცოლი“, „შხამი“, „მისტერ ლოიდის რეისი“, „ქალის გამარჯვება“ და სხვ.

ალბათ გვეტყვიან: საბჭოთა კინემატოგრაფიამ უნდა გადალახოს მეშჩანების უდიდესი წინააღმდეგობა, რომელიც გვაწვება ჩვენს სცენარისტის, რეჟისორისა და აქტიორის სახით. სრულიად სამართლიანი შენიშვნაა. მაგრამ ლაპარაკიც სწორედ იმაზეა, რომ უკეთესი დაკინახოთ და ძლიერად უკუვაქციოთ ეს წინააღმდეგობა. და არა ტყვეთ ჩაგვარდეთ მეშჩანობას, გავხედეთ ნებისთი თუ უნებლიეთ მისი გავლენის გამტარებელი.

ავიღოთ მუშათა კლუბები, რომლების ეკრანიდან ძალიან ხშირად გამოდიან მასების წინაშე ძველი ბურჟუაზიული თეატრის ნარჩენები, რომლებიც ჰყვებიან მსმენელთა წინაშე, რაღაც მეშჩანურ, რევოლიუციონურ ეპოქამდე არსებულ „უმორისტულ“ შაირებს, ამავე დროს ასრულებენ ბოშურ სიმღერებს, ანდა სხვა „სენსაციურ ამბებს“ როგორცაა, მაგალითად, „პატივცემულ საზოგადოების“ წინ ჯიბიდან ცხვირსახოცის ამოცლა?

ჩვენი სატირიული ჟურნალები, რომლებიც საბჭოთა მეშჩანობაზე აქვს ორიენტაცია აღებული და რომელიც, თითქმის, იქნებთება, იძულებითი მეშჩანური იდეოლოგიით?

გვეტყვიან: ჩვენს პოეზიაში მეშჩანურ ნაკადის გარდა არის ბრძოლაც ამავე მეშჩანებისადმი მიმართული (ბეზიმენსკი, მაიაკოვსკი). გარდა „ცოლი“ ს. „მისტერ ლოიდის რეისი“-ის და სხვ. „შხამების“ გარდა, ჩვენ მოგვეპოება „ჯავშნოსანი პოტიომკინი“. „დედა“, „პაროზელი მეწაღე“, ამავე დროს ძველი ბურჟუაზიული თეატრის ნარჩენებს გარდა ჩვენს გვაქვს მუშათა კლუბები, ჯანსაღი დადგმები. მართალია, ამიტომაც არის, რომ ჩვენ უკვე მეთერთმეტე წელია, რაც ვცხოვრობთ საბჭოთა რესპუბლიკაში და არა შეზღუდულ მეშჩანურ პირობებში. მაგრამ სწორედ ამიტომ უნდა იქნეს გავლენიანი (თეორეტიულად და პრაქტიკულად) უფრო თვალსაჩინო საზღვარი მეშჩანობისა და ყალიბობის პროცესში მყოფ ახალ კულტურას შორის უნდა ავმართოთ ტალღების მკრელი (Волнорез), რომელიც გაყოფს მეშჩანობის მღვრიე ტალღებს ახალ მოზღვავებულ ყოფისა და კულტურულ, წმინდა კლასიურ იდეოლოგიის ტალღებისაგან.

როგორ უნდა მოვახერხოთ ეს?

უწინარეს ყოვლისა მეშანობის წინააღმდეგ აქტიურ ბრძოლით, განსაკუთრებით ლიტერატურისა და კრიტიკის ფრონტებზე. აქ საჭიროა ჩვენი პოეტების, ბელეტრისტებისა და კრიტიკოსების მხრივ უდიდესი აქტიობისა და მოღვაწეობის გამოჩენა, მათ უნდა განდევნონ მანვე ელემენტები იდეოლოგიურ პოზიციებიდან და უნდა გასწმინდონ მასები ცუდად მომქმედ გავლენისაგან.

მიუხედავად ამისა ლიტერატურულ შეტევას ნაკლებად აქვს ადგილი. მეშანობა საფუძველშივე გამოიყვანა პირადისა და საზოგადოებრივის სპეციფიურ კავშირის ფორმათა მიხედვით, პირადობის სიქარბე (კოლექტივისაგან დამოუკიდებლად) ამოძრავებს მას. განსაზღვრული წრე მისწრაფებათა (პირადი), ვიწრო საზოგადოებრივი ჰორიზონტი ახასიათებს მას.

შევეცადოთ კონკრეტულად დავასურათოთ ის გარემოება, თუ როგორ ეფლობა მეშანობის ქაობში ის ჩვენი ახალგაზრდები, რომლებიც ჩვენ დავახასიათეთ ზემოდ. ჩვენი საუბარი განსაკუთრებით ეხება მუშათა, საბჭოთა ახალგაზრდობას და არა მის მეშანურ სექტორს, რომელიც ისევ მოთავსებულია ძველი ტრადიციების ნაქუქში და რომელსაც თავი ვერ დაუღწევია მისი გავლენისაგან.

დავაკვირდეთ იმ ცხოვრების მოკლე მანძილს, რომელიც უნდა გაეგვლო ბოროტ კლიუეებს; მუშა, კომკავშირელი მხოლოდ იმიტოდ არის, რომ ის გამხდარიყო „ელექტრო-ტექნიკი ქანი“.

კლიუევი მიდის პოლიტსკოლაში. აქ კლიუევი მისთვის მეტად საინტერესო საკითხების პასუხის ნაცვლად ისმენს მეტად მოსაწყენ, „კაზიონურ“ მოხსენებას. რომელიც წარმოადგენს ფერმკრთალ სურათს. ანარეკლს იმისას, რასაც ადგილი აქვს მის ყოველდღიურობაში.

პოლიტსკოლა ველარ წვრთნის მის ახალგაზრდულ, აფეთქებულ აზრებს. პირიქით, ის აძინებს მას მოხსენების ნელი ჩურჩულით. ხელმძღვანელმა ვერ შესძლო თავი მოეყარა სასიცოცხლო საკითხებისათვის, რომლებიც აინტერესებდნენ და აღელვებდნენ ახალგაზრდას. მან ველარ შესძლო ამ უკანასკნელის წინ წაწევა და დაინტერესება. კლიუევიც ექცევა პოლიტსწავლებას, როგორც აუცილებელ მოვალეობის მოხდას და ის იძულებულია კვირაში ერთი დღე „შესწიროს“ პოლიტსკოლაში სიარულს.

ახალგაზრდა მიდის კრებაზე. აქაც ისმენს საანგარიშო მოხსენებას, რომელიც არსებითად არაფერს ეუბნება მის სულსა და გულს, რადგანაც მას თითონ არ მიუღია მონაწილეობა ამ მუშაობაში. მოსწია თითო რროლა პაპიროსი. გაემასხარა გვერდით მსხდომთ, ერთიც ლაზათიანად დაამთქნარა. — არა, ძლიერ მოწყენაა აქ. უკეთესია კინოში წავიდეთ! — ფიქრობს ის.

და აი, ის უკვე კინოში გახლავთ. სადაც ყველაფერი მოძრაობს, სადაც ყველაფერი ყურადღებას იპყრობს, თან ლამაზად არის მორთული. მაგრამ სურათი, რომელიც მის წინ მიდის, ისე შორსაა მისი ცხოვრების ყოველდღიურობისაგან, როგორც საუბარი პირველყო-

ფი ლკომუნიზმის შესახებ. სწორედ ასეთ სურათების შესახებ სწერდა მაიაკოვსკი:

... ჩვენს
 ყოველდღიურ
 მძიმე ყოფიდან,
 მიაფრენს
 სადღაც
 სხვა სიცოცხლისკენ.
 აღარ არიან
 იქ არც ვანკები
 და არც პეტკები,
 არიან მხოლოდ
 მარტო ჟანები,
 მარტო კეტები...
 ცხოვრობენ
 სხვადასხვა
 ტურფა - ქალაქად:
 ძარცავენ —
 ამბობენ:
 „მერსი. მოსიე!“
 აუბატურებენ
 მაინც ეტყვიან:
 „პარღონ მაღამ!“

მუშა. კომკავშირელი კლიუევი თანისთან თითონ ჰბაძავს „ჟანს“ და „ბობს“. ყოველ შემთხვევაში ასე უფრო ლამაზია. ეს ხდება იმიტომ, რომ ჩვენმა დაინტერესებითი სისტემამ ვერ მოაქცია ყმაწვილი თავის გავლენის ქვეშ. ვერც პოლიტკოდნის სკოლამ, ვერც საზოგადოებრივმა დატვირთვამ. ვერც კინომ. ვერც ლიტერატურამ, ვერც დაინტერესეს ის. — ჩვენ მხედველობაში გვაქვს არა მასიური ზოვლენა, არამედ ტიპიური. შემთხვევითი ელემენტი, რომელიც ვერ ჩაეზა ჩვენს გარშემო გაცხოველებით წარმოებულ მუშაობაში და ამ უდიდეს აღმშენებლობაში, რომელიც სწარმოებს ჩვენს ირგვლივ. სწორედ ამან გამოიწვია ბორის კლიუევის „ელექტრო-ტენიკ ჟანად“ მონათლვა. ეს მაგალითი ნათელჰყოფს იმ გარემოებას, რომ მეშინა-ნობის პრობლემა მკიდროდ არის დაკავშირებული ჩვენი პარტიისა და საბჭოთა პრაქტიკის ძირითად პრაქტიკასთან.

ბოლოს და ბოლოს ამ პრობლემის გადამჭრელი არის საბჭოთა მუშური დემოკრატიის ამოძრავება და გაშლა, ე. ი. სოციალისტური აღმშენებლობაში ახალ-ახალი ფენების ჩაბმა.

მისი გადამჭრელი არის ჩვენი ფილმების შინაარსის გამოცვლა. კადახალისება კლუბებში წარმოებული დაღმებისა და სატირულ ჟურნალებისა.

დაბოლოს მისი გადამჭრელია ძლიერი და თანდათანობითი შეტევა ძველ მეშინაურ ტრადიციებისადმი, რომლებიც გვაწვებიან ახალ-ეკონომიურ პირობებისა და ინტელიგენციის ბანაკიდან და რომ-

ლებიც ალაგ-ალაგ არღვევენ ჩვენს იდეოლოგიურ ფრონტს და ოდნავ შესამჩნევად იპარებთან ჩვენს რიგებში.

უკანასკნელ ხანებში ჩვენში ლაპარაკია „მებრძოლ მეშჩანობის“ შესახებ“. მაგრამ მეშჩანობა დიდი ხანია უკვე რაც მოკლებულია ბრძოლის უნარს. დიდი ხანია მან შესწყვიტა იარაღის უღო-რუნი. ჩვენ პირობებში ის თითქმის შეუძნეველია, მაგრამ ამით იმი-თქმა კი არ გვინდა თითქოს ის საფრთხილო არ იყოს. მეშჩანობა მანევრებს არ აკეთებს. ის პირისპირ არ გვებ-მება. ის მიმართავს მეორე ხერხს, იპარება ჩუმად ჩვენს ფენებში და შეუმჩნეველად თავ-ზე გვახვევს თავის გამხრწნელ გავლენას.

ლაპარაკი მებრძოლ მეშჩანობის შესახებ. უმთავრეს შემთხვევაში მაჩვენებელია იმისა, რომ ბევრს არძალუძს შეებრძოლოს ამ მეშჩანობის გამხრწნელ გავლენასა და მის მოძველებულ ტრადიციებს.

ჩვენი კომუნიტური, შორსმჭვრეტელი თვალი უფრო უნდა ხე-დავდეს ნელის ნაბიჯით შემომტევ მეშჩანობის მღვრიე ტალღებს.

რადგან გამარჯვებულ და სოციალიზმის მშენებლობაში ჩაბმულ პროლეტარიატის ნადვილი კულტურის განვითარება წარმოუდგენე-ლია დღევანდელ პირობებში მეშჩანობის წინააღმდეგ თავგანწირული ბრძოლის გარეშე.

თარგმანი პოლიო აბრამიასი.

მოზარდები საქართველოს მრეწველობაში, მათი ჯანმრთელობის და საუოფაცხოვრებო პირობები

მრეწველობის ზრდასთან და გაფართოებასთან ერთად იზრდება მოზარდთა რიცხვი ჩვენს მრეწველობაში: ამიტომ ჩვენს წინაშე სდგას ამოცანა მოვამზადოთ სათანადო კვალიფიკაციის მუშა-ხელი ჩვენი მრეწველობისათვის. ამასთან დაკავშირებით საჭიროა ვიზრუნოთ აგრეთვე მოზარდთა ჯანმრთელობისათვისაც. სათანადო ორგანიზაციებმა უნდა გამოიყვანონ მთელ რიგ კონკრეტული ღონისძიებანი როგორც მოზარდთა, ისე მთელი ახალგაზრდობის ჯანმრთელობის გასაუმჯობესებლად.

კომკავშირი ჯანმრთელობის ორგანოებთან ერთად ყოველწლიურად ატარებს მუშა-მოზარდების საყოველთაო-საექიმო შემოწმებას. რაც იძლევა საინტერესო მასალებს მოზარდთა ყოფა-ცხოვრების და ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ. მუშა-მოზარდების საექიმო შემოწმება მთელ საქართველოში პირველად ჩატარებულ იქნა 1925 წელს და ეს შემოწმება გაიარა 1997 მოზარდმა. მეორე საექიმო შემოწმება ჩატარდა 1927 წელს, რომელიც გაიარა 2691 მოზარდმა. არ შეიძლება ვთქვათ, რომ ამ შემოწმებაში გატარდა ყველა მოზარდები. მაგრამ მაინც მოზარდთა დიდი უმრავლესობა გატარებულ იქნა საექიმო კომისიებში; ამიტომ ამის დამიხედვით შეიძლება გამოვიყვანოთ ერთგვარი დასკვნები მრეწველობაში მოზარდთა განაწილების შესახებ. მათი ყოფა-ცხოვრების და ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ.

2691 შემოწმებაში გატარებულ მოზარდთა შორის იყვნენ ეროვნების მიხედვით: ქართველები — 1637 — 57.1%, სომხები — 567 — 21.0%, რუსები — 441 — 16.4%, და სხვა ეროვნებები, როგორც მაგალითად, ებრაელები, ოსები, ბერძნები, პოლონელები, ასურელები, თურქები და სხვა — 146 — 6.5%. როგორც ვხედავთ, მრეწველობაში დაბანდებულ მოზარდთა შორის უმრავლესობას ქართველები შეადგენენ. ეს შეფარდება მაზრების დამიხედვით იცვლება სხვადასხვანაირად, მაგალითად, ქალაქ ტფილისში ქართველები შეადგენენ 42%, სომხები — 31.3%, რუსები — 20%; ქუთაისის მაზრაში ქართველები შეადგენენ 90.4%. როგორც ამ ციფრებიდან სჩანს ყველა ეროვნების მოზარდები ნაწილდება მრეწველობაში იმის დამიხედვით, თუ საქართველოს რომელ რაიონში მოსახლეობს ესა თუ ის ეროვნება. მაგალითად, სამთო-მრეწველობაში მოზარდთა უმრავლესობას შეადგენს

ქართველები — 91,6%. ქართველების დიდი პროცენტია აგრეთვე სასოფლო-მეურნეობაში — 83,7%, ქართველების მცირე პროცენტია პოლიგრაფიულ მრეწველობაში ჩაბმულ მოზარდთა შორის — 32,7%; ასეთივე მდგომარეობაა აღმშენებლობაში ჩაბმულ მოზარდთა შორის — 38%. სომეხ მოზარდები ყველაზე ბევრია მადნების დამამუშავებელ მრეწველობაში — 34,6%; ისინი სრულიად არ არიან სამთო მრეწველობაში; რუს მოზარდები უმთავრესად იმყოფებიან პოლიგრაფიულ წარმოებებში — 33,6% და კავშირ-გაბმულობაში — 38,5%; აგრეთვე განსაკუთრებული ყურადღება ჰქონდა მიქცეული მოზარდ ქალიშვილთა ჩაბმას მრეწველობაში. ამჟამად მრეწველობაში ჩაბმულ მოზარდ ქალიშვილთა რიცხვი აღწევს — 461-მდე, რაც შეადგენს — 17,1%. შემდეგში საჭიროა ამ საკითხს მიექცეს ჯეროვანი ყურადღება როგორც იმ ორგანოების მხრივ, რომლებიც უშუალოდ ეწევიან მოზარდთა გაგზავნის საქმეს სამუშაოებზე, აგრეთვე კომკავშირის ორგანიზაციების მხრივაც.

ძირშივე უნდა იქნეს აღმოფხვრილი ის შეხედულება, რომელიც დღემდე კიდევ არის დარჩენილი ახალგაზრდობის ერთ ნაწილში: შეხედულება იმის შესახებ, თითქოს, ქალიშვილი შეიძლება იყოს მხოლოდ მეოჯახე ან კარგი კანტორის მომუშავე და სხვა. ჩვენი ამოცანაა მოვემზადოთ ახალგაზრდა ქალებიდან კვალიფიციური მუშახელი და უზრუნველყოთ ის ამხანაგური დამოკიდებულებით წარმოებაშიც, დავებნაროთ მას თავის სამუშაოს შესრულებაში, იყოს ისიც სამეურნეო ფრონტზე მამაკაცებთან ერთად და ამით დავებნაროთ პარტიას და ხელისუფლებას წარსულის ნაშთებთან ბრძოლაში: ახალგაზრდობა აქ მოწინავე როგებში უნდა იდგეს. კომკავშირის უჯრედი თავის ყოველდღიურ მუშაობაში დაინტერესებული უნდა იყოს ამ საკითხებით და ბრძოლა გამოუცხადოს ახალგაზრდობის ზოგიერთ ნაწილის მხრივ არა ჯანსაღ დამოკიდებულებას წარმოებაში მომუშავე ქალების მიმართ.

შემდეგი საკითხი მოზარდების ჰასაკობრივ შემადგენლობას შეეხება. შრომის ორგანიზაციების და კომკავშირის ორგანიზაციების ხაზი გამოიხატება იმაში, რომ რაც შეიძლება ნაკლებ გაგზავნოს სამუშაოზე მოზარდი 16 წლის ჰასაკის ქვემოთ, რადგან შრომა მეტათ ცუდ გავლენას ახდენს მოზარდის ჯანმრთელობაზე. მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევებში იძლევიან შრომის ორგანოები ნებართვას 16 წლის ჰასაკის ქვემოთ მოზარდების სამუშაოზე გასაგზავნათ. ეს ხაზი საქართველოს მასშტაბით მტკიცეთ არის გატარებული. ამ მხრივ ჩვენ ასეთი სურათი გვაქვს: წარმოებაში მუშაობს მოზარდი 18 წლის ჰასაკის — 765, რაც შეადგენს 28,4%. 17 წლის — 903, რაც შეადგენს 33,5%; 16 წლის — 618, რაც შეადგენს 19,2%; 15 წლის — 325, რაც შეადგენს 12,%; 14 წლის — 103, რაც შეადგენს 4,1%; 14 წლის ჰასაკის ქვემოთ ჩვენ გვყავს მხოლოდ 78 მოზარდი — 2,8%, რომელთა უმრავლესობა ჩაბმულია შინა-მრეწველობაში.

დათვალიერების მიერ მიღებული მასალები ადასტურებენ იმას, რომ ყოველგან ორივე სქესისათვის და ყველა ეროვნებისათვის ერთი

და იგივე მდგომარეობაა. სახელობრ, ყველა მოზარდები ხუთმეტ წელზე ზევით არიან. რაც შეადგენს მრეწველობაში დაბანდებულ ყველა მოზარდების 81%-ს. წარმოების ცალკე დარგების მიხედვითაც მოზარდების პასაკობრივი დანაწილება არ იძლევა თვალსაჩინო განსხვავებას. მაგალითად, 16, 17 და 18 წლის უფროსი პასაკის ჯგუფები მელითონეთა კავშირში შეადგენს — 80,4%-ს, მეტყავეთა — 66,2%, გემო-კვების — 85,2%, სამთო-მადნო — 78%, ხის დამმუშავებელთა — 79,5%, ტრანსპორტზე მომუშავეთა — 83,1% და სხვა. როგორც მოყვანილ ციფრებიდან სჩანს, დღემდე საქართველოს მრეწველობაში მოზარდთა პასაკობრივი შემადგენლობა სათანადოდ არის მოწესრიგებული და მხოლოდ უმნიშვნელო ნაწილი მოზარდებისა — 14 წელზე ქვემოთ — ჩაბმულია მუშაობაში და ისიც შინა-მრეწველობაში.

არა ნაკლებ საყურადღებო და მნიშვნელოვანი საკითხია მოზარდთა ჯანმრთელობის მდგომარეობის საკითხი. ცხადია, რომ იმპერიალისტურ და სამოქალაქო ომების ყველა საშინელებას, შიმშილს, არა წესიერ კვებას, განსაკუთრებით ქალაქად, არ შეეძლო თავისი დალი არ დაესვა მოზარდ თაობის ჯანმრთელობაზე. იმ მოზარდებიდან, რომელნიც საქართველოს მრეწველობაში არიან დაბანდებული, 51% ქალაქის მცხოვრებლებია და მუშა-მოსამსახურეების შვილები, რომელთაც ჯერ კიდევ ბავშობისას მოუხდათ განვლილ საშინელებათა გადატანა. — დანარჩენები საქართველოს სოფლებიდანაა: ამრიგათ, საქართველოს მრეწველობა ჰკრფის მუშათა ახალ ფენებს საქართველოს სოფლებიდან — 49%, რომელთა შორის დღემდე კავშირი არ გაუწყვეტია სოფელთან 46,6%, მხოლოდ 2,4%-ს არაერთარი დამოკიდებულება არა აქვს უკანასკნელთან.

მოზარდთა განათლების შესახებ უნდა ითქვას შემდეგი: მთელ მოზარდთა რიცხვიდან 87% წერა-კითხვის მცოდნეა, მხოლოდ 13% წერა-კითხვის უცოდინარი. ესენი არიან უმთავრესად მეტყავეები, შინა-მრეწველები და აღმშენებლები. აქედან კომკავშირის წინაშე სდგას მეტათ სერიოზული ამოცანა — ჩააბას წერა-კითხვის უცოდინარი მოზარდები სკოლებში და მისცეს მათ სათანადო განათლება: კომკავშირის უჯრედებმა უნდა შეიგნონ, რომ უცოდინარი მუშა იმდენად სასარგებლო არ არის წარმოებისათვის, როგორც წერა-კითხვის მცოდნე და განვითარებული მუშა.

უნდა შევჩერდეთ პროფკავშირებში მოზარდთა მიზიდვის საკითხზე; ჯერ კიდევ ყველა მოზარდები არ ირიცხებიან პროფკავშირის წევრებათ, საგრძნობი ნაწილი მუშაობს დაქირავებით სასოფლო მეურნეობაში და შინა-მრეწველობაში. კომკავშირმა მთელი ძალ-ღონე უნდა იხმაროს მოზარდების პროფკავშირში ჩასაბმელად და დაეხმაროს პროფორგანიზაციებს აწარმოონ მოზარდთა შორის ახსნა-განმარტება პროფკავშირების მნიშვნელობის და მიზნების შესახებ. საექიმო შემოწმებაში განვლილი მოზარდები თითქმის ყველანი პროფკავშირის წევრებია: ეს ამტკიცებს იმას, რომ ქალაქად, განსაკუთრებით კი სახელმწიფო წარმოებებში, მოზარდთა ჩაბმის საქმე პროფკავშირებში სათანადო სიმაღლეზე სდგას. პროფკავშირის სტა-

უის მიხედვით მოზარდები ნაწილდება შემდეგნაირად: ერთ წელზე ნაკლები სტაჟი აქვს 783 მოზარდს, ერთი წლის სტაჟი აქვს 822 მოზარდს, ორი წლის — 517, სამი წლის — 385, ოთხი წლის — 236 და ოთხ წელზე ზევით — 48 მოზარდს. ამ ციფრებიდან სჩანს, რომ მოზარდთა უმრავლესობას (60,3%) აქვს ერთი წლის და ერთ წელზე ნაკლები სტაჟი, რაც აიხსნება, პირველ ყოვლისა, ამ უკანასკნელ წელში მრეწველობაში მოზარდთა არაჩვეულებრივი ზრდით და, მეორეს მხრივ, კომკავშირის მიერ მუშაობის გაძლიერებით პროფორგანიზაციებში: მოზარდები, რომელთაც აქვთ სტაჟი სამ წელზე ზევით, ითვლებიან ტრანსპორტზე მომუშავეთა შორის — 333,3%, აღმშენებელთა შორის — 29,2% და კომუნალურ მეურნეობის მუშაკთა შორის — 36%.

როგორია მუშა-მოზარდების საცხოვრებელი ბინის მდგომარეობა? ცუდი ბინა დიდ გავლენას ახდენს მოზარდების ჯანმრთელობაზე, რაც მოითხოვს მთელ რიგ კონკრეტულ ღონისძიებებს ამ მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად. მთელ რიგ საცხოვრებლების მიხედვით მოზარდები იყოფიან შემდეგნაირად: 70,4% სცხოვრობს კერძო ბინებში, ხოლო 29,6% სცხოვრობს ყაზარმებში და საერთო საცხოვრებლებში. ამ უკანასკნელიდან 11% შოდის საფაბრიკო-საქარხნო სკოლების მოწაფეებზე, რომელთა უმრავლესობა სცხოვრობს სკოლასთან არსებულ საერთო საცხოვრებლებში. სარდაფებში სცხოვრობს 131 მოზარდი, პირველ სართულში — 1958, მეორე სართულში — 440 და მესამე სართულში — 162. გარდა ამისა ამ ბინების სანიტარულ-ჰიგიენური პირობები მეტად ცუდია: აქ, პირველ ყოვლისა, უნდა აღინიშნოს ბინის სიღიწროვე: 200 მოზარდი სცხოვრობს ისეთ ბინაში, სადაც ერთ ოთახში თითო კაცია; 451 მოზარდი სცხოვრობს ისეთ ბინაში, სადაც ერთ ოთახში 2 კაცია; 540 მოზარდი სცხოვრობს ისეთ ბინაში, სადაც ერთ ოთახში 3 კაცია; 470 მოზარდი სცხოვრობს ისეთ ბინაში, სადაც ერთ ოთახში 4 კაცია; 300 მოზარდი სცხოვრობს ისეთ ბინაში, სადაც ერთ ოთახში 5 კაცია; 260 მოზარდი სცხოვრობს ისეთ ბინაში, სადაც ერთ ოთახში 6 კაცია; 155 მოზარდი სცხოვრობს ისეთ ბინაში, სადაც ერთ ოთახში 7 კაცია; 315 მოზარდი სცხოვრობს ისეთ ბინაში, სადაც ერთ ოთახში 8-ზე მეტი კაცია. უკანასკნელი სამი ციფრი ეხება უმთავრესად საერთო საცხოვრებლებში მყოფ მოზარდებს.

შემდეგ ნესტიანი ბინა უკავია მოზარდების — 30%, ცივი ბინა — 20,5%, უსინათლო — 19,2%; მოზარდთა რიცხვი, რომელთაც ცალკე ლოგინი აქვს უდრის 2078 — 81%; ხოლო, რომელთაც სულ არა აქვთ ლოგინი უდრის 513 — 19%; არა ნაკლებ საინტერესოა მოზარდის კვების და სურსათ-სანოვაგის საკითხი: მოზარდთა სამი მეოთხედი იკვებება ოჯახური სადილით (74,6%), უმნიშვნელო ნაწილს (5,4%), აქვს ეგრედ წოდებული საკუთარი კვება, ხოლო 20% სარგებლობს საზოგადოებრივი სასადილოებით, როგორ იკვებებიან ისინი: დღეში ერთხელ იკვებება — 131 მოზარდი, ორჯერ — 808, სამჯერ — 1752; ცხელი საჭმელები აქვს ყოველდღე — 1485 (55,2%); სამუ-

შოზე გამოსვლის წინ საუზმობს — 1438 (53,4 %); თამბაქოს ეწევა — 38 %, ჩაბმულია ფიზკულტურაში — 27,3 %.

როგორც ზემოაღნიშნულიდან სჩანს მუშა-მოზარდების კვებისა და ჯანმრთელობის საკითხები ჯერ კიდევ სავსებით არ არის მოგვარებული. კომკავშირის ორგანიზაციების ამოცანაა მოაწესრიგოს მუშა-მოზარდების კვების საკითხები, რადგან ეს უკანასკნელი მკიდროთაა დაკავშირებული მოზარდების ჯანმრთელობის გაუმჯობესებასთან. მუშა-მოზარდების ჯანმრთელობის გამოსარკვევად დიდი მნიშვნელობა აქვს ყოველწლიურ საყოველთაო-საექიმო შემოწმების ჩატარებას, ვინაიდან ეს შემოწმება იძლევა უფრო ძვირფას მასალებს, ვიდრე რომელიმე სამკურნალო დაწესებულებები; ამ შემოწმებით ირკვევა არა მარტო ის დაავადებანი, რომლის გამოც მოზარდები მიმართავენ საექიმო დახმარებას ამა თუ იმ სამკურნალო დაწესებულებაში, არამედ ეს საყოველთაო შემოწმება ამჟღავნებს იმ ავადმყოფურ მდგომარეობასაც, რომელმაც ჯერ კიდევ არ აიძულა მოზარდი მიმართოს საექიმო დახმარებას; აი რატომაც საჭირო ყოველწლიური საექიმო შემოწმების ჩატარება: ასეთი შემოწმება საშუალებას იძლევა მივიღოთ მთელი რიგი კონკრეტული ღონისძიებანი მუშა-ახალგაზრდობის ჯანმრთელობის გასაუმჯობესებლად.

ჯანმრთელობის მდგომარეობა იმ მოზარდების, რომლებიც ჩაბმული იყვნენ საქართველოს მრეწველობაში 1923 წელს, შემდეგ სურათს იძლევა: სხვადასხვა ავადმყოფობით დაავადებულ მოზარდთა პროცენტი შემოწმებაში გავლილ მოზარდთა საერთო რიცხვთან შეფარდებით უდრის 45,1 %, ე. ი. მთელი მოზარდების ნახევარზე ცოტათი ნაკლებს; ავადმყოფობის შორის პირველ რიგში სდგას სისხლნაკლულობა — 14,6 %, შემდეგ მალარია — 12,9 %, სასუნთქ ორგანოს კატარი — 7,1 %, ტუბერკულოზი — 2,67 %, კუჭ-ნაწლავების დაავადება — 2,2 %, რევმატიზმი — 1,7 % და ა. შ. ზედმეტი არ იქნება აღენიშნოთ აგრეთვე მოზარდების ჯანმრთელობის მდგომარეობა საქართველოს მრეწველობის სხვადასხვა დარგების მიხედვით. ყველაზე მეტად დაავადებულია ის მოზარდები, რომლებიც მუშაობენ ხის დამამუშავებაზე — 46,5 %, მბეჭდავები — 52,2 %, ფეიქრები — 46,4 %, სახალხო კვება — 54,3 %, მეტყვენი — 39,3 %; ის მოზარდები, რომლებიც ტყავულობის წარმოებაშია ჩაბმული დაავადებულია უმთავრესად ფილტვებით — 355 მოზარდიდან 34 ფილტვით ავადმყოფია; მათ შორის ხშირი შემთხვევაა აგრეთვე სისხლნაკლულობა — 12,3 % და ამდენივე პროცენტი ავადა მალარიით. ლითონის დამამუშავებაში ჩაბმულ მოზარდთა შორის დაავადება უდრის 44,4 % და აქ უმთავრესად ადგილი აქვს სასუნთქი ორგანოების დაავადებას — 8,3 %, ნევრასტენიით ავადა — 4,1 %. სისხლნაკლულობაებით — 19,6 %; სამთო მრეწველობაში მოზარდთა საერთო დაავადება უდრის 34,2 %. აქ უმთავრესად გულის ავადმყოფობას აქვს ადგილი — 4,1 %. ტრანსპორტზე მომუშავე მოზარდის საერთო დაავადება უდრის — 53,9 %, სადაც საგრძნობი პროცენტი (17 %) ავადმყოფებისა დაავადებულია მალარიით.

როგორც ზემოთ მოყვანილ ციფრებიდან სჩანს, საქართველოს მრეწველობის მოზარდი თაობა მაინცა და მაინც არც ისე ჯანმრთელი ყოფილა: ეს გარემოება უკარნახებს კომკავშირს, ჯანმრთელობის ორგანოებს და სხვა დაინტერესებულ ორგანიზაციებს მიაქციონ ამ საკითხს ჯეროვანი ყურადღება.

საინტერესოა გავიგოთ, ყოველმხრივ უმჯობესდება თუ არა მოზარდის ყოფა-ცხოვრება და მათი ჯანმრთელობის საქმე შარშანდელთან შედარებით? უნდა აღინიშნოს, რომ გაუმჯობესებას, აქვს ადგილი მრეწველობაში შრომის და მოზარდთა მდგომარეობის მოწესრიგების ხაზით. რომ ნათლად წარმოვიდგინოთ ჩვენი მიღწევები ამ საკითხებში, საჭიროა ეხლანდელი ციფრების შედარება 1925 წ. საექიმო შემოწმებიდან მიღებულ ციფრებთან. თუ 1925 წ. მრეწველობაში ჩაბმულ მოზარდ ქალიშვილთა პროც. უდრიდა 13%-ს, მოზარდთა საერთო რიცხვთან შეფარდებით. 1927 წელს ის გაიზარდა 17%-მდე, ე. ი. ქალიშვილთა პროც. მრეწველობაში გაიზარდა 4.1%-ით. აქედან ის დასკვნა უნდა გამოვიტანოთ, რომ კომკავშირის მიერ აღებული ხაზი წარმოებაში მოზარდ ქალების შრომის გამოყენების საქმეში, თუმცა ნელა, მაგრამ მაინც მტკიცედ ხდებოდა: ამ მიმართულებით კომკავშირმა არ უნდა შეასუსტოს მუშაობა. თუ ჩვენ ავიღებთ მოზარდთა ეროვნულ შემადგენლობას, აქაც დავინახავთ, რომ ქართველების რიცხვი საგრძნობლად გაზარდილა — 45.2% ნაცვლად. რომელიც იყო 1925 წელში, ქართველების რიცხვი 1927 წ. შეადგენს 57.1% ე. ი. ჩვენ საქმე გვაქვს ქართველ მოზარდთა რიცხვის ზრდასთან 11.9%-ით და. პირიქით. სხვა ეროვნებათა მოზარდების რიცხვის შემცირებასთან — სომხები 30%-დან დავიდა 21%-მდე, რუსები 17.6% — 16.4%-მდე და სხვ.

მოზარდთა პასაკობრივი შემადგენლობაც შეიცვალა უფრო მოზარდულ ჯგუფების პროც. გადიდების ხარჯზე: ამასთანავე შემცირდა წარმოებაში მცირე წლოვანთა შრომის გამოყენება: მაგალითად, 1925 წელს 17 და 18 წლის მოზარდი იყო 42.8%, მაშინ როდესაც 1927 წელს ჩვენ გვქონდა 61.9% ე. ი. უფროს პასაკის გადიდება 9.1%-ით. 14 და 15 წლიანი და ქვეით 1925 წელს იყო 34.8%, ხოლო 1927 წელს — 18.9% ე. ი. შემცირებულა 15.9%-ით: რაც შეეხება მოზარდთა ბინების სანიტარულ მდგომარეობას, აქაც ჩვენ ვამჩნევთ გაუმჯობესებას. იმ მცხოვრებთა პროცენტი, სადაც თითო ოთახში ექვსზე მეტი კაცი სცხოვრობდა 1925 წელს უდრიდა 29.9%, ხოლო 1927 წელს — 27.4%: ის მოზარდების რიცხვი, სადაც ერთ ოთახში სცხოვრობდა 4 — 5 კაცი, უდრიდა 46%: გადიდდა იმ მოზარდების რიცხვი, რომელთაც უკავიათ ერთი ოთახი ცალ-ცალკე, 4.6%-დან — 7.4%-მდე. ხოლო იმ მოზარდების რიცხვი, სადაც ერთ ოთახში ორ-ორი ან სამ-სამი კაცია მოთავსებული, გადიდდა 10.3%-დან — 16.7%-მდე. ბინების სინესტის შესახებ უნდა ითქვას, რომ 1925 წ. შემჩნეულ იქნა 50% ასეთი შემთხვევა, ხოლო 1927 წელს შიშინილია მხოლოდ 30%. სინათლის სრულიად არ მქონე იყო 1925 წელს 33.4%, რაც შემცირდა 1927 წელს 19.2%-მდე, ეს, რასაკვირველია,

დიდ მიღწევად უნდა ჩაითვალოს ბინის საყოველთაო კრიზისის დროს. წინ წაიწია აგრეთვე მუშა-მოზარდების განათლების საქმეც — გადიდა წერა-კითხვის მცოდნეთა რიცხვი 84%-დან — 87%-მდე.

რაც შეეხება მოზარდთა დაავადების საკითხს, 1925 წელთან შედარებით უნდა აღინიშნოს ავადმყოფ მოზარდთა რიცხვის უმნიშვნელო შემცირება: 1925 წ. ავადმყოფთა პროც. უდრიდა 46,6%, ხოლო 1927 წელს ავად იყო 45,1%, ე. ი. შემცირება მოხდა 1,5%-ით.

როგორი დასკვნა შეიძლება გამოვიყვანოთ ზემოდ მოყვანილ ციფრებიდან?

პირველ ყოვლისა უნდა აღინიშნოს საქართველოს მრეწველობაში დაბანდებულ მოზარდების საყოფაცხოვრებო (ბინა, კვება და სხვა) პირობების გაუმჯობესება. მიუხედავად ამისა ჯანმრთელობის ორგანოებმა და კომკავშირის ორგანიზაციებმა მთავარი ყურადღება უნდა მიაქციოს მომავალშიაც მოზარდთა დაავადების საკითხს: მომავალი თაობის გაჯანსაღებისათვის ბრძოლა მათ დამკვერელ ამოცანას უნდა შეადგენდეს. ამ მიზნით კომკავშირმა პროფორგანიზაციებთან ერთად ფართოდ უნდა გაშალოს მუშაობა მოზარდთა გონებრივი დასვენების და მათი თავისუფალ დროის მიზანშეწონილად გამოყენების მიმართულებით. ამ მხრივ ერთ-ერთ ძირითად ფორმას წარმოადგენს მუშა-ახალგაზრდობის ჩაბმა ფიზიკურ კულტურის წრეებში. რასაც კომიტეტებმა და უჯრედებმა განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიაქციონ.

როდესაც კომკავშირის თვითიერი კომიტეტი, თვითიერი უჯრედი შეიგნებს იმას, თუ რა უაღრესად დიდ მნიშვნელობის საგანია ყველა აქ აღძრული საკითხები, დაკვირვებით შეისწავლის მათ და დროზე გამონახავს სათანადო ღონისძიებებს მუშა-ახალგაზრდობის გაჯანსაღებისათვის, მაშინ ჩვენ გაცილებით უკეთესი მდგომარეობა გვექნება მოზარდთა ჯანმრთელობის სფეროში; ხოლო მოზარდთა და მთელი მუშა-ახალგაზრდობის ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუმჯობესებით მოუშნადებთ ჩვენს სახალხო მეურნეობას კვალიფიციურ მუშების ჯანსაღ და მტკიცე შემცვლელს. რომლებიც მოწოდებული არიან სოციალისტური საზოგადოების შენებისათვის.

პრიტიკა და ბიბლიოგრაფია

„არბიონი“ კრებული პირველი, ტფილისი 1928 წ.

ჩვენს ლიტერატურულ სინამდვილეში „არბიონი“ ისეთი მოვლენაა, რომელიც ატარებს რევოლუციასთან ლიტერატურული თანამგზავრობის პრეტენზიას და არც შეიძლება არ გამომვლავნებულიყო იგი; მაგრამ საქმე იმაშია, რომ თანამგზავრობის საკითხი არაა პატარა ამოცანა და ამიტომ. მიუხედავად იმისა, რომ ქართველ მწერალთა ერთ მნიშვნელოვან ნაწილში მომწიფდა რევოლუციასთან გარკვეული თანამშრომლობის სურვილი, რაც იმაში გამოიხატა, რომ შექმნა ახალი ლიტერატურული ჯგუფი „არბიონი“ — მიზანი მაინც მიუღწეველი დარჩა.

სპეციალური ლიტერატურულ-პოლიტიკური დეკლარაცია ან როგორც კრებულში ეწოდება „სალიტერატურო განცხადება“, სხვათა შორის, ერთხელ კიდევ ამტკიცებს იმ ფაქტს, რომ სულ სხვაა რევოლუციის პოლიტიკურათ მიღება და კიდევ სულ სხვაა მისი თვისება შემოქმედებით, რომ პოლიტიკურათ მიღება გაკილებით უფრო ადვილია, ვიდრე მისი შემოქმედებითი, ემოციანალური მიღება. ეს კი განსაკუთრებით იმ მხატვრულ პროდუქციის მაგალითით მტკიცდება, რომელიც წარმოდგენილია აღნიშნულ კრებულში.

მაგრამ ცუდათაა საქმე, სამწუხაროდ, დეკლარაციაშიაც, რომელშიაც იდეოლოგიურ-ესთეტიური რიგის სახელმძღვანელო პრინციპებია წამოყენებული, ამ მხრივ თამამათ შეიძლება იქნეს გამოვრებული აზრ. ვ. სუტირინის სიტყვები, „რომ დეკლარაციას კიდევ ბევრი რამ აკლია“ და არ იძლევა საშუალებას, რომ ვთქვათ ჩვენს საქმე ქულშია, რომ ერთბაშად ხელმეტოდე მგზავრი მოგვმატა“.

დეკლარაციაში ადგილი აქვს ისეთ თეორეტიულ მოსაზრებებს, რომლებიც ურთიერთ წინააღმდეგობაშია და არავითარ შემთხვევაში არ შეიძლება ერთმანეთთან შეთავსება. თუ ერთი მხრივ დეკლარაციაში ნათქვამია, „რომ რევოლუციამ გამოიწვია უდიდესი სოციალ-პოლიტიკური და სულიერი გარდატეხა, საბჭოთა სისტემა ღრმად შეიჭრა ხალხის შეგნებაში და უზრუნველყო ჩვენი მომავალი“. მეორე მხრივ გამოთქმულია ისეთი წმინდა ინდივიდუალისტური მოსაზრებები, როგორიცაა: „მხატვარის თვალი და ალღო თავისუფალია“, რომ „ხელოვნება მიწის წვენით საზრდოობს და სინამდვილის დაკვირვებიდან გაოდის“ ეს კი იმას ნიშნავს, რომ რევოლუცია გაიგო თავისებურად, დაუახლოვედ მას საკუთარი გზით და მომავალშიაც თავისებურად დასცილდე მას და სხვა.

ან და რას უნდა ნიშნავდეს თუგინდ ისეთი განცხადებაც, „რომ შემოქმედებითი პროცესი უაღრესად ინტიმურია და პიროვნული“, ან და „მხატვრული სტილის შექმნას აადვილებს კოლექტივი“, რომელიც აერთიანებს თავის წევრებს სულიერი ნათესაობის საფუძველზე ახალი შეგრომობის და გემოვნების დაკმაყოფილებლად“.

აქაც, რასაკვირველია, ღაპარაკია უაღრესად ინდივიდუალისტურ კუროზებზე, რომელიც ძლიერ შორს სდგას პროლეტარული მოქმედებებიდან და „კოლექტივის“ მნიშვნელობაც გაგებულია იმგვარად, სადაც იგულისხმება რომელიმე მწერალური კასტის საერთო საქმიანობიდან გამიჯნული მოქმედება. კონკრეტულად კი იმ ჯგუფის, რომელსაც წარმოადგენს თვით „არბიონი“, გაერთიანებული სწორეთ ასეთ საფუძველზე, სადაც არიდი, როგორც განმარტავენ არბიონელები, „თანამესუფრეს“ ნიშნავს „არბიონი კი შეზარხოშებულ ადამიანების კავშირს, რომლებიც თვებთან არა ღვინით, არამედ ურთიერთ შთაგონებით და მოქმედებით“ — ყველაფერი ეს კი გასაღებელია პრინციპიალურ მო-

მაგრამ ინდუსტრიალური მოვლენის ფაქტები გლეხურ სახეობაშია და ეს ნაწილობრივ ანელებს მთლიან ემოციების მიღებას.

სუსტია დ. სულთაშვილის მოთხრობა „კედელი“. ი. მოსაშვილის ლექსი: „უღელტეხილზე“ მოთხრობები: მ. მრეველიშვილის ვისი მხატვრული აღწავლით. სუსტია მოთხრობები მ. მრეველიშვილის („სემიდა“), ბ. მელიქიშვილის („მკერდშებოლილი მერცხალი“), ლ. ქიანელის („თავადის ასული მაია“), ი. ტატიშვილის („უსათაურო“).

რაც შეეხება ლ. მეტრეველის მოთხრობას, „ბოლშევიკი“ ნათლად ამტკიცებს, რომ ავტორი ცუდად იცნობს ახალ ბოლშევიკი ადამიანის ტიპს. რომელიც მთლიანი მონოლიტობით მებრძოლი მისწრაფებით და ფსიხიკით ხასიათდება და არა სუსტი ნებისყოფით. მერყეობით გადამწყვეტ მომენტში სანტიმენტალურ წუწუნით, როგორც ეს მისი „ბოლშევიკი“-ა უბრალო მეგობრობის ფაქტის წინაშე გაორგბული და დაცემული. ტყუილად განუზრახავს ავტორს ასეთი ბოლშევიკი ადამიანის მოცემა და, მისი პიროვნების გაყალბების მიზნით, საფუძველში ყალბი მოთხრობის და ფსიხოლოგიური კოლიჩების შექმნა.

წერილებში წარმოდგენილია: — კ. ქიქინაძის „ვეფხის ტყაოსნის ვახტანგისეული რედაქცია“, კ. კაპანელის — „მიმოკცევის იდეა“ და დასასრულს გ. ქიქოძის წერილი „არიფიონი პერეთში“, რომელიც არკვევს არიფიონის პრინციპიალურ საფუძვლებს და შეიცავს მთელ რიგი შემცდარი პოლიტიკურ-მხატვრულ მოსაზრებებს და საეჭვო მდგომარეობაში აყენებს თვით იმ ამოცანებს, რომლებიც მწერლების ამ ჯგუფს როგორღაც განუზრახავთ.

წერილში მთლიანად არიფიონის ფილისტერული „ნეო-ყანწური“, „სიბრძნე-სიკრუის“ იდეოლოგიაა.

წარსული საუკუნოების მოგონებებით შეზარბოშება: „კახელ ქალების ძუძუების“, „საშუალო საუკუნოების რაინდობის ტრადიციების“, „ჯაემან მუზარადის“ და სხვა ყოველგვარი რომანტიული წარსულის იდეალიზაცია. ზოგან კიდევ „ლორულ შოეინიშამდე“ დაყვანილი, ჩვენი გრანდიოზული აღმშენებლობითი სინამდვილის დიდ რეალური ფაქტების იგნორაცია: ჯვარის მონასტრის შენობის მონუმენტალობით გატაცება, „ვიღო იქვე მტკვრის პირათ აგებული ელექტრონის სადგური“-თ (გვ. 374) და სხვა ყოველგვარი სეკტიკური დამოკიდებულება. ოქტომბრის რევოლუციის სინამდვილესთან, საბჭოთა საქართველოს სიყვადესთან, ამავე დროს კი საბჭოთა საზოგადოებრივობასთან, რევოლუციისთან თანამშრომლობის საკითხზე ლაპარაკი, რაც არავითარ შემთხვევაში არ ნიშნავს რეალურ თანამგზავრობას. პირიქით, თუ არ ააშკარავენს თანამედროვეობასთან შეუთავსებლობას.

ალ. სულავე.

სარედაქციო კოლეგია

მ. კახიანი

ბ. ჯავახიძე

დ. მოლსკი

ს. ჩაპუვაძე

ა. სილაძე

მიიღება ხელის მოწერა

ქუ რ ნ ა ლ

„ახალგაზრდა ბოლშევიკი“[№]

საქართველოს კომუნისტური პარტიის და კომკავშირის პოლიტიკურ-ეკონომიური ორგანო.

გამოდის ყოველთვიურად

„ახალგაზრდა ბოლშევიკი“ — ლენინური თეორიის თვალსაზრისით აშუქებს პოლიტიკურ-ეკონომიურ თანამედროვეობის პრაქტიკულ და თეორიულ საკითხებს.

„ახალგაზრდა ბოლშევიკი“ — სისტემატიურად გააშუქებს თავის ფურცლებზე პარტიის და კომკავშირის პრაქტიკის და თეორიის ძირითად საკითხებს, პოლიტიკურ, სამეურნეო და იდეოლოგიურ ბრძოლისა და აღმშენებლობის ამოცანებს.

„ახალგაზრდა ბოლშევიკი“ — აქვეყნებს საერთაშორისო ახალგაზრდათა მოძრაობის მდიდარ მასალას, საერთაშორისო პოლიტიკის და ეკონომიკის მიმოხილვებს.

„ახალგაზრდა ბოლშევიკი“ — გამოაქვეყნებს თეთრი, კონტრ-რევოლუციონური, ემიგრანტულ-მენშევიკური პრესის მიმოხილვას.

„ახალგაზრდა ბოლშევიკი“ — დამხმარე იარაღი იქნება პარტიულ და კომკავშირელ მუშაკისათვის; იგი თეორიულ იარაღით აღჭურავს პრაქტიკულ საქმიანობაში ჩაბმულ აქტიურ კადრებს.

„ახალგაზრდა ბოლშევიკი“ — პარტიის და კომკავშირის საუკეთესო ლიტერატურულ ძალებს ითვლის თანამშრომელთა რიგებში.

ხელის მოწერის პირობები:

1 თვით	40 კ.	6 თვით	2 მ. 20 კ.
3 „	1 მ. 10 კ.	12 „	4 მ. 40 კ.

ფული და მოთხოვნილება უნდა გადმოიგზავნოს
შემდეგი მისამართით:

თბილისი: გაზ. „ახალგ. კომუნისტის“ კანტორას, რუსთავე. გამზ. № 20.

„ახალგაზრდა ბოლშევიკისათვის“.

ხელის მოწერა მიიღება აგრეთვე ყველა საფოსტო კაბატორაში.

ფან 60 კპ.

59838

1928

